

ΤΕΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Πτυχιακή Εργασία με Θέμα:

***Η ΕΠΙΔΟΜΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.***

ΙΚΑ – ΟΓΑ – ΟΑΕΔ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΑΜ: 2008055

ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ-ΙΩΑΝΝΑ ΑΜ: 2008089

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΑΥΡΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Καλαμάτα 2016

Έγκριση

Υπογραφή

Επιβλέπων: ΜΑΥΡΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	
Μέλος εξεταστικής επιτροπής: ΤΣΟΥΝΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ	
Μέλος εξεταστικής επιτροπής: ΧΡΗΣΙΜΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	

Ευχαριστίες

Θεωρούμε υποχρέωσή μας να ευχαριστήσουμε θερμά τον επιβλέποντα καθηγητή μας *κ. Κωνσταντίνο Μαυρέα* για την ουσιαστική εποπτεία, την υπομονή, καθώς και για την πολύτιμη καθοδήγησή του στην επιτυχή ολοκλήρωση της παρούσας εργασίας. Επιπλέον, θέλουμε να ευχαριστήσουμε τους καθηγητές μας για τις γνώσεις που μας προσέφεραν.

Τέλος, οφείλουμε να αφιερώσουμε την πτυχιακή μας εργασία στις οικογένειές μας γιατί την αμέριστη και ανιδιοτελή συμπαράσταση που μας παρείχαν σε όλα τα χρόνια της φοίτησής μας στο Τ.Ε.Ι. Πελοποννήσου.

Περίληψη

Τα συμπτώματα και οι επιδράσεις της οικονομικής κρίσης που πλήττει την Ελλάδα από το 2008 μέχρι και σήμερα, διανύοντας το 7^ο έτος ύφεσης, διαφαίνονται σε ποικίλους τομείς της ελληνικής οικονομίας.

Δεδομένης της οικονομικής στενότητας, οι περικοπές των δαπανών για την εξασφάλιση υψηλότερων κρατικών εσόδων, εφαρμόστηκαν άμεσα και καθοριστικά στη χορήγηση επιδομάτων από το κράτος, τους φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα ασφαλιστικά ταμεία. Εφόσον η παροχή των επιδομάτων αυτών αφορά μεγάλο ποσοστό του ελληνικού πληθυσμού, ο περιορισμός τους κρίθηκε αναγκαίος για τη μείωση των δημοσιονομικών δαπανών, ως μέσο αντιμετώπισης της έλλειψης ρευστότητας που αντιμετωπίζει το ελληνικό οικονομικό σύστημα. Η συνεχής μείωση των επιδομάτων εξακολουθεί να υφίσταται μέχρι και σήμερα, ενώ μερικά επιδόματα έχουν πάψει πλέον να καταβάλλονται.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	v
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	viii
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	ix
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ.....	ix
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ	3
1.1 Κοινωνική πολιτική.....	3
1.1.1 Επίπεδα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής.....	5
1.1.2 Στόχοι Κοινωνικής Πολιτικής.....	6
1.2 Το Κράτος Πρόνοιας.....	6
1.2.1 Μοντέλα Κράτους Πρόνοιας και υποχρεώσεις αυτών.....	8
1.3 Κρατικές παροχές στην Ελλάδα.....	10
1.3.1 Παροχές Παιδείας.....	10
1.3.2 Παροχές Υγείας.....	12
1.3.3 Παροχή Νομικής Κάλυψης.....	15
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ	19
2.1 Έννοια του επιδόματος.....	19
2.2 Κατηγορίες Επιδομάτων.....	19
2.2.1 Επιδόματα παρεχόμενα από το Κράτος.....	19
2.2.2 Επιδόματα χορηγούμενα από φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης	24

2.2.3	Επιδόματα χορηγούμενα από Ασφαλιστικά Ταμεία και Οργανισμούς	25
-------	--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΙΚΑ ΑΠΟ ΤΟ 2010 ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

27

3.1	Οργανωτική Δομή του ΙΚΑ	27
3.2	Επίδομα κυοφορίας – λοχείας.....	29
3.3	Το επίδομα ασθενείας	31
3.4	Το επίδομα επαγγελματικής ασθένειας- σωματικής βλάβης	35
3.5	Το επίδομα ατυχήματος	37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΟΓΑ ΑΠΟ ΤΟ 2010 ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

38

4.1	Οργανωτική δομή του ΟΓΑ.....	38
4.2	Επιδόματα ΟΓΑ	39
4.2.1	Ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων	41
4.2.2	Ειδικό επίδομα σε τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες.....	41

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΟΑΕΔ ΑΠΟ ΤΟ 2010 ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

45

5.1	Οργανωτική δομή ΟΑΕΔ.....	45
5.2	Επιδόματα χορηγούμενα από τον ΟΑΕΔ	48
5.3	Επιδόματα ανεργίας	49
5.3.1	Επίδομα τακτικής επιδότησης.....	49
5.3.2	Ειδικό βοήθημα μετά τη λήξη της επιδότησης λόγω ανεργίας....	61
5.3.3	Επίδομα μακροχρονίως ανέργων	62
5.3.4	Ειδικό εποχικό βοήθημα	66

5.3.5	Ειδικό βοήθημα μετά από τρίμηνη παραμονή στα μητρώα του ΟΑΕΔ	72
5.3.6	Επίδομα σε νέους από 20 έως 29 ετών.....	73
5.4	Επιδόματα μητρότητας	73
5.4.1	Συμπληρωματικές παροχές μητρότητας.....	73
5.4.2	Ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας	74
5.5	Οικογενειακό επίδομα.....	77
5.6	Επίδομα στράτευσης.....	78
5.7	Άλλα βοηθήματα.....	80
5.7.1	Επίδομα διαθεσιμότητας	80
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	81
	ΠΗΓΕΣ.....	83

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 3.1	Επιδότηση ασθενείας.....	33
Πίνακας 5.1	Διάρκεια επιδότησης	52
Πίνακας 5.2	Η διαμόρφωση του επιδόματος ανεργίας κατά τη περίοδο 2008-2015 ..	52
Πίνακας 5.3	Σύνολο εγγεγραμμένων ανέργων το 2010.....	56
Πίνακας 5.4	Σύνολο επιδοτούμενων το 2010	57
Πίνακας 5.5	Σύνολο εγγεγραμμένων ανέργων έτους 2011	58
Πίνακας 5.6	Σύνολο επιδοτούμενων το 2011	59
Πίνακας 5.7	Σύνολο εγγεγραμμένων ανέργων έτους 2012	60
Πίνακας 5.8	Σύνολο επιδοτούμενων το 2012	60
Πίνακας 5.9	Η εξέλιξη του ειδικού εποχικού βοηθήματος οικοδόμων	68
Πίνακας 5.10	Η εξέλιξη του ειδικού εποχικού βοηθήματος σμυριδεργατών.....	69
Πίνακας 5.11	Εποχικοί επιδοτούμενοι τουριστικών επαγγελμάτων έτους 2010.....	70
Πίνακας 5.12	Εποχικοί επιδοτούμενοι τουριστικών επαγγελμάτων έτους 2011.....	71
Πίνακας 5.13	Εποχικοί επιδοτούμενοι τουριστικών επαγγελμάτων έτους 2012.....	71

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Διάγραμμα 5.1 Η διαμόρφωση του επιδόματος ανεργίας κατά τη περίοδο 2008-2015	53
Διάγραμμα 5.2 Η εξέλιξη του ειδικού εποχικού βοηθήματος οικοδόμων.....	68
Διάγραμμα 5.3 Η εξέλιξη του ειδικού εποχικού βοηθήματος σμυριδεργατών	69
Διάγραμμα 5.4 Εξέλιξη κατώτατου μισθού υπαλλήλων	77

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 3.1 Οργανωτική Δομή Κεντρικής Διοίκησης ΙΚΑ - ΕΤΑΜ	28
--	----

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η τελευταία πενταετία στην Ελλάδα, χαρακτηρίζεται από μια συνεχή κι έντονη πολιτική, οικονομική και κατ' επέκταση κοινωνική αστάθεια και υποβάθμιση η οποία, τελικώς, οδηγεί σε έντονες διαμάχες στη προσπάθεια επίτευξης μιας ισορροπίας ικανής να προσφέρει ποιότητα ζωής στους Έλληνες πολίτες. Το διάστημα αυτής της ανισορροπίας είναι ιδιαιτέρως μακρύ, με συνεχείς αλλαγές που επηρεάζουν άμεσα τη καθημερινότητα των πολιτών, δημιουργώντας σε αυτούς ένα αίσθημα δυσφορίας και απογοήτευσης, ειδικά όσον αφορά την ευθύνη του Κράτους απέναντι στις ισχύουσες συνθήκες.

Οι Έλληνες πολίτες, ως μέλη κοινωνικού συνόλου που διοικείται από συγκεκριμένους φορείς, αναμένουν από την εκάστοτε διοίκηση του Ελληνικού Κράτους την υιοθέτηση και θέσπιση διατάξεων ώστε να διατηρηθεί το βιοτικό τους επίπεδο σε αξιοπρεπή πλαίσια. Στη προσπάθεια αυτή, το Ελληνικό Κράτος, όπως και το εκάστοτε κράτος, παρέχει στους πολίτες στήριξη χρησιμοποιώντας διάφορα μέσα, όπως ειδικές παροχές κι επιδόματα, με σκοπό τη διασφάλιση ικανοποιητικών συνθηκών διαβίωσης, ειδικά για τις ευπαθείς ομάδες πολιτών. Δεδομένου ότι η παρούσα συγκυρία διογκώνει κι επεκτείνει αυτές τις ευπαθείς ομάδες στους κόλπους της ελληνικής κοινωνίας, καθίσταται σαφής ο πρωταρχικός ρόλος του Κράτους στη στήριξη της κοινωνικής συνοχής.

Στη παρούσα εργασία γίνεται ανάλυση της σημασίας της Κοινωνικής Πολιτικής και του Κράτους Πρόνοιας, καθώς και των μέσων που χρησιμοποιούνται για την εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης για κάθε πολίτη και πως αυτά έχουν επηρεαστεί από την οικονομική κρίση των τελευταίων ετών.

Αναλυτικότερα, το **πρώτο κεφάλαιο** αποτελεί το θεωρητικό πλαίσιο της έρευνας, καθώς γίνεται εννοιολογική προσέγγιση των εννοιών Κοινωνική Πολιτική και Κράτος Πρόνοιας. Συγκεκριμένα, αφού γίνει μια παρουσίαση της έννοιας της κοινωνικής πολιτικής, μέσα από την παράθεση ολοκληρωμένων ορισμών,

πραγματοποιείται μια όσο το δυνατόν πιο πλήρης την περιγραφή των στόχων και των σκοπών της εφαρμογής της.

Στο **δεύτερο κεφάλαιο** εξετάζονται οι κατηγορίες των επιδομάτων που δίδονται στην Ελλάδα. Ειδικότερα, παρουσιάζονται οι περιπτώσεις των κρατικών επιδομάτων, των επιδομάτων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και των επιδομάτων που χορηγούνται μέσω ασφαλιστικών ταμείων και οργανισμών. Οι περιπτώσεις και τα ποσά που αναφέρονται αφορούν τη περίοδο προ των περικοπών επιδομάτων λόγω της τρέχουσας οικονομικής κρίσης.

Στα Κεφάλαια 3 – 5, παρατίθενται στοιχεία για συγκεκριμένα επιδόματα που δίνονται από το ΙΚΑ, τον ΟΓΑ και τον ΟΑΕΔ. Συγκεκριμένα, στο **τρίτο κεφάλαιο** παρατίθενται πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τα χορηγούμενα επιδόματα της κυοφορίας – λοχείας, της ασθeneίας, της σωματικής βλάβης και του ατυχήματος από το ΙΚΑ, στοχεύοντας στη δημιουργία σαφούς εικόνας για το πώς έχουν διαμορφωθεί τα επιδόματα αυτά τα τελευταία 5 έτη της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα.

Στο **τέταρτο κεφάλαιο** γίνεται αναφορά στις παροχές από το ΟΓΑ. Πιο αναλυτικά, δίδονται στοιχεία σχετικά με την εξέλιξη των επιδομάτων στήριξης τέκνων και σε τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες, κατά τη διάρκεια εκδήλωσης της οικονομικής κρίσης.

Στο **πέμπτο κεφάλαιο**, τέλος, παρατίθενται αναλυτικά τα επιδόματα που παρέχονται από τον ΟΑΕΔ, όπως τα επιδόματα ανεργίας, τα επιδόματα μητρότητας και τα οικογενειακά επιδόματα και οι αντίστοιχες μεταβολές που επιβλήθηκαν λόγω της οικονομικής στενότητας που έχει προκληθεί από τον τρέχουσα κρίση στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

Οι έννοιες Κοινωνική Πολιτική και Κράτος Πρόνοιας, κατέχουν εξέχουσα θέση στην ανάλυση της παρούσας εργασίας, γι' αυτό και είναι σημαντικό να γίνει εξαρχής η αποσαφήνισή τους.

1.1 Κοινωνική πολιτική

Σε περιόδους κρίσης, πολύ συχνά αναφέρεται η έννοια Κοινωνική Πολιτική ως μέσο για την διασφάλιση ή βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των πολιτών, ως ευθύνη του Κράτους. Παρακάτω, δίδονται, ενδεικτικά, μερικές εννοιολογικές προσεγγίσεις που έχουν γίνει στη διάρκεια των ετών από ειδικούς μελετητές, για το τι περιλαμβάνει η Κοινωνική Πολιτική ως σύνολο ενεργειών.

Κατά τη Στασινοπούλου¹, ο όρος κοινωνική πολιτική αναφέρεται τόσο σε ένα σύνολο μορφών και μεθόδων κοινωνικής δράσης και παρέμβασης, όσο και σε ένα αντικείμενο μελέτης και επιστημονικής ανάλυσης των επί μέρους πολιτικών που την συγκροτούν. Αν και κατά καιρούς έχει υποστηριχθεί ότι η κοινωνική πολιτική αποτελεί ένα ξεχωριστό επιστημονικό αντικείμενο, σήμερα γίνεται ευρύτερα αποδεκτό ότι πρόκειται για ένα διεπιστημονικό πεδίο. Αυτό σημαίνει ότι για την ανάπτυξη του θεωρητικού της υπόβαθρου, και των μεθόδων έρευνας, ανάλυσης και παρέμβασης στην πράξη, αντλεί από ένα φάσμα άλλων – κοινωνικών – επιστημών. Η κοινωνιολογία, η δημογραφία, η νομική, η πολιτική και η οικονομική επιστήμη, η κοινωνική ανθρωπολογία, η κοινωνική ψυχολογία, η οικολογία, η στατιστική, είναι οι κυριότερες.

¹ Στασινοπούλου, Ο., (2006), Σημειώσεις για το μάθημα: «Κοινωνική Πολιτική, βασικές έννοιες, ιστορική εξέλιξη, φορείς και πρότυπα», Αθήνα, σελ. 2.

Επίσης, ο όρος Κοινωνική Πολιτική αναφέρεται τόσο σε ένα σύνολο μορφών και μεθόδων κοινωνικής δράσης και παρέμβασης, όσο και σε ένα αντικείμενο μελέτης και επιστημονικής ανάλυσης των επί μέρους πολιτικών που τη συγκροτούν².

Ακόμα, η έννοια κοινωνική πολιτική³ χρησιμοποιείται για να εφαρμόσει:

- τις χρησιμοποιούμενες πολιτικές από τις κυβερνήσεις για την κοινωνική ευημερία και προστασία,
- τους τρόπους με τους οποίους αναπτύσσεται η κοινωνική ευημερία και
- την ακαδημαϊκή μελέτη του θέματος.

Στη πρώτη περίπτωση η κοινωνική πολιτική ταυτίζεται με τις κοινωνικές υπηρεσίες και του Κράτος Πρόνοιας. Η δεύτερη, αποτελεί την ευρύτερη έννοια του όρου και αντιπροσωπεύει μια σειρά θεμάτων για παράταση των ενεργειών πέρα από τη κυβέρνηση καθώς και τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που διαμορφώνουν την ανάπτυξη της ευημερίας.

Στη βιβλιογραφία, ο όρος Κοινωνική Πολιτική γενικά ταυτίζεται με την καταγραφή, ιεράρχηση και κάλυψη κοινωνικών αναγκών σε τομείς όπως:

- την υγεία,
- την ασφάλιση,
- την απασχόληση,
- τη στέγαση και
- τις προνομιακές υπηρεσίες, ως σύνολο παρεμβάσεων που στοχεύουν στην εξατομικευμένη φροντίδα συγκεκριμένων κατηγοριών πολιτών, όπως η τρίτη ηλικία και τα παιδιά.

² Γεωργακοπούλου Θ., Λιανού Θ., Μπένου Θ., Τσεκούρα Γ., Χατζηπροκοπίου Μ., Χρήστου Γ., (1998), *Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία*, 5η Έκδοση, Αθήνα, Εκδόσεις: Μπένου Ε, σελ.10-12.

³ «Ορισμός, οριοθέτηση και στόχοι της Κοινωνικής Πολιτικής», διαθέσιμο στο: <http://socialpolicy.gr/2011/10/%CE%BF%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BF%CE%B8%CE%AD%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%83%CF%84%CF%8C%CF%87%CE%BF%CE%B9-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CE%BF%CE%B9.html>, ανακτήθηκε την 2/6/2015.

Άρα, η Κοινωνική Πολιτική, περιλαμβάνει όχι μόνο μέτρα δράσης για την αντιμετώπιση προβλημάτων που ανακύπτουν, αλλά εκτελούνται κι έρευνες προκειμένου να διαπιστωθεί τι προκάλεσε την ανάγκη δράσης, καθώς και τι μπορεί να γίνει προκειμένου να αποφευχθούν ανάλογες καταστάσεις μελλοντικά. Για το σκοπό αυτό, συνδράμουν κι άλλοι επιστημονικοί τομείς, ώστε να επιτευχθεί το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα.

1.1.1 Επίπεδα άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής

Όπως έχει γίνει αντιληπτό, το Κράτος φέρει την ευθύνη για τον σχεδιασμό και την άσκηση της κοινωνικής πολιτικής. Καθορίζει το θεσμικό πλαίσιο, το εύρος και το περιεχόμενό της, και τα εξειδικεύει σε συγκεκριμένα μέτρα. Επίσης, αποφασίζει για τους πόρους και τους θεσμούς μέσα από τους οποίους αυτά θα εφαρμοστούν. Στα πλαίσια του εθνικού κράτους, δύο είναι τα επίπεδα άσκησης της κοινωνικής πολιτικής: το κεντρικό και το τοπικό⁴.

Στο κεντρικό επίπεδο εντάσσονται τα αρμόδια υπουργεία, όπως το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας καθώς και αρμόδιοι φορείς δημόσιου χαρακτήρα, όπως οι φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης. Κύρια ευθύνη τους είναι ο επιτελικός σχεδιασμός, ο καθορισμός των κύριων κατευθυντήριων γραμμών άσκησης της κοινωνικής πολιτικής και ο έλεγχος.

Στο τοπικό επίπεδο η κοινωνική πολιτική ασκείται κυρίως από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τους Δήμους και από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Σύμφωνα με την έννοια της αυτοδιοίκησης η οποία κατοχυρώνεται και από το Σύνταγμα της Ελλάδος, η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να σχεδιάζει και να αποφασίζει για την κοινωνική πολιτική που ασκεί, στα πλαίσια όμως των όσων ο νόμος ορίζει. Συγχρόνως, είναι σημαντικός φορέας εφαρμογής της κοινωνικής πολιτικής του κεντρικού κράτους. Στην Ελλάδα, οι Δήμοι αναπτύσσουν

⁴ Στασινοπούλου, Ο., (2006), Σημειώσεις για το μάθημα: «Κοινωνική Πολιτική, βασικές έννοιες, ιστορική εξέλιξη, φορείς και πρότυπα», Αθήνα, σελ. 16-18.

προγράμματα κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής ένταξης για ηλικιωμένους – τα Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ)- ευπαθείς πληθυσμούς, για νέους και ανέργους. Κύριος στόχος των προγραμμάτων τους είναι η καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού, η προαγωγή της κοινωνικής συνοχής και η ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών για την εξασφάλιση της ποιότητας ζωής τους. Πολλά προγράμματα που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος και τον πολιτισμό εμπνέονται και στην κοινωνική πολιτική. Στο τοπικό επίπεδο, επίσης, και στα πλαίσια της ανάδειξης μιας τοπικής κοινωνίας των πολιτών προωθείται η συνεργασία με συλλόγους, εθελοντικές οργανώσεις και πρωτοβουλίες πολιτών.

1.1.2 Στόχοι Κοινωνικής Πολιτικής

Εφόσον έχει αποσαφηνιστεί το περιεχόμενο της Κοινωνικής Πολιτικής, σας βασικοί στόχοι αυτής θα μπορούσαν να προσδιοριστούν:

1. Η εξομάλυνση των προβλημάτων που αφορούν τις συνθήκες διαβίωσης των ευπαθών από τη λειτουργία της αγοράς πληθυσμιακών ομάδων και
2. Η διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών ζωής για το σύνολο των μόνιμα εγκαταστημένων πολιτών.

1.2 Το Κράτος Πρόνοιας

Το κοινό χαρακτηριστικό όλων των θεωρητικών αντιλήψεων σχετικά με το Κράτος Πρόνοιας είναι ότι αυτό ταυτίζεται με ένα γενικευμένο σύστημα παροχών, το οποίο χρηματοδοτείται από τις δημόσιες δαπάνες.

Κατά τον Κοντιάδη⁵, ο όρος Κράτος Πρόνοιας αναφέρεται σε εκείνη τη μορφή καπιταλιστικού⁶ κράτους που δρα μέσω της παροχικής, κοινωνικής

⁵ Κοντιάδης, Ξ., (2008), «Εισαγωγή στην κοινωνική διοίκηση και τους θεσμούς κοινωνικής ασφάλειας», Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, σελ. 17.

διοίκησης, με σκοπό την άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και τη συστηματική κάλυψη κοινωνικών κινδύνων και αναγκών των πολιτών. Η διεθνής επικράτηση του όρου Κράτος Πρόνοιας στη μεταπολεμική περίοδο, εκφράζει ακριβώς τη διεύρυνση της παρεμβατικής, ρυθμιστικής και παροχικής λειτουργίας του κράτους στις ανεπτυγμένες καπιταλιστικές κοινωνίες.

Το Κράτος Πρόνοιας είναι εκείνη η μορφή κράτους που συμπεριλαμβάνει, μεταξύ των θεμελιωδών σκοπών του, την αρχή της κοινωνικής δικαιοσύνης και παρεμβαίνει στην Οικονομία με σκοπό να αναδιανείμει στους πολίτες ένα μερίδιο του εθνικού εισοδήματος και να εγγυηθεί ένα ελάχιστο επίπεδο αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης. Άρα, το Κράτος Πρόνοιας ανταποκρίνεται σε μια συγκεκριμένη μορφή οργάνωσης της σχέσης κράτους και κοινωνίας.

Κατά τον Mishra⁷, το Κράτος Πρόνοιας παρεμβαίνει στην Οικονομία με σκοπό την ενίσχυση της απασχόλησης, διασφαλίζει βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, όπως η εκπαίδευση και η κοινωνική ασφάλιση, και κατοχυρώνει ένα κοινωνικό δίκτυο ασφάλειας, μέσω της εγγύησης ενός ελάχιστου βιοτικού επιπέδου.

Με βάση τον Gough⁸, το Κράτος Πρόνοιας ορίζεται ως ένα σύνολο θεσμών που διασφαλίζουν την ενεργοποίηση της κρατικής εξουσίας για το μετασχηματισμό της αναπαραγωγής του εργατικού δυναμικού και τη συντήρηση του μη εργαζόμενου πληθυσμού σε μια καπιταλιστική κοινωνία.

⁶ Καπιταλισμός = οικονομικό σύστημα όπου η ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής και διακίνησης των προϊόντων, όπως και οι επενδύσεις σε οικονομικά αγαθά, παραγωγή, κατανομή, το εμπόριο και υπηρεσίες, κατέχονται από ιδιώτες, με κυρίαρχο κίνητρο/στόχο το κέρδος. Το κράτος στον καπιταλισμό μπορεί επίσης να αποτελεί τον ιδιοκτήτη μέσων παραγωγής (συλλογικός καπιταλιστής) ή διακίνησης των προϊόντων (και των υπηρεσιών που στον καπιταλισμό νοούνται ως προϊόντα), διαθέσιμο

στο:

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%80%CE%B9%CF%84%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>, ανακτήθηκε την 2/6/2015.

⁷ Mishra, R., (1990), *The Welfare State in Capitalist Society: Policies of retrenchment and maintenance in Europe, North America and Australia*, London: Wheatsheaf Books, 34- 35.

⁸ Gough, I., (1979), *The Political Economy of the Welfare State*, London: MacMillan, 53-55.

Λαμβάνοντας υπόψη τις εννοιολογικές προσεγγίσεις που προαναφέρθηκαν, εύκολα εξάγεται το συμπέρασμα ότι παρά τις όποιες μικρές διαφορές που εντοπίζονται, είναι καθολικά αποδεκτό ότι το Κράτος Πρόνοιας εξ ορισμού επιβαρύνεται με την ευθύνη της διασφάλισης ενός ελάχιστου βιοτικού επιπέδου για τους πολίτες που διαβιώνουν στα όριά του. Το Κράτος Πρόνοιας δεν αποτελεί μόνο οικονομική, αλλά κοινωνική και πολιτική οντότητα.

1.2.1 Μοντέλα Κράτους Πρόνοιας και υποχρεώσεις αυτών

Οι μελετητές, εμβαθύνοντας στους λόγους ύπαρξης και λειτουργίας των Κρατών Πρόνοιας στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης τις τελευταίες δεκαετίες εντοπίζουν την ύπαρξη διαφορετικών χαρακτηριστικών τους. Κατά συνέπεια, ένα κρίσιμο ερώτημα που τίθεται και το οποίο έχει σχέση με το τι είναι το Κράτος Πρόνοιας, αφορά την ύπαρξη ή όχι διαφορετικών τύπων Κράτους Πρόνοιας. Ως εκ τούτου, τα ερωτήματα τα οποία από τη δεκαετία του '80 οι ερευνητές προσπάθησαν να απαντήσουν αφορούν όχι μόνο τα αίτια της ανάπτυξης του Κράτους Πρόνοιας αλλά και της διαφορετικότητας που έλαβε στα διάφορα κράτη.

Ο Andersen⁹, διακρίνει τα 3 κάτωθι μοντέλα Κράτους- Πρόνοιας με τις αντίστοιχες υποχρεώσεις:

α. Φιλελεύθερο – αγγλοσαξονικό (liberal). Το φιλελεύθερο μοντέλο χαρακτηρίζεται από το χαμηλό επίπεδο των παροχών και από την επιλεκτική σκόπευση των κοινωνικών παροχών. Έτσι, οι όποιες κοινωνικές παροχές προϋποθέτουν εισοδηματικό έλεγχο ή έλεγχο οικονομικών μέσων, έχουν ως κύριο στόχο την επανένταξη των ληπτών στην παραγωγική διαδικασία και οργανώνονται κατά τρόπο ώστε να διατηρείται η αποεμπορευματοποίηση¹⁰ στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο. Ο αυστηρός έλεγχος των προσωπικών

⁹ Andersen, G., E., (1990), *The Three Worlds of Welfare Capitalism*, Princeton, 26-29.

¹⁰ Αποεμπορευματοποίηση = ο περιορισμός της απόλυτης εξάρτησης της εργασίας από τη λειτουργία της αγοράς μέσω της κρατικής παρέμβασης, Κοντιάδης, Ξ., (2008), «Εισαγωγή στην κοινωνική διοίκηση και τους θεσμούς κοινωνικής ασφάλειας», Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.

δεδομένων των ληπτών και η λειτουργία του συστήματος με βάση, κατά κύριο λόγο, προνοιακές υπηρεσίες και μόνο δευτερευόντως χρηματικές παροχές συνεπάγονται, σε σημαντικό βαθμό, την κοινωνική απαξίωση των δικαιούχων. Στο μοντέλο αυτό υπάγονται ως παραδείγματα οι Η.Π.Α., ο Καναδάς και το Ηνωμένο Βασίλειο.

β. Συντηρητικό – κορπορατιστικό (conservative – corporatist). Το συντηρητικό μοντέλο δεν επικεντρώνεται στην αποδοτικότητα της αγοράς και την εμπορευματοποίηση, όπως το φιλελεύθερο μοντέλο, αλλά αποσκοπεί στη διατήρηση των διαφορών των κοινωνικών status. Σε αντίθεση προς το φιλελεύθερο μοντέλο, ο ρόλος της ιδιωτικής ασφάλισης είναι περιορισμένος, ενώ ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην αναπαραγωγή των παραδοσιακών οικογενειακών προτύπων. Η έντονη διαφοροποίηση μεταξύ κοινωνικών ομάδων αποτυπώνεται επίσης στην κανονιστική οργάνωση του συστήματος και στη χρηματοδότηση με βάση τις εισφορές εργοδοτών και εργαζομένων και την αντίστοιχη απόδοση παροχών με γνώμονα τον ασφαλιστικό δεσμό. Παραδείγματα του μοντέλου αυτού αποτελούν η Γερμανία, η Γαλλία, η Ιταλία και η Αυστρία.

γ. Σοσιαλδημοκρατικό (social democratic). Στο σοσιαλδημοκρατικό μοντέλο, το κράτος εγγυάται την πλήρη απασχόληση, ενώ η καθολική κάλυψη και η αποεμπορευματοποίηση επεκτείνονται στα μεσαία κοινωνικά στρώματα, δημιουργώντας αντίστοιχα δικαιώματα συνυφασμένα με την ιδιότητα του πολίτη. Χαρακτηριστικά του συστήματος κοινωνικής ασφάλειας είναι η χρηματοδότηση μέσω της γενικής φορολογίας και η άσκηση κοινωνικής πολιτικής μέσω κοινωνικών υπηρεσιών, με χαμηλό βαθμό κανονιστικότητας. Η κοινωνικοποίηση της κάλυψης βασικών βιοτικών αναγκών και η εγγύηση ενός επιπέδου συνθηκών διαβίωσης στο σύνολο του πληθυσμού, ανεξάρτητα από την απασχόληση ή το εισόδημα του δικαιούχου, συνδυάζονται με την προληπτική στήριξη της οικογένειας. Το μοντέλο αυτό βρίσκει εφαρμογή στις σκανδιναβικές χώρες.

δ. Το ευρωπαϊκό κοινωνικό «παράδειγμα». Σε αντίθεση προς την αμερικάνικη αντίληψη, η ευρωπαϊκή προσέγγιση δεν εξομοιώνει την εργασία

με τους υπόλοιπους παραγωγικούς συντελεστές και διαφοροποιεί την εργασία από τις άλλες αγορές. Στην Ευρώπη, η κοινωνική προστασία αντιμετωπίζεται ως στοιχείο σύμφυτο με τη λειτουργία της οικονομίας, αναγκαίο για την οικονομική ανάπτυξη και την υψηλή παραγωγικότητα. Το ευρωπαϊκό κοινωνικό μοντέλο είναι κατ' αρχάς προσανατολισμένο στο δημόσιο χαρακτήρα του συστήματος κοινωνικής ασφάλειας, στην καθολική πρόσβαση και στην αυξημένη κρατική χρηματοδότηση του συστήματος μέσω της γενικής φορολογίας.

1.3 Κρατικές παροχές στην Ελλάδα

Κάθε κράτος, άρα και το ελληνικό, είναι δεσμευμένο βάσει Νόμων και Προεδρικών Διαταγμάτων να παρέχει στους πολίτες κάποιες βασικές υπηρεσίες δωρεάν, αναγνωρίζοντάς τες ως απαραίτητες, αλλά και σημαίνουσες για τη προαγωγή της ποιότητας ζωής τους.

Στη παρούσα ενότητα, γίνεται αναφορά για τις κρατικές παροχές στην Ελλάδα, σε 3 τομείς της κοινωνικής ζωής. Συγκεκριμένα, δίδονται στοιχεία για τον τομέα της Παιδείας, της Υγείας και της Νομικής κάλυψης.

1.3.1 Παροχές Παιδείας

Βάσει του άρθρου 16, παρ. 4¹¹ του Ελληνικού Συντάγματος, όλοι οι Έλληνες έχουν δικαίωμα δωρεάν παιδείας, σε όλες τις βαθμίδες της, στα κρατικά εκπαιδευτήρια. Το κράτος ενισχύει τους σπουδαστές που διακρίνονται, καθώς και αυτούς που έχουν ανάγκη από βοήθεια ή ειδική προστασία, ανάλογα με τις ικανότητές τους.

Επιπλέον, στο πλήρες κείμενο του άρθρου 16 θεσπίζεται ότι:

¹¹ «Σύνταγμα, Άρθρο 16: Παιδεία, Τέχνη, Επιστήμη», Βουλή των Ελλήνων, διαθέσιμο στο: <http://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-16/>, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

- Η τέχνη, η επιστήμη, η έρευνα και η διδασκαλία είναι ελεύθερες, ενώ η ανάπτυξη και η προαγωγή τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους.
- Η παιδεία αποτελεί βασική αποστολή του Κράτους και έχει σκοπό την ηθική, πνευματική, επαγγελματική και φυσική αγωγή των Ελλήνων, την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης και τη διάπλασή τους σε ελεύθερους και υπεύθυνους πολίτες.
- Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται αποκλειστικά από ιδρύματα που αποτελούν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου¹² με πλήρη αυτοδιοίκηση. Τα ιδρύματα αυτά τελούν υπό την εποπτεία του Κράτους, έχουν δικαίωμα να ενισχύονται οικονομικά από αυτό και λειτουργούν σύμφωνα με τους νόμους που αφορούν τους οργανισμούς τους.
- Οι καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων είναι δημόσιοι λειτουργοί. Το υπόλοιπο διδακτικό προσωπικό τους επιτελεί, επίσης, δημόσιο λειτούργημα, με τις προϋποθέσεις που νόμος ορίζει.
- Η επαγγελματική και κάθε άλλη ειδική εκπαίδευση παρέχεται από το Κράτος και με σχολές ανώτερης βαθμίδας για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο από τρία χρόνια, όπως προβλέπεται ειδικότερα από το νόμο, που ορίζει και τα επαγγελματικά δικαιώματα όσων αποφοιτούν από τις σχολές αυτές.
- Αθλητισμός τελεί υπό την προστασία και την ανώτατη εποπτεία του Κράτους. Το Κράτος επιχορηγεί και ελέγχει τις ενώσεις των αθλητικών σωματείων κάθε είδους, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει,

¹² Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου = Τα νομικά πρόσωπα που διέπονται, ως προς τις διατυπώσεις σύστασης και λειτουργίας τους, από το δημόσιο δίκαιο ονομάζονται **νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου** (ΝΠΔΔ ή **ν.π.δ.δ.**) και έχουν κατά κανόνα ως αποστολή την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την επίδιωξη κάποιου δημοσίου σκοπού, διαθέσιμο στο: http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%A0%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%89%CF%80%CE%BF_%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%AF%CE%BF%CF%85_%CE%94%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%AF%CE%B%CF%85, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

επίσης, τη διάθεση των ενισχύσεων που παρέχονται κάθε φορά στις επιχορηγούμενες ενώσεις σύμφωνα με τον προορισμό τους.

Το αναφερθέν άρθρο του Ελληνικού Συντάγματος είναι σαφέστατο ως προς το δικαίωμα όλων των Ελλήνων να λαμβάνουν δωρεάν παιδεία, σε όλες τις βαθμίδες της, στα κρατικά εκπαιδευτήρια και δεν επιδέχεται οποιαδήποτε άλλη ερμηνεία ή παρερμηνεία. Μέχρι τώρα δεν έχει τεθεί ζήτημα αναθεώρησης του συγκεκριμένου σημαντικού άρθρου του Συντάγματος. Οι νόμοι για το εκπαιδευτικό σύστημα, την λειτουργία των Εκπαιδευτήριων σε όλες τις βαθμίδες, τα εκπαιδευτικά προγράμματα και τον τρόπο εισαγωγής στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα μπορούν να αλλάζουν συχνά. Το άρθρο, όμως, 16, παράγραφος 4 είναι ανώτερο από οποιοδήποτε νόμο που θα έρθει στην βουλή. Όλοι οι Νόμοι πρέπει να βρίσκονται σε συμφωνία με το σύνταγμα για να είναι έγκυροι.

1.3.2 Παροχές Υγείας

Με βάση τον Ενιαίο Κανονισμό Παροχών Υγείας¹³ του 2011, ορίζονται συγκεκριμένες διατάξεις όπως:

Ως σκοπός ορίζεται, στο πλαίσιο της σύμπραξης αφενός των μονάδων υγείας του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ) και αφετέρου των Κλάδων Υγείας και Τομέων Ασθένειας των ασφαλιστικών οργανισμών, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 31 του ν. 3863/2010 (Α',115)¹⁴, η επιδίωξη να εξασφαλισθεί η ισότιμη πρόσβαση όλου του πληθυσμού σε ενιαίο σύστημα παροχής υπηρεσιών υγείας, που έχει ως σκοπό την πρόληψη, διατήρηση, προαγωγή, βελτίωση, αποκατάσταση και προστασία της υγείας των αναφερομένων στο άρθρο 3 προσώπων.

¹³ «Ο (αρχικός) ΕΝΙΑΙΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΓΕΙΑΣ: Πίνακας παροχών και χορηγούμενα ποσά», διαθέσιμο στο: <http://www.disabled.gr/o-archikos-enieos-kanonismos-parochon-igias-pinakas-parochon-ke-chorigoumena-posita/>, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

¹⁴ Νόμος 3863/10, «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και οι συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις», ΦΕΚ 115, Τεύχος Α', 15/7/2010, διαθέσιμο στο: <http://lcci.gr/userdata/Pages/1/3/133/n-3863-2010-neo-asfalistiko-sustima-kai-sunafeis-diatakseis-ruthmiseis-stis-ergasiakes-sxesiseis.pdf>, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

Ως παροχές υγείας νοούνται:

- πρόληψη και την προαγωγή της υγείας
- πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας- ιατρική περίθαλψη – διαγνωστικές ιατρικές πράξεις
- παρακλινικές εξετάσεις
- φυσικοθεραπεία – εργοθεραπεία – λογοθεραπεία – ψυχοθεραπεία
- φαρμακευτική περίθαλψη
- οδοντιατρική – στοματολογική περίθαλψη
- ειδική αγωγή
- λοιπή περίθαλψη
- νοσοκομειακή περίθαλψη
- χρήση αποκλειστικής νοσοκόμας
- δαπάνες μετακίνησης ασθενών
- μαιευτική περίθαλψη – επίδομα τοκετού
- νοσηλεία στο εξωτερικό
- αποκατάσταση της υγείας
- παροχή θεραπευτικών μέσων και προθέσεων – πρόσθετη περίθαλψη
- επιδόματα λουτροθεραπείας και αεροθεραπείας

Ειδικότερα, με τον παρόντα Κανονισμό, καθορίζονται οι παροχές υγείας σε είδος, η έκταση, το ύψος, ο τρόπος και η διαδικασία χορήγησής τους και προσδιορίζονται οι δικαιούχοι των παροχών αυτών καθώς και ο τρόπος κάλυψης των προκαλούμενων δαπανών.

Στο άρθρο 2, προσδιορίζονται οι υπηρεσίες πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας, οι οποίες περιλαμβάνουν:

- Τα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων, στα ολόημερα ιατρεία και τα διαγνωστικά εργαστήρια αυτών

- Τις υπηρεσίες του ΕΚΑΒ
- Τα κέντρα υγείας και περιφερειακά ιατρεία
- Τα αγροτικά ιατρεία
- Τα πολυϊατρεία και ιατρεία ΙΚΑ- ΕΤΑΜ
- Τα κέντρα αποθεραπείας – αποκατάστασης
- Τις συμβεβλημένες ιδιωτικές κλινικές που λειτουργούν εξωτερικά ιατρεία και διαγνωστικά εργαστήρια εκτέλεσης ιατρικών πράξεων και παρακλινικών εξετάσεων.
- Τις συμβεβλημένους ιδιωτικούς φορείς όπως περιγράφονται στο άρθρο 28 του 3846/2010 (Α', 66)¹⁵.
- Τους γιατρούς ΚΑΠΗ.
- Τις μονάδες ψυχικής υγείας.
- Τις μονάδες χρόνιας αιμοκάθαρσης.
- Τις κινητές μονάδες πρωτοβάθμιας υγείας του άρθρου 14 του Ν. 2071/1992 (Α', 123)¹⁶.
- Τους Σταθμούς Προστασίας Μάνας, Παιδιού και Εφήβου, όπου διαθέτει ο φορέας.

Ως “Δευτεροβάθμια Φροντίδα Υγείας” (Δ.Φ.Υ.) νοούνται όλες οι υπηρεσίες και πράξεις, οι οποίες διενεργούνται εντός των εσωτερικών τμημάτων των νοσοκομείων, στις συμβεβλημένες ιδιωτικές κλινικές, στις μονάδες ψυχικής υγείας, στα κέντρα αποθεραπείας- αποκατάστασης κλειστής νοσηλείας και στα θεραπευτήρια χρονίων παθήσεων συμπεριλαμβανομένων και αυτών που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια ημερήσιας νοσηλείας.

Στο άρθρο 3, ορίζονται οι δικαιούχοι των παραπάνω υπηρεσιών, οι οποίοι κατηγοριοποιούνται στις κάτωθι περιπτώσεις:

¹⁵ Νόμος 3846/10, «Εγγυήσεις για την εργασιακή ασφάλεια και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 66, Τεύχος Α', 11/5/2010, διαθέσιμο στο: <https://nomoi.info/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%91-66-2010-%CF%83%CE%B5%CE%BB-1.html>, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

¹⁶ Νόμος 2071/92, «Εκσυγχρονισμός και οργάνωση συστήματος υγείας», ΦΕΚ 123, Τεύχος Α', 15/7/1992, διαθέσιμο στο: <http://www.klimaka.org.gr/newsite/blog/n.2071.1992oposisxii.pdf>, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

- οι ασφαλιζόμενοι στον κλάδο ασθένειας του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ.
- οι ασφαλιζόμενοι στον κλάδο υγείας του ΟΑΕΕ.
- οι ασφαλιζόμενοι στον κλάδο υγείας του ΟΓΑ.
- οι ασφαλιζόμενοι στους τομείς του κλάδου υγείας του ΕΤΑΑ.
- οι ασφαλιζόμενοι στους τομείς του κλάδου υγείας του ΤΑΥΤΕΚΩ.
- οι ασφαλιζόμενοι στους τομείς του κλάδου υγείας του ΕΤΑΠ – ΜΜΕ.
- οι ασφαλιζόμενοι στον ΟΠΑΔ και στον Τομέα Υγείας Δημοτικών & Κοινοτικών Υπαλλήλων του ΟΠΑΔ.
- τα μέλη οικογενείας όλων των ανωτέρω ασφαλισμένων προσώπων.

Στο πλήρες κείμενο, το οποίο είναι και αρκετά εκτενές και η παράθεσή του στη παρούσα εργασία δεν θεωρείται σκόπιμη, ορίζονται και διατάξεις σχετικά με τη νοσοκομειακή περίθαλψη, τη νοσηλεία σε ειδικές μονάδες και κλινικές όπως και η νοσηλεία στο εξωτερικό.

1.3.3 Παροχή Νομικής Κάλυψης

Το 2003, θεσπίστηκε η παροχή νομικής βοήθειας σε ανέργους, χαμηλοσυνταξιούχους και εργαζόμενους χαμηλού εισοδήματος¹⁷.

Το σχέδιο νόμου απευθύνεται σε κάθε πολίτη που δίχως την αρωγή της πολιτείας δεν θα είχε την πραγματική δυνατότητα να τύχει δικαστικής προστασίας. Ειδικότερα, δικαιούχοι είναι οι χαμηλού εισοδήματος πολίτες της χώρας μας και των υπολοίπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και οι πολίτες τρίτου κράτους εφόσον έχουν νόμιμη κατοικία ή συνήθη διαμονή στην Ένωση. Έτσι, καταργείται η ισχύουσα εξάρτηση της παροχής βοήθειας από την αρχή της αμοιβαιότητας, η οποία αδικαιολόγητα εξίσωνε τον αδύναμο πολίτη αλλοδαπού κράτους με την πρακτική που ακολουθούσε το κράτος ιθαγένειας του.

¹⁷ «Παροχή νομικής βοήθειας σε ανέργους, χαμηλοσυνταξιούχους και εργαζόμενους χαμηλού εισοδήματος», Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαθέσιμο στο: <http://www.ministryofjustice.gr/site/el/APXIKH/ΠροηγούμενηΗγεσία/ΣυνεντεύξειςΠροηγούμενουΥπουργού/tabid/283/itemid/150/amid/647/.as>, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

Ως χαμηλού εισοδήματος θεωρούνται οι πολίτες που το ετήσιο οικογενειακό εισόδημά τους δεν υπερβαίνει τα δύο τρίτα των κατώτατων ετήσιων αποδοχών που προβλέπει η εκάστοτε Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας - δηλαδή τα 5.400 ευρώ. Έτσι, θα διασφαλισθεί ότι η βοήθεια της πολιτείας θα παρέχεται προς εκείνους που την έχουν ανάγκη, όπως οι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι άνεργοι και οι περιστασιακώς απασχολούμενοι.

Οι περιορισμοί σχετικά με την ιθαγένεια και το εισόδημα δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση υπεράσπισης κατηγορούμενου για κακούργημα ή για πλημμέλημα που κατελήφθη επ' αυτοφώρω, καθώς και σε περίπτωση ψυχιατρικής πραγματογνωμοσύνης. Σε αυτές τις περιπτώσεις, επειδή η πρωτοβουλία κίνησης της διαδικασίας ανήκει στην πολιτεία και η άμεση παροχή νομικής αρωγής είναι ζωτική για την προστασία σοβαρών συμφερόντων του κατηγορούμενου, η δικαιοσύνη επιβάλλει τη δωρεάν παροχή συνηγόρου σε κάθε πολίτη που ζητά την κρατική αρωγή.

Η διαδικασία εξέτασης του αιτήματος για παροχή νομικής βοήθειας διέπεται από απλότητα, ταχύτητα και ευελιξία, ώστε ο πολίτης να διευκολύνεται στην υποβολή της αίτησής του και να διασφαλίζεται η ορθότητα της απόφασης.

Παράλληλα, το σχέδιο νόμου αποβλέπει στην ενεργό συμμετοχή των δικηγορικών συλλόγων, με την κατάστρωση μηνιαίου πίνακα συνηγόρων υπηρεσίας. Κάθε δικηγόρος υπηρεσίας θα χρεώνεται μία μόνο υπόθεση έως την εξάντληση του πίνακα, ώστε να αποφεύγεται η διακριτική μεταχείριση και η αντιδεοντολογική εκμετάλλευση του θεσμού.

Η νομική βοήθεια καλύπτει ευρύτατο κύκλο υποθέσεων:

→ Στις ποινικές υποθέσεις αφορά στα κακούργηματα και πλημμελήματα αρμοδιότητας Τριμελούς Πλημμελειοδικείου και περιλαμβάνει επιπλέον και εφέσεις, αναιρέσεις και αιτήσεις επανάληψης της διαδικασίας. Τίθενται όμως ελάχιστα πλαίσια απειλούμενων ή, κατά περίπτωση, επιβληθεισών ποινών (έξι μήνες και για την αναίρεση ένα έτος), ώστε να είναι ορθολογική και

αποτελεσματική η παροχή της βοήθειας προς τα πρόσωπα που την χρειάζονται.

Παράλληλα, προβλέπεται πλέον ο διορισμός συνηγόρου και υπέρ του θύματος, για υποβολή έγκλησης και παράσταση πολιτικής αγωγής σε ευρύ κύκλο αδικημάτων (όπως για εγκλήματα κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας, της ιδιοκτησίας, της περιουσίας κλπ). Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται και στο χώρο της νομικής βοήθειας η ισότητα των «όπλων» μεταξύ κατηγορούμενου και θύματος.

- Στις αστικές υποθέσεις καλύπτεται κάθε δικαστική διαφορά (π.χ. ατυχήματα, εργατικά, μισθώσεις, διατροφές, οικογενειακές διαφορές κλπ) συμπεριλαμβανομένης και της αναγκαστικής εκτέλεσης.
- Στις ποινικές υποθέσεις, ο θεσμός καλύπτει το διορισμό δωρεάν συνηγόρου υπηρεσίας.
- Στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις, επειδή τα έξοδα προκαταβάλλονται από τον ενδιαφερόμενο, καλύπτει πέραν του δικηγόρου και κάθε άλλο έξοδο της διαδικασίας. Έτσι μπορεί να δοθεί απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής μέρους ή του συνόλου των εξόδων της διαδικασίας (όπως τέλη απογράφου και δικαστικού ενσήμου) και να διορισθεί συνήγορος, συμβολαιογράφος και δικαστικός επιμελητής.
- Στις διασυνοριακές διαφορές εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιτρέπεται και η κάλυψη εξόδων που σχετίζονται με το διασυνοριακό χαρακτήρα της διαφοράς (αμοιβή διερμηνέα, έξοδα μετάφρασης και δαπάνες μετακίνησης) καθώς και η παροχή νομικών συμβουλών για τη διευθέτηση της διαφοράς. Μεταξύ άλλων, προβλέπεται, υπέρ προσώπων που έχουν την κατοικία ή τη συνήθη διαμονή στην Ελλάδα, ο διορισμός συνηγόρου για παροχή

νομικών συμβουλών έως την παραλαβή αίτησης νομικής αρωγής από τις αρχές αλλοδαπού κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπου εκκρεμεί υπόθεση τους. Επίσης, ρυθμίζεται η διαδικασία διαβίβασης αιτήσεων για την παροχή νομικής αρωγής σε άλλο κράτος μέλος της Ένωσης και η διευκόλυνση του αιτούντα στη σύνταξη και μετάφραση της αίτησης.

Τα έξοδα για την παροχή νομικής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής των δικηγόρων και των υπολοίπων προσώπων, καταβάλλονται από τον κρατικό προϋπολογισμό δίχως την επιβολή οιασδήποτε νέου τέλους ή επιβάρυνσης των πολιτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΕΠΙΔΟΜΑΤΑ

2.1 Έννοια του επιδόματος

Ως επίδομα¹⁸ ορίζεται η αμοιβή που παίρνει επιπρόσθετα κάποιος εργαζόμενος για κάποιο λόγο ή γενικότερα κάποιου είδους βοήθημα.

Στην Ελλάδα, τα επιδόματα χορηγούνται στους δικαιούχους από 3 πηγές:

- α) το Κράτος,
- β) την Τοπική Αυτοδιοίκηση και
- γ) από τα Ασφαλιστικά Ταμεία και άλλους Οργανισμούς.

2.2 Κατηγορίες Επιδομάτων

2.2.1 *Επίδομα παρεχόμενα από το Κράτος*

Στη κατηγορία αυτή ανήκουν τα επιδόματα που λαμβάνουν οι δημόσιοι υπάλληλοι.

Συγκεκριμένα, ο νόμος 3205/2003¹⁹ για το μισθολόγιο των πολιτικών υπαλλήλων προβλέπει τη χορήγηση των ακόλουθων μηνιαίων επιδομάτων:

¹⁸ «Επίδομα», Wictionary, διαθέσιμο στο: <http://el.wiktionary.org/wiki/%CE%B5%CF%80%CE%AF%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%B1>, ανακτήθηκε την 4/6/2015.

¹⁹ Νόμος 3205/03, «Μισθολογικές ρυθμίσεις λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., μονίμων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντιστοίχων της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος και άλλες συναφείς διατάξεις», ΦΕΚ 297, Τεύχος Α', 23/12/20013, διαθέσιμο στο: <https://nomoi.info/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%91-297-2003-%CF%83%CE%B5%CE%BB-1.html>, ανακτήθηκε την 4/6/2015.

1. Επίδομα μεταπτυχιακών σπουδών: Για όσους υπαλλήλους έχουν μεταπτυχιακό δίπλωμα ετήσιας τουλάχιστον φοίτησης το επίδομα ανέρχεται σε 45 € το μήνα, ενώ για όσους υπαλλήλους κατέχουν διδακτορικό δίπλωμα σε 75 € το μήνα.
2. Επίδομα θέσης ευθύνης.
3. Επίδομα αποφοίτων Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης: Ανέρχεται σε 40 € ανά μήνα.
4. Επίδομα εξωδίδακτικής απασχόλησης εκπαιδευτικών λειτουργών. Πληροφοριακά αναφέρεται ότι για το έτος 2006 το ποσό του επιδόματος ανερχόταν σε 321,64 ευρώ το μήνα. Από την 1η Ιανουαρίου 2007 αυξήθηκε κατά το ποσοστό μεταβολής του τιμαρίθμου του έτους 2006, δηλαδή κατά 3%, και διαμορφώθηκε σε 331,29 €.
5. Επίδομα προβληματικών και παραμεθόριων περιοχών.
6. Επίδομα ειδικής απασχόλησης για το προσωπικό που υπηρετεί στην κεντρική υπηρεσία του υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ανέρχεται σε 200 € ανά μήνα. Ξεκίνησε να χορηγείται από την 1η-1-2005.
7. Νοσοκομειακό επίδομα και επίδομα τροφής για το προσωπικό των νοσοκομείων, των θεραπευτηρίων και του ΕΚΑΒ. Τα δύο αυτά επιδόματα έχουν ενοποιηθεί σ' ένα, το οποίο κλιμακώνεται ως εξής ανά μήνα:
 - α) 240 € για το προσωπικό νοσηλευτικής υπηρεσίας, εργαστηρίων των κλάδων Τ.Ε. Φυσικοθεραπευτών, Δ.Ε. Βοηθών Φαρμακείου και καθαριότητας.
 - β) 210 € για το λοιπό προσωπικό.
 - γ) Για το προσωπικό που υπηρετεί στα αντικαρκινικά νοσοκομεία τα ποσά των παραπάνω περιπτώσεων α' και β' προσαυξάνονται κατά 10 € αντίστοιχα.
 - δ) Για νοσηλευτές, μαίες, βοηθούς νοσηλευτές και φυσικοθεραπευτές πλήρους απασχόλησης που εργάζονται σε μονάδες εντατικής θεραπείας και χειρουργεία των νοσηλευτικών ιδρυμάτων Ν.Π.Δ.Δ.²⁰

²⁰ Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου= Τα νομικά πρόσωπα που διέπονται, ως προς τις διατυπώσεις σύστασης και λειτουργίας τους, από το δημόσιο δίκαιο ονομάζονται νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ ή ν.π.δ.δ.) και έχουν κατά κανόνα ως αποστολή την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την επίδιωξη κάποιου δημοσίου σκοπού, διαθέσιμο στο: http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%A0

ή Ν.Π.Ι.Δ.²¹ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, νοσοκομεία ΙΚΑ, όπως επίσης και σε άλλες ειδικές μονάδες των νοσηλευτικών αυτών ιδρυμάτων τα ποσά των παραπάνω περιπτώσεων α' και β' προσαυξάνονται κατά 15 € αντίστοιχα.

Στους δικαιούχους του επιδόματος αυτού περιλαμβάνεται και το προσωπικό των κέντρων υγείας και των αγροτικών ιατρείων, τα οποία υπάγονται στα δημόσια νοσοκομεία, καθώς και το προσωπικό των νοσηλευτικών ιδρυμάτων που υπηρετεί στις Μέσες Τεχνικές Επαγγελματικές Νοσηλευτικές Σχολές.

8. Επίδομα ειδικής απασχόλησης για το προσωπικό των ΟΤΑ α' βαθμού.
9. Επίδομα μεταφραστών – διερμηνέων. Έχει καθοριστεί σε 30 € ανά μήνα.
10. Επίδομα πληροφορικής για τους εξειδικευμένους υπαλλήλους που ανήκουν οργανικά σε κλάδους πληροφορικής. Το επίδομα αυτό ανέρχεται ανά μήνα:
 - α) Σε 88 € για αναλυτές - προγραμματιστές και ηλεκτρονικούς μηχανικούς.
 - β) Σε 74 € για χειριστές - χειρίστριες Η/Υ, διατηρητικών μηχανών και εισαγωγής στοιχείων.
 - γ) Σε 44 € για τους κωδικογράφους και τους χειριστές κοπτικών μηχανημάτων που απασχολούνται σε οργανωμένα κέντρα πληροφορικής με πλήρες ωράριο εργασίας.
11. Επίδομα αρχαιολογικών ερευνών.
12. Καταβάλλεται στους αρχαιολόγους του υπουργείου Πολιτισμού και του Ταμείου Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων και ανέρχεται σε 230 € ανά μήνα.
13. Επίδομα ειδικής απασχόλησης για τα στελέχη της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

[%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%89%CF%80%CE%BF_%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%AF%CE%BF%CF%85_%CE%94%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CF%85](#), ανακτήθηκε την 4/6/2015.

²¹ Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου =Χαρακτηρίζονται εκείνα που ιδρύονται από ιδιώτες και συνεπώς ακολουθούν τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου, Wikipedia, διαθέσιμο στο: http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%89%CF%80%CE%BF,

ανακτήθηκε την 4/6/2015.

14. Ειδικά επιδόματα εκπαιδευτικού προσωπικού. Τα επιδόματα αυτά ορίστηκαν ειδικότερα ως εξής:

α. Μειονοτικών σχολείων:

Πεδινών περιοχών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης 40 € ανά μήνα.

Ορεινών και ημιορεινών περιοχών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης και ορεινών γυμνασίων Ξάνθης και Ροδόπης 45 € ανά μήνα.

Απομακρυσμένων απομονωμένων περιοχών 50 € ανά μήνα.

Σχολείων δυσπρόσιτων μειονοτικών περιοχών 425 € ανά μήνα.

β. Ειδικής αγωγής. Ανέρχεται σε 195 € ανά μήνα και καταβάλλεται στο προσωπικό που υπηρετεί σε σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής και ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης, καθώς και σε σχολικούς συμβούλους που επισκέπτονται σχολεία ειδικής αγωγής.

15. Επίδομα υψηλού βαθμού ευθύνης και ασφάλειας για το προσωπικό της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ).
16. Επίδομα αντισταθμίματος διαχειριστικών λαθών για ταμίες, διαχειριστές και εκδότες που διαχειρίζονται κάθε μήνα χρηματικά ποσά άνω των 150.000 €. Έχει καθοριστεί στα 60 ευρώ το μήνα.
17. Ειδικό επίδομα προσωπικού σωφρονιστικών και αναμορφωτικών καταστημάτων το οποίο ανέρχεται σε 250 €.
18. Ειδικό επίδομα ραδιενέργειας, για το προσωπικό του ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος»²².
19. Επίδομα ειδικής απασχόλησης υπαλλήλων Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων, το οποίο έχει οριστεί σε 50 € το μήνα.
20. Επιδόματα και αποζημιώσεις για τους ιατρούς υπηρεσίας υπαίθρου. Στους ιατρούς υπηρεσίας υπαίθρου και τους μόνιμους αγροτικούς ιατρούς, καθώς και στο προσωπικό που υπηρετεί στα αγροτικά ιατρεία καταβάλλονται:

²² Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος», διαθέσιμο στο: www.demokritos.gr, ανακτήθηκε την 4/6/2015.

α. Έξοδα κίνησης 35 € ανά μήνα. Το ποσό αυτό καταβάλλεται στο διπλάσιο όταν λαμβάνουν χώρα μετακινήσεις για την εξυπηρέτηση κατοίκων όμορων περιοχών.

β. Επίδομα ετοιμότητας. Ανέρχεται σε 35 € ανά μήνα για πεδινές και ημιορεινές περιοχές και σε 50 € ανά μήνα για ορεινές περιοχές.

γ. Άγονων περιοχών. Ανέρχεται σε 550 € ανά μήνα και καταβάλλεται σε ιατρούς υπηρεσίας υπαίθρου και μόνιμους αγροτικούς ιατρούς για όσο χρόνο υπηρετούν στα αγροτικά ιατρεία άγονων περιοχών.

21. Αποζημίωση για το προσωπικό φύλαξης των μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων, καθώς και για το προσωπικό φρούρησης σωφρονιστικών καταστημάτων, το οποίο έχει οριστεί σε 41 € για κάθε ημέρα απασχόλησης πέραν του υποχρεωτικού πενθημέρου εργασίας.
22. Ειδικό επίδομα για τους υπαλλήλους του υπουργείου Πολιτισμού που υπηρετούν στη νήσο Δήλο. Ανέρχεται σε 100 € ανά μήνα. Χορηγείται για την προσέλκυση και την παραμονή στη νήσο Δήλο υπαλλήλων του υπουργείου Πολιτισμού με σκοπό τη φύλαξη των αρχαιοτήτων.

Επιπλέον, για την ενίσχυση της οικογενείας των δημοσίων υπαλλήλων χορηγείται μηνιαία οικογενειακή παροχή, η οποία, ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση κάθε υπαλλήλου, κλιμακώνεται ως εξής:

α) Για έγγαμο υπάλληλο, χωρίς τέκνα: 35 €.

β) Για υπάλληλο με τέκνα ανήλικα ή ανίκανα - σωματικά ή πνευματικά - για άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος, με ποσοστό αναπηρίας 50% τουλάχιστον, η μηνιαία οικογενειακή παροχή των 35 € προσαυξάνεται κατά:

- 18 € για κάθε ένα από τα δύο πρώτα τέκνα
- 47 € για το τρίτο τέκνο
- 47 € για το τέταρτο τέκνο
- 73 € για καθένα από το πέμπτο τέκνο και άνω.

Η κατά τα ανωτέρω προσαύξηση δικαιολογείται μόνο για τέκνα προερχόμενα από γάμο, φυσικά, θετά ή αναγνωρισθέντα, εφόσον είναι άγαμα και δεν υπερβαίνουν το 18ο έτος της ηλικίας τους.

Το βασικό ποσό της οικογενειακής παροχής - τα 35 €- χορηγείται και στους γονείς που τελούν σε διάζευξη ή διάσταση, στους άγαμους γονείς, καθώς και στον επιζώντα σύζυγο, σε περίπτωση θανάτου του ενός των συζύγων-υπαλλήλων, εφόσον έχουν παιδιά για τα οποία δικαιολογείται η καταβολή των προσαυξήσεων.

Η αναφορά στα επιδόματα που χορηγούνται από το Κράτος έγινε για πληροφοριακούς σκοπούς, για αυτό και η πορεία των επιδομάτων αυτών κατά τα τελευταία έτη δεν αναφέρεται. Είναι αναμενόμενο, εν μέσω της οικονομικής κρίσης, τα αναφερθέντα επιδόματα να έχουν υποστεί μεταβολές, αλλά η έρευνα της παρούσας εργασίας στοχεύει στην ανάλυση της εξέλιξης των επιδομάτων από τα Ασφαλιστικά Ταμεία, η οποία και δίδεται εκτενώς στο Κεφάλαιο 3. Στο παρόν σημείο, κρίθηκε σκόπιμη η παράθεση των Κρατικών επιδομάτων για τη διαμόρφωση της γενικής εικόνας της επιδοματικής πολιτικής που ακολουθείται στην Ελλάδα.

2.2.2 Επιδόματα χορηγούμενα από φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Σε αυτή τη κατηγορία ανήκουν τα επιδόματα που χορηγούνται στους πολίτες μέσω φορέων όπως οι Περιφέρειες και οι Νομαρχιακές αρχές. Σημειώνεται ότι και σε αυτή τη περίπτωση η αναφορά σε συγκεκριμένα επιδόματα είναι πληροφοριακού χαρακτήρα και δίδονται με επιφύλαξη όσον αφορά την ισχύ τους σήμερα. Όπως προαναφέρθηκε, η παρούσα εργασία εστιάζει σε κατηγορίες επιδομάτων που δίδονται από άλλους φορείς. Τα επιδόματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που αναφέρονται είναι τα επιδόματα Κοινωνικής Πρόνοιας που δίδονταν από τις Νομαρχίες σε όλους τους νομούς της Ελλάδος, τουλάχιστον μέχρι και το 2010²³.

Συγκεκριμένα, τα εν λόγω επιδόματα είναι τα εξής:

- 1) Διατροφικό επίδομα σε νεφροπαθείς.
- 2) Διατροφικό επίδομα σε μεταμοσχευμένους νεφροπαθείς.
- 3) Επίδομα ενίσχυσης κωφάλαλων ατόμων.

²³ «Επιδόματα Κοινωνικής Πρόνοιας: Τα επιδόματα που δίδονται από τις Νομαρχίες σε όλους τους νομούς της χώρας», διαθέσιμο στο: http://klimaka-socialservice.blogspot.gr/2010/07/blog-post_27.html, ανακτήθηκε την 4/6/2015.

- 4) Επίδομα σε απροστάτευτα παιδιά.
- 5) Επίδομα παρατετραπληγίας ασφαλισμένων του Δημοσίου ή υπαλλήλων Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- 6) Επίδομα χανσενικών.
- 7) Επίδομα βαριάς νοητικής καθυστέρησης.
- 8) Επίδομα τυφλών.
- 9) Επίδομα βαριάς αναπηρίας.
- 10) Επίδομα σε ομογενείς πρόσφυγες.
- 11) Επίδομα καυσίμων.
- 12) επίδομα σε πάσχοντες από μεσογειακή αναιμία, αιμολυτική αναιμία, αιμορροφιλίας, AIDS.
- 13) Επίδομα παρατετραπληγίας ανασφάλιστων.
- 14) Επίδομα στεγαστικής συνδρομής.
- 15) Επίδομα σπαστικής εγκεφαλοπάθειας.

Διαπιστώνεται ότι τα εν λόγω επιδόματα, στοχεύουν κυρίως στην στήριξη ατόμων με σοβαρά προβλήματα υγείας.

2.2.3 Επίδομα χορηγούμενα από Ασφαλιστικά Ταμεία και Οργανισμούς

Τα επιδόματα αυτής της κατηγορίας, λαμβάνονται από τη πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών, μιας και δίδονται από τους μεγαλύτερους φορείς δημόσιας ασφάλισης. Τέτοιοι φορείς είναι το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ) όπου υπάγεται ο μεγαλύτερος αριθμός των ασφαλιζομένων και ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ) όπου υπάγονται οι αγρότες πολίτες, που στην Ελλάδα συγκεντρώνουν μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού. Επίσης, για τις ανάγκες της παρούσης εργασίας, λαμβάνονται υπόψη τα επιδόματα που δίδονται από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ).

Στα Κεφάλαια 3 – 5 που ακολουθούν, παρατίθενται στοιχεία για συγκεκριμένα επιδόματα που δίνονται από τον κάθε φορέα, καθώς και η εξέλιξη αυτών των επιδομάτων τα τελευταία 5 έτη της οικονομικής κρίσης, που αποτελεί και το κύριο ζητούμενο της παρούσας εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΙΚΑ ΑΠΟ ΤΟ 2010 ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Στο παρόν Κεφάλαιο, αναπτύσσεται το κύριο μέρος της παρούσης εργασίας. Πρόκειται για παράθεση πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με τα χορηγούμενα επιδόματα από το ΙΚΑ, στοχεύοντας στη δημιουργία σαφούς εικόνας για το πώς έχουν διαμορφωθεί τα επιδόματα αυτά τα τελευταία 5 έτη της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα.

3.1 Οργανωτική Δομή του ΙΚΑ

Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ)²⁴, μέσω του Τομέα Υγείας, στις δικές του Μονάδες Υγείας παρέχει, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια περίθαλψη στους ασφαλισμένους του. Σήμερα, το ΙΚΑ είναι ο μεγαλύτερος ασφαλιστικός οργανισμός της χώρας και διαθέτει 331 Μονάδες Ασφάλισης και 364 Μονάδες Υγείας, ενώ παρέχει περίθαλψη σε περίπου 6.000.000 άμεσα και έμμεσα ασφαλισμένους και περίπου 1.000.000 συνταξιούχους.

Το ΙΚΑ διαθέτει 4 Γενικές Διευθύνσεις:

1. Τη Γενική Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών,
2. Τη Γενική Διεύθυνση Ασφαλιστικών Υπηρεσιών,
3. Τη Γενική Διεύθυνση Οικονομοτεχνικών Υπηρεσιών και
4. Τη Γενική Διεύθυνση Πληροφορικής.

Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασφάλισης διακρίνονται σε 5 κατηγορίες:

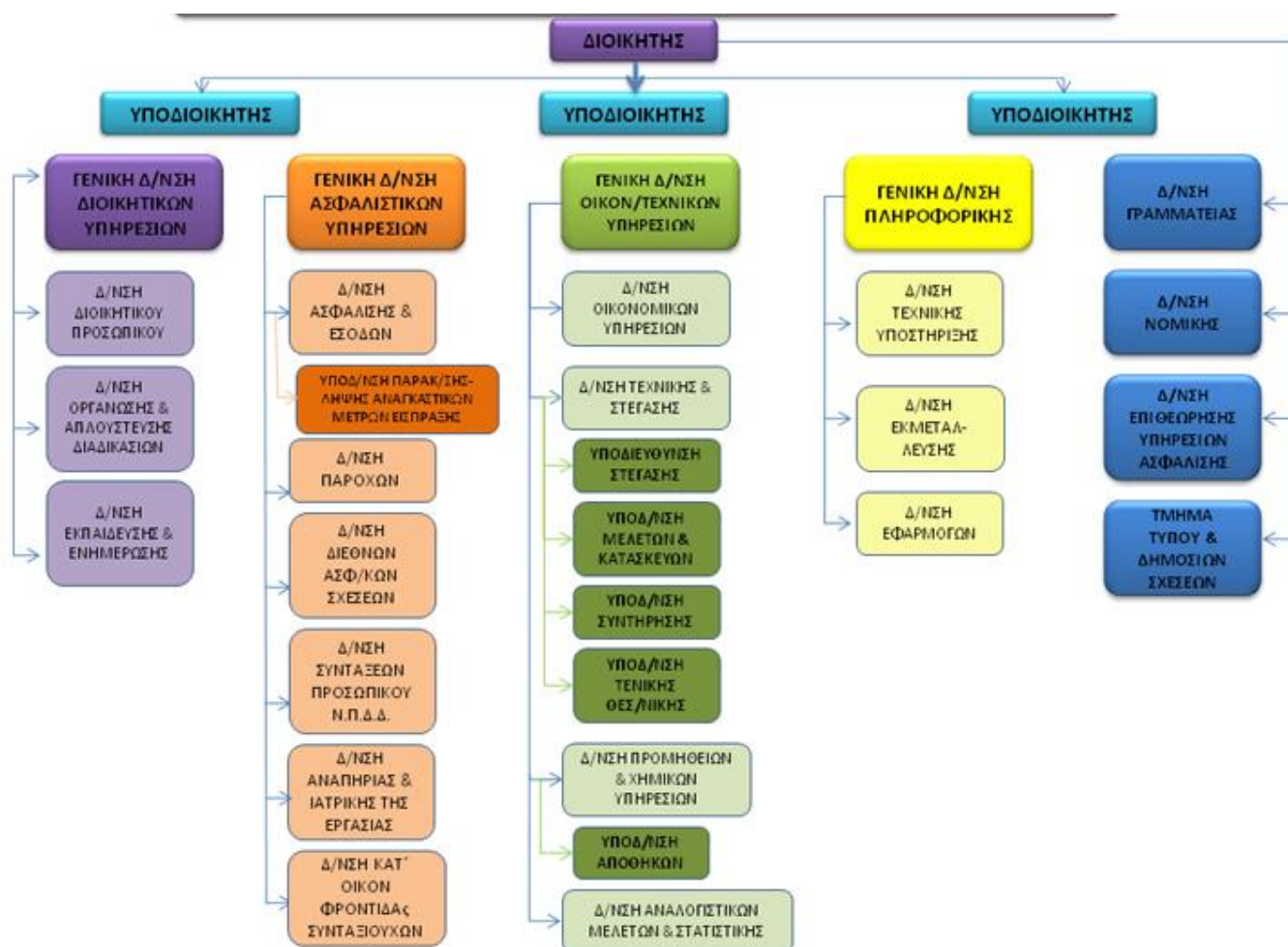
1. Περιφερειακό Υποκατάστημα,
2. Τοπικό Υποκατάστημα,

²⁴ ΙΚΑ, «Ιστορική αναδρομή», διαθέσιμο στο: <http://www.ika.gr/gr/infopages/general/history.cfm>, ανακτήθηκε την 4/6/2015. Επίσης, ΙΚΑ, «Οργανόγραμμα Οργανισμού», διαθέσιμο στο: <http://www.ika.gr/gr/infopages/general/home.cfm>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

3. Παράρτημα,
4. Ταμείο Είσπραξης Εσόδων και
5. Ειδική Υπηρεσία Ελέγχου Ασφάλισης (Ε.ΥΠ.Ε.Α.).

Τα Υποκαταστήματα είναι μονάδες επιπέδου Διεύθυνσης. Οι κύριες λειτουργίες τους κατανέμονται σε 7 τομείς: Τομέας Εσόδων, Τομέας Παροχών Σύνταξης, Τομέας Παροχών Ασθενείας, Τομέας Μητρώου, Τομέας Οικονομικού, Τομέας Διοικητικού, Τομέας Πληροφορικής.

Κάθε τομέας διαρθρώνεται σε 1 ή περισσότερα τμήματα (για μεγάλες μονάδες) ή δύο τομείς διαρθρώνονται σε 1 τμήμα (για μικρές μονάδες) με πλήρη συγκρότηση τομέων. Η διάρθρωση της οργανωτικής δομής των υπηρεσιών του Οργανισμού αποτυπώνεται στα παρακάτω οργανόγραμμα:

Πηγή: www.ika.gr

Σχήμα 3.1 Οργανωτική Δομή Κεντρικής Διοίκησης ΙΚΑ - ΕΤΑΜ

Το ΙΚΑ, παρέχει στους ασφαλιζόμενους που υπάγονται σε αυτό κάποια βασικά επιδόματα ενίσχυσης όπως το επίδομα κυοφορίας- λοχείας, το επίδομα ασθeneίας, το επίδομα επαγγελματικής ασθeneίας και το επίδομα ατυχήματος.

3.2 Επίδομα κυοφορίας – λοχείας

Μια από τις βασικότερες μέριμνες του ΙΚΑ, αποτελεί η διαρκής στήριξη και φροντίδα για την εργαζόμενη μητέρα, στο πλαίσιο της εθνικής προσπάθειας για την αντιμετώπιση της υπογεννητικότητας. Με βάση το σκεπτικό αυτό, το ΙΚΑ στηρίζει τη μητέρα κατά τη περίοδο της κύησης και της λοχείας, με ένα σύνολο παροχών- χρηματικών επιδομάτων, αλλά και ολοκληρωμένων ιατροφαρμακευτικών υπηρεσιών²⁵.

Το ΙΚΑ, επιδοτεί τις άμεσα ασφαλιζόμενες για 56 ημέρες πριν το τοκετό και 63 ημέρες μετά τον τοκετό. Για να τύχουν αυτών των επιδομάτων πρέπει να έχουν συμπληρώσει 200 ημέρες εργασίας στην ασφάλιση τα δύο προηγούμενα χρόνια από την πιθανή ή την πραγματική ημέρα τοκετού και να μην εργάζονται κατά τον χρόνο της επιδότησης²⁶.

Το ποσό του επιδόματος κυοφορίας – λοχείας υπολογίζεται βάσει του μέσου όρου των αποδοχών των 30 τελευταίων ημερών ασφάλισης του προηγούμενου χρόνου²⁷.

Το επίδομα κυοφορίας μπορεί να προκαταβληθεί. Δηλαδή, 56 ημέρες πριν από την πιθανή ημέρα τοκετού, είναι δυνατή η είσπραξη του ποσού επιδότησης

²⁵ «Παροχές μητρότητας», ΙΚΑ, διαθέσιμο στο: <http://www.ika.gr/gr/infopages/faq/cat.cfm?catid=7>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

²⁶ «Επίδομα κυοφορίας- λοχείας», ΙΚΑ, διαθέσιμο στο: <http://www.ika.gr/gr/infopages/asf/benefits/money/home.cfm>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

²⁷ «28 χρήσιμες ερωταπαντήσεις για την προστασία μητρότητας των εργαζομένων», διαθέσιμο στο: www.ergasiaka-gr.net/2014/12/28-erotapantiseis-gia-tin-prostasia-mitrotitas-ton-ergazomenon.html#ixzz3cC0VbnX9, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

κυοφορίας από το ΙΚΑ, αφού προσκομιστούν τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Το επίδομα λοχείας καταβάλλεται πάντα μετά τον τοκετό, εκτός εάν το παιδί γεννηθεί νεκρό, ή πεθάνει λίγες ώρες μετά. Στην περίπτωση αυτή, δεν καταβάλλεται επίδομα λοχείας, καταβάλλεται όμως επίδομα ασθενείας, εφόσον ζητηθεί από το γιατρό του ΙΚΑ, για τυχόν αναρρωτική άδεια.

Σε κάθε περίπτωση, εφόσον καλύπτονται οι προϋποθέσεις, δίδεται η δυνατότητα εντός 6 μηνών από τον τοκετό, να εισπραχθούν τα επιδόματα μητρότητας²⁸.

Άρα, το επίδομα κυοφορίας – λοχείας δεν αποτελεί καταβολή σταθερού ποσού σε όλες τις περιπτώσεις. Εξαρτάται από το μισθό την εκάστοτε ασφαλιζόμενη μητέρα και έτσι σε κάθε περίπτωση προκύπτει εξατομικευμένο ποσό καταβολής. Το μόνο που είναι σταθερό σε όλες τις περιπτώσεις είναι ότι λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος του μισθού της δικαιούχου κατά τις 30 τελευταίες μέρες ασφάλισης του προηγούμενου έτους εργασίας της.

Τα ανωτέρω θεσπίστηκαν νομοθετικά βάσει των άρθρων 31 και 31 παρ. 7 του Α.Ν. 1846/1951²⁹, του άρθρου 9 του Ν. 2224/1994³⁰, του άρθρου 11 του Ν. 2874/2000³¹ και του άρθρου 2 του Π.Δ. 41/2003 «Τροποποίηση του Π.Δ. 176/97 «Μέτρα για την βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των

²⁸ «Άδειες κι επιδόματα εγκυμοσύνης», διαθέσιμο στο: <http://www.taxisland.gr/adeies-kai-epidomata-egkimosinis>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

Επίσης: «Παροχές στις εγκύους από ΙΚΑ και ΟΑΕΔ», διαθέσιμο στο: <http://www.forologikanea.gr/news/paroxes-stis-egkuous-apo-ika-kai-oaed/>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

²⁹ Αναγκαστικός Νόμος 1846/1951, «Περί κοινωνικών ασφαλίσεων», διαθέσιμο στο: http://afroditi.uom.gr/rc/chapter8/AN1846_1951.pdf, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

³⁰ Ν. 2224/1994, «Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης υπ. Εργασίας και των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 112, Τεύχος Α', 6/7/1994, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

³¹ Ν. 2874/2001, «Προώθηση της απασχόλησης κι άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 286, Τεύχος Α', 29/12/2000, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/85/ΕΟΚ»³².

Το επίδομα κυοφορίας – λοχείας ισχύει μέχρι και σήμερα και παρά τις δυσκολίες που έχει δημιουργήσει η οικονομική κρίση στην ελληνική οικονομία, πρόκειται για επίδομα που συνεχίζει να καταβάλλεται χωρίς διακοπή. Βέβαια, επειδή εξαρτάται από το μισθό και σε πολλές επιχειρήσεις οι μισθοί έχουν υποστεί μειώσεις, το επίδομα μπορεί να έχει μειωθεί ανάλογα με τη μείωση μισθού και, ως εκ τούτου, να είναι μικρότερο σε σχέση με τα αντίστοιχα μισθολογικά επίπεδα της προ κρίσεως περιόδου.

3.3 Το επίδομα ασθενείας

Οι άμεσα ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ, που εργάζονται, δικαιούνται επίδομα ασθενείας εφόσον διαπιστωθεί προσωρινή ανικανότητα για εργασία - πλέον των 3 ημερών- από τον θεράποντα γιατρό του Ε.Ο.Π.Υ.Υ.³³. Μετά τη πάροδο των 15 ημερών απαιτείται και γνωμάτευση Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής (ΑΥΕ³⁴). Απαραίτητη προϋπόθεση για την παροχή του επιδόματος στους εργαζομένους είναι

³² Π.Δ. 41/2003, «Τροποποίηση του Π.Δ. 176/97 «μέτρα για την ασφάλεια και την υγεία κατά την εργασία των εγκύων, λεχώνων και γαλουχουσών εργαζομένων σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/85/ΕΟΚ», ΦΕΚ 44, Τεύχος Α', 28/2/2003, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

³³ Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) = Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου το οποίο συστάθηκε με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας από έναν ενιαίο εθνικό φορέα. Η έναρξη λειτουργίας του Οργανισμού είναι η 1η Ιανουαρίου 2012, Wikipedia, διαθέσιμο στο: http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82_%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%87%CE%AE%CF%82_%CE%A5%CF%80%CE%B7%CF%81%CE%B5%CF%83%CE%B9%CF%8E%CE%BD_%CE%A5%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%B1%CF%82, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

³⁴ ΑΥΕ= Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή, Ε.Ο.Π.Υ.Υ, διαθέσιμο στο: www.eopyy.gov.gr, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

αυτοί να έχουν συμπληρώσει 120 ημέρες ασφάλισης τον προηγούμενο χρόνο ή στο τελευταίο 15μηνο, χωρίς να υπολογίζονται οι τρεις τελευταίοι μήνες³⁵.

Διευκρινίζεται ότι για τους εργαζόμενους σε οικοδομοτεχνικά έργα απαιτούνται 120 ημέρες ή 100 ημέρες ασφάλισης τον προηγούμενο χρόνο ή 15μηνο και 200 ημέρες ασφάλισης, όλες σε οικοδομικές εργασίες μέσα στα δύο ημερολογιακά έτη, τα αμέσως προηγούμενα της αναγγελίας της ασθένειας ή μέσα στο προηγούμενο της αναγγελίας 30μηνο, μη συνυπολογιζομένων όμως των ημερών που πραγματοποιήθηκαν μέσα στο τελευταίο ημερολογιακό τρίμηνο του 30μήνου.

Το ποσό του ημερήσιου επιδόματος ασθένειας καθορίζεται από την Ασφαλιστική Κλάση που θα καταταχθεί ο ασφαλισμένος, ανάλογα με τις αποδοχές των 30 τελευταίων ημερών του προηγούμενου χρόνου. Το πηλίκο της διαίρεσης, «αποδοχές: 30» δίνει την αντιστοίχιση με την κατάταξη σε ασφαλιστική κλάση.

Για ανικανότητα μέχρι και 3 ημέρες το ΙΚΑ δεν καταβάλλει επίδομα ασθένειας, αλλά μόνο ο εργοδότης καταβάλλει το ήμισυ των αποδοχών (και εισφορών).

Το παράδειγμα³⁶ που ακολουθεί, παρουσιάζει όσα έχουν αναφερθεί προηγουμένως, ώστε να γίνει καλύτερη η κατανόησή τους:

Παράδειγμα

Έστω ότι ο κ Γεωργίου είναι μισθωτός, ο οποίος έχει συμπληρώσει 2 χρόνια στην επιχείρηση, και κατά το τελευταίο εργασιακό έτος ασθενεί ως εξής:

Πρώτη φορά τον Απρίλιο για:	8 μέρες
Δεύτερη φορά τον Ιούνιο για:	3 μέρες

³⁵ «Επίδομα ασθενείας», ΙΚΑ, διαθέσιμο στο: <http://www.ika.gr/gr/infopages/asf/benefits/money/asth.cfm>, ανακτήθηκε την 5/6/2015. Επίσης: «Επίδομα ασθενείας», Φορολογικά Νέα, διαθέσιμο στο: <http://forologikanea.gr/news/epidoma-astheneias/>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

³⁶ «Παράδειγμα υπολογισμού αποδοχών», διαθέσιμο στο: http://www.ergasiaka-gr.net/2011/03/blog-post_2296.html#.VXHWcUZ7ySo, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

Τρίτη φορά τον Αύγουστο για:	6 μέρες
Τέταρτη φορά τον Σεπτέμβριο για:	2 μέρες
<u>Πέμπτη φορά τον Οκτώβριο για:</u>	<u>18 μέρες</u>
Σύνολο ημερών ασθένειας	37 μέρες

Με βάση τα όσα ορίζονται από την εργατική νομοθεσία, η επιδότηση του κ. Γεωργίου θα είναι η εξής:

Πίνακας 3.1 Επιδότηση ασθένειας

Ασθένεια	Επίδομα Ι.Κ.Α.	Εργοδότης
1η φορά	5 ημέρες	3 μισά ημερομίσθια και διαφορά στα υπόλοιπα 4 (όχι στα πέντε γιατί στις 8 μέρες περιλαμβάνεται οπωσδήποτε Κυριακή)
2η φορά	-	3 μισά ημερομίσθια
3η φορά	6 μέρες	Διαφορά στις εργάσιμες ημέρες του εξαημέρου
4η φορά	-	2 μισά ημερομίσθια
5η φορά	18 μέρες	Διαφορά μέχρι τη συμπλήρωση 26 ημερομισθίων ή ενός μηνός.

Για τις πρώτες 15 μέρες ανικανότητας λόγω ασθένειας το ΙΚΑ αφαιρεί τις πρώτες 3 ημέρες, ως χρόνο αναμονής και επιδοτεί για τις υπόλοιπες 12 μέρες με το 50% του Τεκμαρτού Ημερομισθίου που αντιστοιχεί στην Ασφαλιστική Κλάση που θα καταταχθεί ο ασφαλισμένος. Μετά την παρέλευση των πρώτων 15 ημερών, η καταβολή του ημερήσιου επιδόματος ασθένειας, ανέρχεται στο 100% του Τεκμαρτού Ημερομισθίου της κλάσης του ασφαλισμένου. Εξαίρεση αποτελούν οι οικοδόμοι, οι οποίοι δεν έχουν σταθερό εργοδότη και ως εκ τούτου επιδοτούνται από τις πρώτες μέρες (μετά την αφαίρεση της 3ήμερης αναμονής), με το 100% του Τεκμαρτού Ημερομισθίου. Το ποσό του επιδόματος προσαυξάνεται κατά 10% για κάθε προστατευόμενο μέλος. Για τις μέρες ανικανότητας για τις οποίες επιδοτήθηκε από το ΙΚΑ, ο ασφαλισμένος δικαιούται αναλογία Δώρου Πάσχα ή Χριστουγέννων, κατά περίπτωση.

Το ανώτατο όριο επιδότησης λόγω ασθενείας για την ίδια πάθηση ανέρχεται σε 720 ημέρες και για διαφορετικές παθήσεις μέσα στον ίδιο χρόνο σε 182 ημέρες, εφόσον υπάρχουν οι ανάλογες χρονικές προϋποθέσεις.

Η επιδότηση για την ίδια πάθηση ακολουθεί τα εξής στάδια:

- 182 ημέρες αν υπάρχουν οι απαραίτητες χρονικές προϋποθέσεις, δηλαδή 120 ημέρες εργασίας μέσα στο προηγούμενο ημερολογιακό έτος ή 15μηνο.
- Μετά τη συμπλήρωση των 182 ημερών και μέχρι 360 ημέρες πρέπει να υπάρχουν 300 ημέρες εργασίας μέσα στα δύο χρόνια τα αμέσως προηγούμενα της αναγγελίας της πάθησης ή στο 30μηνο.
- Μετά τη συμπλήρωση των 360 ημερών πρέπει να υπάρχουν οι αυξημένες προϋποθέσεις του άρθρου 28 παρ. 4 του ΑΝ. 1846/51³⁷- συνταξιοδότηση αναπηρίας- για τη συνέχιση της επιδότησης μέχρι 720 ημέρες.

Οι σχετικές διατάξεις αναφορικά με το επίδομα ασθενείας, εμπεριέχονται στους εξής νόμους: άρθρο 657 του ΑΚ³⁸, άρθρο 5, παράγραφος 3 Ν. 2112/1920³⁹, άρθρο 35 παρ. 1 ΑΝ 1846/1951⁴⁰ και άρθρο 59 παρ. 9 Ν. 3518/2006⁴¹.

³⁷ Αναγκαστικός Νόμος 1846/1951, «Περί κοινωνικών ασφαλίσεων», διαθέσιμο στο: http://afroditi.uom.gr/rc/chapter8/AN1846_1951.pdf, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

³⁸ Άρθρο 657 ΑΚ, Δελτίο Εργατικής Νομοθεσίας, διαθέσιμο στο: <http://www.den.gr/Post/5/788/el/Anupa%E1%BD%B7tio-koluma--Asth%E1%BD%B3neia-misthotou/>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

³⁹ Ν.2112/1920, «Περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων», ΦΕΚ 11, Τεύχος Β', 18/3/1920, διαθέσιμο στο: <http://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/ELECTRONIC/87907/100353/F2138006359/GRC87907%20Greek.pdf>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

⁴⁰ Αναγκαστικός Νόμος 1846/1951, «Περί κοινωνικών ασφαλίσεων», διαθέσιμο στο: http://afroditi.uom.gr/rc/chapter8/AN1846_1951.pdf, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

⁴¹ Ν.3518/2006, «Αναδιάρθρωση των κλάδων του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) και ρύθμιση άλλων θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας», ΦΕΚ 272, Τεύχος Α', 21/12/2006, διαθέσιμο στο: http://www.ggka.gr/3518_06.pdf, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

3.4 Το επίδομα επαγγελματικής ασθένειας- σωματικής βλάβης

Οι άμεσα ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ και οι συνταξιούχοι που εργάζονται δικαιούνται επίδομα επαγγελματικής ασθένειας⁴², όταν αρρωστήσουν από χρόνια πάθηση που εμφανίζεται ύστερα από ορισμένο χρόνο εργασίας σε ορισμένα επαγγέλματα. Τα επαγγέλματα αυτά και οι παθήσεις καθορίζονται στον Κανονισμό Ασθενείας ΙΚΑ αρθ. 40⁴³.

Συγκεκριμένα, οι ομάδες επαγγελματικών ασθενειών διαμορφώνονται ως εξής:

Με βάση το άρθρο 40 διακρίνονται οι εξής μεγάλες ομάδες επαγγελματικών ασθενειών:

- Δηλητηριάσεις και αλλεργικές εκδηλώσεις: δηλητηριάσεις από διάφορα μέταλλα (π.χ. μόλυβδο, υδράργυρο, κάδμιο, βηρύλιο, φθόριο) και τοξικά αέρια και αλλεργικές εκδηλώσεις από το δέρμα (αλλεργική δερματίτιδα, αλλεργικό-ερεθιστικό έκζεμα, έκζεμα εξ επαφής)
- Λοιμώδη ή παρασιτικά νοσήματα: άνθρακας, ίκτερος, τέτανος, ιογενής ηπατίτιδα, αγκυλοστομίαση, φυματίωση βοείου και ορνίθιου τύπου, μελιταίος πυρετός.
- Νοσήματα οφειλόμενα σε φυσικά αίτια: από μεταβολή της ατμοσφαιρικής πίεσης (π.χ. νόσος των δυτών), οφειλόμενες σε πίεση & τριβή (π.χ. υποδόριος κυτταρίτιδα), σε ήχο και θόρυβο (π.χ. Μείωση ακουστικής οξύτητας-επαγγελματική βαρηκοΐα), σε ιονίζουσες ακτινοβολίες και ραδιενεργά σωματίδια (λευχαιμία, ακτινοδερματίτιδα).
- Συστηματικές δερματοπάθειες: πρωτοπαθείς και δευτεροπαθείς δερματοπάθειες.

⁴² «Επίδομα επαγγελματικής ασθένειας», ΙΚΑ, διαθέσιμο στο: <https://www.ika.gr/gr/infopages/asf/benefits/money/epagasth.cfm>, ανακτήθηκε την 6/6/2015.

⁴³ Κανονικός ασθενείας ΙΚΑ, άρθρο 40, διαθέσιμο στο: <http://ygieini-asfaleia.pblogs.gr/epaggelmatikes-astheneies.html>, ανακτήθηκε την 6/6/2015.

- Συστηματικές παθήσεις πνευμόνων: πνευμονοκονιάσεις πνευμονοκοκκιάσεις, βρογχοπνευμονικές παθήσεις, άσθμα.

Η επαγγελματική ασθένεια⁴⁴, από άποψη προϋποθέσεων χορήγησης και ύψους ασφαλιστικών παροχών, είναι εξομοιωμένη με το εργατικό ατύχημα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 34 του Α.Ν.1846/1951⁴⁵.

Βασική προϋπόθεση για να αναγνωρισθεί ότι μία πάθηση οφείλεται σε επαγγελματική νόσο αποτελεί το γεγονός, ο παθών ασφαλισμένος να εργάστηκε ή να εξακολουθεί να εργάζεται σε εργασίες που αναγράφονται στο άρθρο 40 του Κανονισμού Ασθένειας του ΙΚΑ, για χρονικό διάστημα ίσο με το οριζόμενο, αντίστοιχα για κάθε ασθένεια, στον πίνακα του άρθρου αυτού.

Συγκεκριμένα, η προσβολή από την επαγγελματική ασθένεια πρέπει να έχει διαπιστωθεί είτε κατά τη διάρκεια του προβλεπόμενου χρόνου από τον πίνακα του Κανονισμού Ασθένειας του ΙΚΑ για κάθε νόσο απασχόλησης, μετά βεβαίως της συμπλήρωσης του ελάχιστου χρόνου που καθορίζεται προς τούτο, είτε σε περίπτωση διακοπής της απασχόλησης, πριν από την παρέλευση του μέγιστου χρόνου που επίσης καθορίζεται για κάθε νόσο.

Πρόσθετη προϋπόθεση για την αναγνώριση της επαγγελματικής ασθένειας αποτελεί το γεγονός ότι, η προσβολή του παθόντος από επαγγελματική νόσο πρέπει να διαπιστώνεται και να πιστοποιείται ιατρικώς, σύμφωνα πάντα με τα οριζόμενα στο άρθρο 40 του Κανονισμού Ασθένειας.

Επί επαγγελματικής ασθένειας, το επίδομα ασθένειας καταβάλλεται από την πρώτη ημέρα αναγγελίας αυτής, με την προϋπόθεση ότι η ανικανότητα προς εργασία που επήλθε συνεπεία επαγγελματικής ασθένειας, διήρκεσε περισσότερες από τρεις 3 ημέρες.

⁴⁴ «Εργατικά ατυχήματα & επαγγελματικές ασθένειες», διαθέσιμο στο: <http://www.anaonda.gr/HTMErgatika/ErgatikoAtyxima.htm>, ανακτήθηκε την 6/6/2015.

⁴⁵ Αναγκαστικός Νόμος 1846/1951, «Περί κοινωνικών ασφαλίσεων», διαθέσιμο στο: http://afroditi.uom.gr/rc/chapter8/AN1846_1951.pdf, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

Για τον υπολογισμό του επιδόματος επαγγελματικής ασθένειας, ισχύουν όσα ισχύουν και για τη περίπτωση του επιδόματος ασθενείας, δηλαδή εξαρτάται από τις αποδοχές των 30 τελευταίων ημερών του προηγούμενου χρόνου.

3.5 Το επίδομα ατυχήματος

Το ΙΚΑ, καταβάλλει επίδομα ατυχήματος⁴⁶ στους ασφαλιζόμενους, σε περίπτωση ατυχούς συμβάντος εν ώρα εργασίας, το οποίο προκαλεί σωματική βλάβη. Στις περιπτώσεις του εργατικού ατυχήματος, το επίδομα καταβάλλεται από την πρώτη ημέρα της αναγγελίας χωρίς να απαιτούνται προϋποθέσεις. Το ποσό του επιδόματος ατυχήματος εργατικού και υπολογίζεται με τον ίδιο τρόπο που υπολογίζεται το επίδομα ασθένειας από κοινή νόσο. Το εργατικό ατύχημα από άποψη προϋποθέσεων χορήγησης και ύψους ασφαλιστικών παροχών εξομοιώνεται με την επαγγελματική ασθένεια.

Παρατηρείται, ότι τα επιδόματα του ΙΚΑ, δεδομένου ότι στηρίζονται σε μισθολογικά κριτήρια, μεταβάλλονται κάθε φορά σε σχέση με τον εκάστοτε μισθό και το χρόνο απασχόλησης του δικαιούχου. Δεν πρόκειται για δεδομένα και εξ ορισμού προσδιορισμένα ποσά, αλλά προσαρμόζονται κάθε φορά ανάλογα με τα χαρακτηριστικά που φέρει ο δικαιούχος αυτών. Άρα, δεν είναι δυνατός ο βαθμός επηρεασμού από την οικονομική κρίση των τελευταίων ετών, εφόσον επηρεάζονται από μεγέθη που δεν είναι σταθερά, δεδομένου ότι κάθε ασφαλιζόμενος αποτελεί μοναδική περίπτωση. Το μόνο που μπορεί να λεχθεί να σιγουριά, είναι ότι στις περιπτώσεις που εντοπίζονται μειώσεις μισθών σε σχέση με άλλες χρονιές, ανάλογα έχουν μειωθεί και τα χορηγούμενα από το ΙΚΑ επιδόματα.

⁴⁶ «Επίδομα ατυχήματος», ΙΚΑ, διαθέσιμο στο: <http://www.ika.gr/gr/infopages/asf/benefits/money/atix.cfm>, ανακτήθηκε την 9/6/2015.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΟΓΑ ΑΠΟ ΤΟ 2010 ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Στο παρόν Κεφάλαιο, αναπτύσσεται το κύριο μέρος της παρούσης εργασίας. Πρόκειται για παράθεση πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με τα χορηγούμενα επιδόματα από τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΟΓΑ), στοχεύοντας στη δημιουργία σαφούς εικόνας για το πώς έχουν διαμορφωθεί τα επιδόματα αυτά τα τελευταία 5 έτη της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα.

4.1 Οργανωτική δομή του ΟΓΑ

Ο Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων⁴⁷, ιδρύθηκε το 1961 με το βασικό Νόμο 4169⁴⁸ με σκοπό τη χορήγηση παροχών συντάξεων γήρατος - χηρείας και την παροχή ιατρικής περίθαλψης στον αγροτικό πληθυσμό της χώρας. Η εξέλιξή του από το 1961 έως το 1997, χαρακτηρίζεται από την ενδυνάμωση της ασφαλιστικής του προστασίας κυρίως με προσθήκη παροχών όπως σύνταξη αναπηρίας, φαρμακευτική περίθαλψη κ.τ.λ.

Το 1998 ο ΟΓΑ μετετράπη σε ταμείο Κύριας Ασφάλισης Αγροτών (Ν. 2458/97⁴⁹) και παρέχει ευρύ και πλήρες φάσμα ασφαλιστικής προστασίας. Θεσμοθετήθηκε μεταβατική περίοδος έως το 2026, κατά την οποία συνυπάρχει το παλαιό και νέο ασφαλιστικό καθεστώς.

⁴⁷ «Περί...ΟΓΑ», ΟΓΑ, διαθέσιμο στο: <http://www.oga.gr/#>, ανακτήθηκε την 9/6/2015.

⁴⁸ Νόμος 4169/1961, « Περί γεωργικών κοινωνικών ασφαλίσεων», ΦΕΚ 81, Τεύχος Α΄, 18/5/1961, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

⁴⁹ Νόμος 2458/1997, «Σύσταση Κλάδου Κύριος Ασφάλισης Αγροτών και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 15, Τεύχος Α΄, 14/2/1997, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

Σήμερα, ο ΟΓΑ παρέχει τις εξής Υπηρεσίες προς τους ασφαλισμένους του:

- Ασφάλιση
- Συντάξεις
- Υγειονομική Περίθαλψη
- Φαρμακευτική Περίθαλψη
- Διακρατικές Κοινωνικές Ασφαλίσεις
- Πολυτεχνικά επιδόματα
- Προγράμματα Κοινωνικού Τουρισμού (6/ήμερες διακοπές, εκδρομικά προγράμματα κ.λ.π.).

4.2 Επιδόματα ΟΓΑ

Μέχρι το 2012, ο ΟΓΑ χορηγούσε σειρά επιδομάτων για την ενίσχυση των πολύτεκνων οικογενειών, τα οποία με αλλαγή της νομοθεσίας, αντικαταστάθηκαν με το ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων και το επίδομα σε τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες.

Τα μέχρι το 2012 επιδόματα⁵⁰, χορηγούνταν βάσει των: Ν.2169/1993, άρθ. 2⁵¹, Ν. 2459/1997 άρθ. 39⁵² και Ν.2972/2001 άρθ. 50⁵³ και ήταν τα κάτωθι:

⁵⁰ «Πολυτεχνικά Επιδόματα», Ευρωπαϊκή Ένωση- Συμβάσεις κοινωνικής ασφάλισης, διαθέσιμο στο: http://www.ggka.gr/sy_oga_main4.htm, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

⁵¹ Νόμος 2169/1993, «Αγροτικές συνεταιριστικές Οργανώσεις και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 149, Τεύχος Α΄, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

⁵² Νόμος 2459/1997, «Κατάργηση φορολογικών απαλλαγών και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 17, Τεύχος Α΄, 18/2/1997, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

⁵³ Νόμος 2972/2001, «Εκσυγχρονισμός της οργάνωσης και της λειτουργίας του. Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 291, Τεύχος Α΄, 27/12/2001, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

- Επίδομα τρίτου παιδιού στη μητέρα που έχει ή αποκτά τρίτο παιδί μέχρι την ηλικία των έξι ετών.
- Πολυτεκνικό επίδομα στη μητέρα που έχει τέσσερα τουλάχιστον παιδιά κάτω των 23 ετών, άγαμα. Αν είναι από διαφορετικούς γάμους θα πρέπει να έχει την επιμέλειά τους και να μην παίρνει διατροφή.
- Πολυτεκνικό επίδομα στο χήρο με τρία παιδιά κάτω των 23 ετών άγαμα.
- Πολυτεκνικό επίδομα στη μητέρα χωρίς σύζυγο (άγαμη, χήρα, διαζευγμένη) με τρία παιδιά κάτω των 23 ετών, άγαμα.
- Πολυτεκνικό επίδομα στον ανάπηρο πατέρα ή ανάπηρο πολέμου ή με ανάπηρη σύζυγο με τρία παιδιά.
- Πολυτεκνικό επίδομα στα απορφανισθέντα τρία παιδιά που δεν έχουν δικούς τους πόρους ζωής.
- Πολυτεκνικό επίδομα σε πατέρα με τέσσερα παιδιά από διαφορετικούς γάμους αν έχει την αποκλειστική ευθύνη διατροφής και η μητέρα δεν επιδοτείται για τα ίδια παιδιά.
- Ισόβια σύνταξη στη μητέρα που χαρακτηρίζεται πολύτεκνη και δεν έχει παιδιά κάτω των 23 ετών, άγαμα.
- Ισόβια σύνταξη στη μητέρα που δεν χαρακτηρίζεται πολύτεκνη, αλλά είχε ή έχει τέσσερα παιδιά, τα οποία θα πρέπει να έχουν συνυπάρξει στη ζωή.

Επιπλέον, την ίδια χρονιά καταργήθηκε και το εφάπαξ ποσό παροχής των 2000€⁵⁴, που είχε θεσπιστεί βάσει του Ν. 3454/2006⁵⁵.

Η εφάπαξ παροχή των 2000€, χορηγούνταν στη μητέρα που αποκτούσε από την 01/01/2006 και ύστερα, τρίτο ή πέραν του τρίτου παιδί και για κάθε ένα από αυτά.

⁵⁴ «Ποια επιδόματα του ΟΓΑ καταργούνται από σήμερα», Ιστοσελίδα dikaiologitika.gr, διαθέσιμο στο: <http://www.dikaiologitika.gr/arxeio/5358/poia-epidomata-tou-oga-katargoyntai>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

⁵⁵ Νόμος 3454/2006, «Ενίσχυση της οικογένειας και λοιπές διατάξεις», ΦΕΚ 75, Τεύχος Α΄, 7/4/2006, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

4.2.1 *Ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων*

Με το Νόμο 4093/2012⁵⁶, θεσπίστηκε το «Ενιαίο Επίδομα Στήριξης Τέκνων», σε αντικατάσταση των Οικογενειακών Επιδομάτων (επίδομα τρίτου παιδιού, πολυτεκνικό επίδομα, εφάπαξ παροχή 2000 €, επίδομα τρίτεκνης οικογένειας και ισόβια σύνταξη), τα οποία ίσχυαν μέχρι εκείνη τη χρονική και καταργήθηκαν. Βάσει του νέου νόμου, το ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων, καθορίστηκε ανάλογα με τον αριθμό των εξαρτώμενων τέκνων, σε 40 ευρώ ανά μήνα για κάθε εξαρτώμενο τέκνο. Καταβάλλεται ανά τρίμηνο, την τελευταία εργάσιμη ημέρα κάθε ημερολογιακού τριμήνου, με πίστωση τραπεζικού λογαριασμού ή λογαριασμού στα ΕΛ.ΤΑ. του δικαιούχου. Η καταβολή του πρώτου τριμήνου κάθε έτους πραγματοποιείται μαζί με τα επιδόματα του δεύτερου τριμήνου, την τελευταία εργάσιμη ημέρα αυτού.

Το επίδομα δικαιούται η οικογένεια:

- Από 1/1/2013, για τέκνα που γεννήθηκαν μέχρι 31/12/2012 και
- Από την 1η του μήνα του επόμενου εκείνου της γέννησης, για τέκνα που γεννήθηκαν ή θα γεννηθούν εντός του έτους 2013.

4.2.2 *Ειδικό επίδομα σε τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες*

Το 2013, με βάση το Ν. 4141/2013, αρ.40⁵⁷ θεσπίστηκε και το ειδικό επίδομα σε τρίτεκνες και πολύτεκνες οικογένειες.

Το επίδομα αυτό, καταβάλλεται ειδικά στις οικογένειες με τρία και άνω εξαρτώμενα τέκνα, το οποίο ορίστηκε σε πεντακόσια ευρώ κατ' έτος για κάθε τέκνο, εφόσον το συνολικό οικογενειακό εισόδημα είναι μέχρι 45.000 ευρώ για τις τρίτεκνες

⁵⁶ Νόμος 4093/2012, «Εγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013–2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013–2016», ΦΕΚ 222, Τεύχος Α', 12/11/2012, διαθέσιμο στο: http://www.oga.gr/attach/N_4093-2012-IA2.pdf, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

⁵⁷ Ν. 4141/2013, «Επενδυτικά εργαλεία ανάπτυξης, παροχή πιστώσεων και άλλες διατάξεις», άρθρ. 40, ΟΓΑ, διαθέσιμο στο: http://www.oga.gr/attach/N_4141-2013.pdf, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

οικογένειες. Το ως άνω όριο οικογενειακού εισοδήματος προσαυξάνεται 3000 χιλιάδες ευρώ για τις τετράτεκνες οικογένειες και κατά τέσσερις χιλιάδες 4.000 ευρώ για κάθε επιπλέον τέκνο για τις οικογένειες με περισσότερα των τεσσάρων τέκνα. Καταβάλλεται και αυτό σε 3 δόσεις, κατά τα οριζόμενα ανωτέρω για την καταβολή του ενιαίου επιδόματος στήριξης τέκνων. Το ειδικό επίδομα των 500 ευρώ ανά τέκνο, όπως και το ενιαίο επίδομα στήριξης τέκνων που αναφέρθηκε προηγουμένως, ισχύουν και καταβάλλονται βάσει των προϋποθέσεων που απαιτούνται και για το 2015⁵⁸.

Άρα, τα αρκετά σε αριθμό επιδόματα που δίδονταν στους πολύτεκνους ασφαλισμένους στον ΟΓΑ μέχρι το 2012, αντικαταστάθηκαν με 2 κατηγορίες επιδομάτων προς τις οικογένειες αυτές, αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης που ξεκίνησε το 2009 και κορυφώθηκε κατά το έτος κατάργησής τους.

Βέβαια, το πρόβλημα ρευστότητας στον Οργανισμό δεν περιορίστηκε μόνο στη συρρίκνωση του αριθμού των επιδομάτων, αλλά επεκτάθηκε και στη καθυστέρηση της καταβολής τους.

Συγκεκριμένα, την 29/5/2015, ο ΟΓΑ εξέδωσε Δελτίο Τύπου⁵⁹, όπου αναφερόταν ότι σχετικά με την πληρωμή εκκρεμών αιτήσεων δικαιούχων οικογενειακών επιδομάτων των ετών 2013 και 2014, η Διοίκηση του Οργανισμού προτίθετο την Παρασκευή 5 Ιουνίου 2015 να καταβάλλει τα οικογενειακά επιδόματα σε 250 δικαιούχους, που τους επιδικάστηκαν με τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις και το συνολικό ποσό ανερχόταν σε 1.000.000 ευρώ περίπου.

Οι λοιπές εκκρεμείς αιτήσεις δικαιούχων οικογενειακών επιδομάτων για τα έτη 2013 και 2014, επρόκειτο να πληρωθούν μαζί με τα Οικογενειακά Επιδόματα του Β' τριμήνου του 2015, το δεύτερο 15θήμερο του Ιουλίου 2015.

⁵⁸ «ΟΓΑ: Αναλυτικός οδηγός για το Α21 και τα οικογενειακά επιδόματα 2015», (2015), *dikaiologitika.gr*, διαθέσιμο στο: <http://www.dikaiologitika.gr/eidhseis/asfalish/54970/oga-analytikos-odigos-gia-to-a21-kai-ta-oikogeneiaka-epidomata-2015>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

⁵⁹ «Οικογενειακά επιδόματα ΟΓΑ», Δελτία Τύπου, ΟΓΑ, διαθέσιμο στο: <http://www.oga.gr/index.php?pg=new&id=574>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

Η διοίκηση του Οργανισμού δήλωσε ότι σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου τα ποσά των δικαιούχων των εκκρεμών αιτήσεων ετών 2013 και 2014 να καταβληθούν εντός του μηνός Ιουνίου.

Αναμενόμενα, το θέμα της καθυστέρησης καταβολής των οικογενειακών επιδομάτων από τον ΟΓΑ, απασχόλησε τα μέσα ενημέρωσης. Συγκεκριμένα, η Λαμπαδίτη⁶⁰ με άρθρο της 25/2/2015, ανέφερε ότι με καθυστέρηση, στις 6 Απριλίου αντί στις 27 Μαρτίου, θα καταβαλλόταν η πρώτη δόση των οικογενειακών επιδομάτων του 2015 σε 700.000-800.000 δικαιούχους.

Η καθυστέρηση οφειλόταν στην έλλειψη ρευστότητας που αντιμετώπιζε ο ΟΓΑ, ο οποίος αναζητούσε πηγές χρηματοδότησης με τη βοήθεια της ηγεσίας του υπουργείου Εργασίας προκειμένου να συμπληρώσει το απαιτούμενο κονδύλι των 130 εκατ. ευρώ.

Με καθυστέρηση θα κατέβαλλε ο ΟΓΑ και τα οικογενειακά επιδόματα που δεν είχαν καταβληθεί έως τότε από το 2013 και το 2014 εξαιτίας τροποποιήσεων στα εισοδηματικά στοιχεία των δικαιούχων. Τα επιδόματα θα καταβάλλονταν 3-6 Μαρτίου, αντί για 27 Φεβρουαρίου.

Βέβαια, όπως αποδεικνύεται από το πρόσφατο Δελτίο Τύπου του Οργανισμού, τα εκκρεμή επιδόματα των ετών 2013 και 2014 όχι μόνο δεν εξοφλήθηκαν τη περίοδο που αναφέρεται στο άρθρο, αλλά παραμένουν ανεξόφλητα μέχρι και τη παρούσα στιγμή. Η ασυνέπεια αυτή είναι δείγμα χαρακτηριστικό της ανισορροπίας που έχει προκαλέσει η οικονομική κρίση στη χώρα, αλλά και γενικότερα η ύπαρξη του ρευστού πολιτικού κλίματος.

Τα επιδόματα που χορηγούνται από τον ΟΓΑ, κυρίως, αφορούν τη παροχή υποστήριξης στο θεσμό της οικογένειας. Οι ασφαλιζόμενοι στον ΟΓΑ, χαίρουν

⁶⁰ Λαμπαδίτη, Μ., (2015), ΟΓΑ: Λόγω έλλειψης ρευστότητας τα οικογενειακά επιδόματα θα κατατεθούν στις 6 Απριλίου, *Πρώτο Θέμα*, διαθέσιμο στο: <http://www.protothema.gr/economy/article/454459/oga-me-kathusterisi-i-katavoli-oikogeneiakon-epidomaton/>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

μέριμνας από τον ασφαλιστικό τους φορέα και παρά τις όποιες καθυστερήσεις που μπορεί να προκύπτουν στη καταβολή των επιδομάτων, ο Οργανισμός θεωρείται φερέγγυος και βρίσκεται σε καλύτερη οικονομική κατάσταση σε σχέση με άλλους φορείς παροχής ασφάλειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΟΑΕΔ ΑΠΟ ΤΟ 2010 ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Στο παρόν Κεφάλαιο, αναπτύσσεται το κύριο μέρος της παρούσης εργασίας. Πρόκειται για παράθεση πληροφοριών και στοιχείων σχετικά με τα χορηγούμενα επιδόματα από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), στοχεύοντας στη δημιουργία σαφούς εικόνας για το πώς έχουν διαμορφωθεί τα επιδόματα αυτά τα τελευταία 5 έτη της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα.

5.1 Οργανωτική δομή ΟΑΕΔ

Ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού⁶¹, στηρίζει τη λειτουργία του σε τρεις: α) την προώθηση στην απασχόληση, β) την ασφάλιση της ανεργίας και την κοινωνική προστασία της μητρότητας και της οικογένειας και γ) την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Αποτελεί τη δημόσια αρχή και κεντρική δομή διαχείρισης:

- των ενεργητικών πολιτικών αγοράς εργασίας για την ανάσχεση της ανεργίας, για την προώθηση της απασχόλησης και την επαγγελματική κατάρτιση ανέργων και εργαζομένων
- των παθητικών πολιτικών που αφορούν σε μέτρα ασφάλισης της ανεργίας (βασικό επίδομα ανεργίας) και άλλων επιδομάτων και παροχών κοινωνικής προστασίας (μητρότητας, οικογενειακό, λειτουργία Βρεφονηπιακών Σταθμών ΟΑΕΔ)

⁶¹ «Ρόλος του ΟΑΕΔ», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=536&Itemid=455&lang=el, ανακτήθηκε την 11/6/2015. Επίσης: «Ιστορική εξέλιξη», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=2&Itemid=427&lang=el, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

- των ενεργητικών πολιτικών για την αρχική επαγγελματική εκπαίδευση σε συνδυασμό με την πρακτική άσκηση (σύστημα Μαθητείας).

Οι άξονες της πολιτικής του Ο.Α.Ε.Δ. συνοψίζονται στους εξής:

- Προώθηση της Απασχόλησης, με προγράμματα μείωσης α) του μισθολογικού κόστους εργασίας, β) του μη μισθολογικού κόστους εργασίας μέσω της επιχορήγησης των ασφαλιστικών εισφορών, διευκολύνοντας τη μετάβαση στην εργασία, με έμφαση στις ομάδες που πλήττονται περισσότερο από την ανεργία, καθώς και σε ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες
- Συνεργασία με κοινωνικούς και τοπικούς φορείς σε τοπικά προγράμματα απασχόλησης με κεντρικό ρόλο των Κ.Π.Α.2 του Ο.Α.Ε.Δ.
- Υπηρεσίες Συμβουλευτικής
- Προώθηση της προσαρμοστικότητας εργαζομένων και επιχειρήσεων με παράλληλο στόχο τη διατήρηση της απασχόλησης
- Θεσμός Μαθητείας των Επαγγελματικών Σχολών (ΕΠΑΣ) στο σύνολο του εκπαιδευτικού έργου του ΟΑΕΔ.
- Λειτουργία Βρεφονηπιακών Σταθμών
- Σύζευξη Προσφοράς και Ζήτησης Εργασίας με την υποστήριξη εργασιακών συμβούλων αλλά και ηλεκτρονικά, μέσω της νέας διαδικτυακής πύλης (portal) του Οργανισμού
- Δίκτυο EURES για τη σύζευξη προσφοράς και ζήτησης εργασίας σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.

Προγενέστερη δομή του ΟΑΕΔ αποτέλεσαν τα πρώτα Γραφεία Ευρέσεως Εργασίας (Γ.Ε.Ε.), που ιδρύθηκαν τον Σεπτέμβριο του 1922. Ωστόσο, δεν διέπονταν από νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας ούτε διέθεταν εξασφαλισμένους πόρους.

Το 1955 συστήνεται με το Ν. Δ. 2961/1954⁶², ο Οργανισμός Απασχολήσεως και Ασφαλίσεως Ανεργίας (ΟΑΑΑ) ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που υπάγεται στο Υπουργείο Εργασίας.

Το 1969, ο ΟΑΑΑ αντικαθίσταται από τον νεοσύστατο Οργανισμό Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ), με το Ν.Δ. 212/1969⁶³. Στον νεοπαγή τότε Οργανισμό λειτούργησαν νέα Γραφεία Εργασίας, στη βάση καινοτόμων για την εποχή προδιαγραφών.

Το 1996, με τον Ν.2434/1996⁶⁴, ορίστηκε ο ΟΑΕΔ ως Εθνικός Φορέας Απασχόλησης, καθώς και η νέα τριμερούς εκπροσώπησης σύνθεση του Διοικητικού του Συμβουλίου.

Το 2001, ο ΟΑΕΔ έλαβε τη σύγχρονη μορφή του- Ν. 2956/2001⁶⁵- και σύστησε τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης ως νέες καινοτόμες Υπηρεσίες σε αντικατάσταση των Γραφείων Εργασίας.

Το 2003, για τον συντονισμό της οργάνωσης και λειτουργίας των ΚΠΑ δημιουργήθηκε η Ειδική Υπηρεσία ΚΠΑ, με κριτήρια λειτουργίας που συμβαδίζουν με τη λογική λειτουργίας της ιδιωτικής οικονομίας- Ν.3144/2003⁶⁶.

⁶² Νομοθετικό Διάταγμα 2961/1954, «Περί συστάσεως Οργανισμού Απασχολήσεως και Ασφαλίσεως ανεργίας», ΦΕΚ 197, Τεύχος Α', 25/8/1954, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

⁶³ Νομοθετικό Διάταγμα 212/1969, «Περί οργανώσεως και διοικήσεως του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού», ΦΕΚ 112, Τεύχος Α', 14/6/1969, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

⁶⁴ Νόμος 2434/1996, «Μέτρα πολιτικής για την απασχόληση και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 188, Τεύχος Α', 20/8/1996, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

⁶⁵ Νόμος 2956/2001, «Αναδιάρθρωση Ο.Α.Ε.Δ. και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 258, Τεύχος Α', 6/11/2001, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Το 2006, τα ΚΠΑ μετονομάστηκαν σε ΚΠΑ2- Ν.3518/2006⁶⁷- ώστε να μετεξελιχθούν σε one-stop shops- υπηρεσίες μίας στάσης για την προώθηση στην απασχόληση και τις επιδοματικές πολιτικές.

Επιπλέον, στο πλαίσιο της διαχείρισης, του ελέγχου και της εφαρμογής αναπτυξιακών προγραμμάτων για την 2007-2013 με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ, οι υπηρεσίες του Οργανισμού που εμπλέκονται σχετικά, έχουν πιστοποιηθεί με το σύστημα διασφάλισης ποιότητας ISO 9001:2008.

Το 2011, η Ειδική Υπηρεσία ΚΠΑ αντικαταστάθηκε από τη Διεύθυνση Συντονισμού και Ανάπτυξης Δικτύου Υπηρεσιών Απασχόλησης, στο πλαίσιο της μετατροπής των ΚΠΑ2 σε υπηρεσίες εξυπηρέτησης μίας στάσης- Ν.3996/2011⁶⁸.

5.2 Επιδόματα χορηγούμενα από τον ΟΑΕΔ

Τα επιδόματα που χορηγούνται από τον ΟΑΕΔ προς τους δικαιούχους, χωρίζονται σε: α) ανεργίας, β) μητρότητας, γ) οικογενειακά και δ) άλλα βοηθήματα.

⁶⁶ Νόμος 3144/2003, «Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 111, Τεύχος Α΄, 8/5/2003, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

⁶⁷ Νόμος 3518/2006, ««Αναδιάρθρωση των Κλάδων του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) και άλλων θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας»», ΦΕΚ 272, Τεύχος Α΄, 21/12/2006, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

⁶⁸ Νόμος 3996/2011, «Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, ρύθμισης θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 170, Τεύχος Α΄, 5/8/2011, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

5.3 Επιδόματα ανεργίας

5.3.1 Επίδομα τακτικής επιδότησης

Μισθωτοί των οποίων καταγγέλθηκε από τον εργοδότη ή έληξε η σύμβαση εργασίας και που έχουν ασφαλισθεί στον κλάδο ανεργίας του ΟΑΕΔ μπορούν με ορισμένες προϋποθέσεις να εισπράξουν από τον ΟΑΕΔ επίδομα ανεργίας⁶⁹.

Αν ο δικαιούχος επιδοτείται για πρώτη φορά, τότε πρέπει να έχει πραγματοποιήσει 80 ημέρες εργασίας σε κάθε έτος κατά τα δύο προηγούμενα χρόνια, πριν από την επιδότησή του. Το τελευταίο, όμως, 14μηνο πρέπει να έχει συμπληρώσει 125 ημέρες εργασίας, χωρίς να υπολογίζονται οι τελευταίοι δύο μήνες.

Επίδομα ανεργίας δικαιούται και ο ασφαλισμένος που έχει πραγματοποιήσει στα δύο προηγούμενα, πριν από την απόλυσή του χρόνια, 200 ημέρες εργασίας (χωρίς να υπολογίζονται οι ημέρες εργασίας των δύο τελευταίων μηνών), από τις οποίες 80 ημέρες, το λιγότερο το χρόνο.

Αν ο δικαιούχος επιδοτείται για δεύτερη και πλέον φορά πρέπει να έχει πραγματοποιήσει 125 ημέρες εργασίας στο τελευταίο 14μηνο, πριν από την απόλυσή του, χωρίς να υπολογίζονται (στις 125) οι ημέρες εργασίας των δύο τελευταίων μηνών.

Για τους ασφαλισμένους που έχουν απασχοληθεί σε τουριστικά και άλλα εποχιακά επαγγέλματα, για δύο συνεχείς χρονικές περιόδους αρκούν 100 ημέρες εργασίας το τελευταίο 12μηνο.

Από την 1/1/2013, σε κάθε περίπτωση τα ημερήσια επιδόματα ανεργίας, εντός της προηγούμενης από την εκάστοτε έναρξη της επιδότησης λόγω ανεργίας,

⁶⁹ «Επίδομα τακτικής επιδότησης», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=688&Itemid=748&lang=el, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

τετραετίας, δεν είναι δυνατόν να είναι περισσότερα των 450. Εάν εντός της τετραετίας ο άνεργος έχει επιδοτηθεί για χρονικό διάστημα μικρότερο των 450 ημερήσιων επιδομάτων, δικαιούται να επιδοτηθεί λόγω ανεργίας για τον υπόλοιπο αριθμό ημερήσιων επιδομάτων, μέχρι τη συμπλήρωση του ανώτατου ορίου των 450 ημερήσιων επιδομάτων.

Επίσης, από την 1/1/2014, τα ημερήσια επιδόματα ανεργίας στην τετραετία δεν είναι δυνατόν να είναι περισσότερα των 400.

Με την εφαρμογή της διάταξης παρ. 1 του άρθρου 39 του Ν. 3986/2011⁷⁰ τέθηκαν ορισμένες περιοριστικές προϋποθέσεις στη διάρκεια της επιδότησης ανεργίας και ειδικότερα τέθηκε το όριο των 450 ημερήσιων επιδομάτων ανεργίας από 1/1/2013- και 400 από 01/01/2014- εντός της τετραετίας πριν την ένταξη στην επιδότηση. Με τη διάταξη του άρθρου 26 του Ν.4203/2013⁷¹ τροποποιήθηκε η διάρκεια επιδότησης τακτικής ανεργίας των εργαζομένων σε εποχικές επιχειρήσεις, οι οποίοι λόγω της επαναλαμβανόμενης, κατ' έτος, επιδότησής τους λόγω ανεργίας συμπληρώνουν ταχύτερα τα 450 ημερομίσθια στην τελευταία 4ετία πριν την έναρξη κάθε τους επιδότησης.

Έτσι, πλέον ισχύουν τα εξής για την κατηγορία αυτή των εργαζομένων:

Οι απασχολούμενοι με σχέση εξαρτημένης εργασίας αποκλειστικά σε εποχικές επιχειρήσεις, που η εργασιακή τους σχέση λύθηκε από την 31/8/2013 και μετά, διακρίνονται όσον αφορά στην διάρκεια επιδότησης λόγω ανεργίας σε δύο κατηγορίες:

α) στους ασφαλισμένους που έχουν πραγματοποιήσει στα κρίσιμα για την επιδότησή τους χρονικά διαστήματα (12μηνο ή 14μηνο) από 100 έως 149 ημέρες εργασίας - ασφάλισης σε επιχείρηση που λειτουργεί εποχικά, οι οποίοι υποχρεωτικά

⁷⁰ Νόμος 3986/2011, «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου. Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012–2015», ΦΕΚ 152, Τεύχος Α', 01/07/2011, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

⁷¹ Νόμος 4203/2013, «Ρυθμίσεις θεμάτων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και άλλες διατάξεις.», ΦΕΚ 235, Τεύχος Α', 01/11/2013, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

εντάσσονται σε επιδότηση τακτικής ανεργίας διάρκειας 3 μηνών και 5 ημερών (συνολικά 80 ημερών επιδότησης).

β) στους ασφαλισμένους που έχουν πραγματοποιήσει στα κρίσιμα χρονικά διαστήματα από 150 έως 200 ημέρες εργασίας - ασφάλισης σε επιχείρηση που λειτουργεί εποχικά, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα επιλογής, με αμετάκλητη υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/1986⁷² που υποβάλλεται στο αρμόδιο ΚΠΑ του ΟΑΕΔ, μεταξύ της επιδότησης τακτικής ανεργίας διάρκειας 3 μηνών και 5 ημερών, όπως προβλέπεται από την παρούσα διάταξη ή σύμφωνα με το προγενέστερο καθεστώς.

Αντίθετα, οι ασφαλισμένοι που έχουν πραγματοποιήσει από 201 και πλέον ημέρες εργασίας - ασφάλισης επιδοτούνται σύμφωνα με το προγενέστερο καθεστώς και δεν υπάγονται στην παραπάνω ρύθμιση.

Οι ασφαλισμένοι της παραπάνω κατηγορίας (α), που εντάσσονται υποχρεωτικά στην παρούσα ρύθμιση, καθώς και οι ασφαλισμένοι της παραπάνω κατηγορίας (β), οι οποίοι με αμετάκλητη δήλωσή τους επιλέγουν την επιδότηση σύμφωνα με την παρούσα ρύθμιση, εξαιρούνται από τον περιορισμό του ορίου των 450 ημερών επιδότησης για το έτος 2013 ή των 400 ημερών επιδότησης στην τελευταία τετραετία από το έτος 2014 και μετά.

Η διάρκεια της επιδότησης εξαρτάται από το πόσες ημέρες εργασίας έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος στα προαναφερόμενα κρίσιμα χρονικά διαστήματα (14μηνο, 12μηνο ή διετία).

Από 01/01/2013 η διάρκεια επιδότησης έτσι όπως εμφανίζεται στον πίνακα που ακολουθεί, εξαρτάται πλέον και από τον περιορισμό των 450 (για το 2013) και των 400 (από 01/01/2014 και εφεξής) ημερήσιων επιδομάτων ανεργίας για την τετραετία πριν την έναρξη της επιδότησης.

⁷² Νόμος 1599/1986, «Σχέσεις κράτους-- πολίτη, καθιέρωση νέου τύπου δελτίου ταυτότητας και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 75, Τεύχος Α΄, 11/6/1986, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Πίνακας 5.1 Διάρκεια επιδότησης

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	ΟΙΚΟΔΟΜΟΙ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗΣ
14ΜΗΝΟ	14ΜΗΝΟ	
Ημέρ. Εργασίας	Ημέρ. Εργασίας	
125-149¹	100-149	5 μήνες
150-179²	150-179	6 μήνες
180-219³	180-219	8 μήνες
220-249	220-249	10 μήνες
250 και άνω	250 και άνω	12 μήνες
210 και συμπλήρωση του 49^{ου} έτους ηλικίας	210 και συμπλήρωση του 49 ^{ου} έτους ηλικίας	12 μήνες
1.Η 200 στη διατία 2.Η 250 στη διατία 3.Η 300 στη διατία		

Πηγή: www.oaed.gr

Το επίδομα καταβάλλεται μια φορά το μήνα για 25 ημέρες. Από 12/03/2012 το βασικό μηνιαίο επίδομα ανεργίας ανέρχεται στα 360,00 ευρώ, ενώ για κάθε μέλος της οικογένειας το επίδομα προσαυξάνεται κατά 10%. Στον πιο κάτω πίνακα, δίδονται τα συγκεντρωτικά στοιχεία αναφορικά με την εξέλιξη του ύψους του βασικού μηνιαίου επιδόματος ανεργίας.

Πίνακας 5.2 Η διαμόρφωση του επιδόματος ανεργίας κατά τη περίοδο 2008-2015

ΕΤΟΣ	ΠΟΣΟ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ
2008	430,75€
2009	454,25€
2010	454,25€
2011	461,50€
2012	360,00€
2013	360,00€
2014	360,00€
2015	360,00€

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η πορεία- από την άποψη του ύψους σε ευρώ- του επιδόματος από το 2008 έως και σήμερα, κατά την εμφάνιση, δηλαδή, της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα.

Διάγραμμα 5.1 Η διαμόρφωση του επιδόματος ανεργίας κατά τη περίοδο 2008-2015

Τον Σεπτέμβριο του 2008⁷³, το επίδομα ανερχόταν στα 430,75 ευρώ, μετά την αναπροσαρμογή της 1η Σεπτεμβρίου και καταβαλλόταν περίπου σε 290.000 δικαιούχους ετησίως. Το επίδομα προσαυξανόταν κατά 10% για κάθε προστατευόμενο μέλος οικογένειας του επιδοτούμενου ανέργου.

Το ύψος του επιδόματος προσδιοριζόταν με βάση τις μηνιαίες αποδοχές του ασφαλισμένου, κατά το διάστημα απασχόλησής του. Συγκεκριμένα, αν οι μηνιαίες

⁷³ «Στα 430,75 ευρώ το επίδομα ανεργίας 1η Σεπτεμβρίου 2008», (2008), Ιστοσελίδα apasxolisi.wordpress.com, διαθέσιμο στο: <https://apasxolisi.wordpress.com/2008/09/04/%CF%83%CF%84%CE%B1-43075-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%8E-%CF%84%CE%BF-%CE%B5%CF%80%CE%AF%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1%CF%82-1%CE%B7-%CF%83%CE%B5%CF%80%CF%84%CE%B5/>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

αποδοχές του ασφαλισμένου ήταν ίσες ή μεγαλύτερες από 375,85 ευρώ, το επίδομα ανεργίας ανερχόταν στα 430,75 ευρώ το μήνα για άνεργο που δεν είχε προστατευόμενα μέλη οικογένειας.

Αν οι μηνιαίες αποδοχές του ασφαλισμένου κατά το διάστημα απασχόλησής του ήταν μεταξύ 187,93 και 375,84 ευρώ, το επίδομα ανεργίας διαμορφωνόταν στα 323 ευρώ το μήνα για άνεργο χωρίς προστατευόμενα μέλη οικογένειας.

Τέλος, για τους ασφαλισμένους που αμείβονταν με μηνιαίες αποδοχές έως και 187,92 ευρώ, το μηνιαίο επίδομα ανεργίας οριζόταν στα 215,25 ευρώ για ανέργους χωρίς προστατευόμενα μέλη.

Από την 1^η Μαΐου 2009⁷⁴, το μηνιαίο επίδομα ανεργίας διαμορφώθηκε στα 454,25 ευρώ. Η νέα αναπροσαρμογή έγινε στο πλαίσιο της εφαρμογής του άρθρου 5, του Νόμου 3552/2007⁷⁵, που όριζε ότι το ποσό του τακτικού μηνιαίου επιδόματος ανεργίας αναλογούσε στο 25πλάσιο του 55% του κατώτατου ημερομισθίου, σύμφωνα με την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Σ.Ε.). Επίσης, με βάση το Νόμο 3552/2007 παρέχονταν πλέον σε όλες τις κατηγορίες ανέργων η προσαύξηση της τάξης του 10% επί του επιδόματος για κάθε προστατευόμενο μέλος του δικαιούχου ανέργου. Το επίδομα, παρέμεινε σταθερό και στο ύψος των 454,25 ευρώ και για το 2010.

⁷⁴ «Στα 454,25 ευρώ το μηνιαίο επίδομα ανεργίας», (2009) Ιστοσελίδα apasxolisi.wordpress.com, διαθέσιμο στο: <https://apasxolisi.wordpress.com/2009/05/01/%CF%83%CF%84%CE%B1-45425-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%8E-%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%B1%CE%AF%CE%BF-%CE%B5%CF%80%CE%AF%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1%CF%82/>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

⁷⁵ Νόμος 3552/2007, «Σύσταση Ειδικού Ταμείου Κοινωνικής Αλληλεγγύης και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 77, Τεύχος Α', 4/4/2007, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Από την 1^η Ιουλίου 2011⁷⁶, το επίδομα παρουσίασε αύξηση στο ποσό καταβολής και ανερχόταν στα 461,50 ευρώ. Η αλλαγή προήλθε, ως αποτέλεσμα της αύξησης των κατώτατων ορίων μισθών και ημερομισθίων, τα οποία καθόρισε η Εθνική Γενική Συλλογική σύμβαση Εργασίας 2010 -2012. Η αύξηση των κατώτατων αμοιβών ήταν 1,6%, διαμορφώνοντας το κατώτατο ημερομίσθιο στα 33,57 ευρώ.

Ο ΟΑΕΔ με εγκύκλιο του προς τις υπηρεσίες του γνωστοποίησε την αναπροσαρμογή των επιδομάτων ανεργίας, επισημαίνοντας ότι τα νέα ποσά θα ίσχυαν αναδρομικά από 1η Ιουλίου του 2011.

Ταυτόχρονα, αναπροσαρμόστηκαν και οι υπόλοιπες παροχές ασφάλισης, που επηρεάζονταν από την αναπροσαρμογή του κατώτατου ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη και του ημερησίου επιδόματος ανεργίας.

Όπως προαναφέρθηκε, από την 12/3/2012 μέχρι και σήμερα ανέρχεται σε 360,00 ευρώ, παρουσιάζοντας σημαντική απόκλιση σε σχέση με το παρελθόν.

Στους πίνακες που δίδονται παρακάτω, εμφανίζεται ο αριθμός των εγγεγραμμένων ανέργων στις καταστάσεις του ΟΑΕΔ, καθώς και οι δικαιούχοι που λάμβαναν το επίδομα ανεργίας κατά τα έτη 2010-2012.

⁷⁶ «Επίδομα ανεργίας: η επίσημη ανακοίνωση του ΟΑΕΔ για την αύξηση του επιδόματος ανεργίας στα 461,50 ευρώ», (2011), διαθέσιμο στο: <http://dikiGOROS-sintakseis-neo-asfalistiko.blogspot.gr/2011/07/4615.html>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Πίνακας 5.3 Σύνολο εγγεγραμμένων ανέργων το 2010

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΕΤΟΥΣ 2010												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝ.	ΦΕΒΡ.	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓ.	ΣΕΠΤ.	ΟΚΤΩΒ.	ΝΟΕΜ.	ΔΕΚ.
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	128.561	129.678	125.665	125.921	121.525	118.955	117.770	117.403	122.076	125.730	130.446	135.557
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	24.845	25.338	24.934	24.746	23.118	22.340	22.428	22.289	22.079	22.018	22.325	24.269
ΗΠΕΙΡΟΣ	20.998	21.263	20.303	20.559	19.810	19.449	19.343	19.028	19.213	19.893	20.376	21.354
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	42.409	42.831	41.889	42.111	40.481	39.436	39.138	38.880	39.635	40.089	40.170	41.643
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	13.500	13.665	12.291	10.680	8.100	6.845	6.693	6.491	6.830	7.987	9.254	10.115
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	41.081	41.230	39.760	40.255	39.046	38.891	39.094	39.294	40.113	40.750	40.975	42.494
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	27.574	27.575	26.395	26.305	25.606	25.138	25.179	25.360	26.192	26.929	27.604	28.604
ΑΤΤΙΚΗ	189.548	190.556	187.689	190.725	188.532	193.227	197.984	199.972	208.206	213.924	215.787	219.744
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	23.087	23.363	22.613	22.573	21.432	21.375	21.409	20.925	21.436	22.490	23.380	24.314
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	8.006	8.032	7.622	7.485	6.768	6.789	6.834	6.737	7.067	8.274	9.267	9.696
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	20.852	20.993	19.612	17.137	12.254	9.537	9.085	8.563	9.312	13.412	16.435	19.854
ΚΡΗΤΗ	25.945	26.351	25.518	24.649	22.173	21.797	22.487	22.503	22.689	23.581	25.587	27.351
ΣΥΝΟΛΟ	615.286	620.329	601.739	599.728	572.720	566.804	569.742	569.222	587.213	609.249	627.301	653.552

Πηγή: www.oaed.gr

Όπως φαίνεται στον πίνακα, το σύνολο των ανέργων που ήταν εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ ανέρχονταν σε 653.552 το μήνα Δεκέμβριο, όπου εντοπίζεται και η πλειοψηφία. Οι λαμβάνοντες το επίδομα ανεργίας κατά το ίδιο έτος, αναγράφονται στο πιο κάτω πίνακα.

Πίνακας 5.4 Σύνολο επιδοτούμενων το 2010

ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΟΥΣ 2010												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝ.	ΦΕΒΡ.	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓ.	ΣΕΠΤ.	ΟΚΤΩΒ.	ΝΟΕΜ.	ΔΕΚ.
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	44.440	48.042	51.134	44.037	40.370	35.948	36.113	37.280	38.783	36.252	38.894	46.424
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	6.468	7.751	9.047	8.527	7.401	5.530	5.088	5.240	5.110	4.400	4.080	4.996
ΗΠΕΙΡΟΣ	6.133	7.091	7.743	6.716	5.980	5.214	4.973	5.101	4.871	4.424	4.813	6.080
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	11.132	12.909	14.493	12.769	11.874	10.786	10.066	10.506	10.253	9.937	9.375	11.210
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	16.931	17.497	18.515	10.306	6.410	2.865	2.400	2.518	2.419	2.468	6.926	16.686
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	10.176	10.609	11.372	10.113	9.110	8.517	9.280	10.019	10.102	9.172	9.373	11.617
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	7.961	8.502	9.172	7.753	6.711	6.087	6.155	6.775	6.581	6.140	6.408	8.228
ΑΤΤΙΚΗ	67.092	70.848	78.583	69.887	68.942	68.281	77.974	80.536	87.383	79.470	78.584	86.649
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	8.774	9.268	10.021	8.832	7.608	6.837	7.064	7.524	7.043	6.611	7.857	9.940
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.030	4.247	4.625	3.015	2.233	1.836	1.754	1.916	1.861	1.682	2.783	4.458
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	25.693	26.799	29.295	20.746	12.270	4.976	3.578	3.432	3.181	3.529	11.231	25.884
ΚΡΗΤΗ	32.288	33.185	36.285	25.076	16.421	9.852	9.921	10.370	10.242	10.029	16.712	34.281
ΣΥΝΟΛΟ	253.490	271.297	296.245	242.108	207.992	177.443	184.709	191.653	197.922	183.161	206.779	277.904

Πηγή: www.oaed.gr

Το 2011, ο πίνακας με τους εγγεγραμμένους ανέργους, διαμορφώθηκε όπως δίδεται παρακάτω.

Πίνακας 5.5 Σύνολο εγγεγραμμένων ανέργων έτους 2011

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΕΤΟΥΣ 2011												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝ.	ΦΕΒΡ.	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓ.	ΣΕΠΤ.	ΟΚΤΩΒ.	ΝΟΕΜ.	ΔΕΚ.
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	143.609	144.307	148.255	146.114	142.777	142.072	142.599	142.030	142.604	141.552	145.060	147.244
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	25.912	26.011	26.909	26.624	25.758	25.337	25.140	24.637	24.321	23.867	24.017	24.294
ΗΠΕΙΡΟΣ	22.764	22.885	24.065	23.967	23.405	23.259	23.894	23.766	23.748	23.620	23.822	23.955
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	44.549	44.845	46.446	46.297	45.464	45.854	46.398	46.237	46.301	46.111	46.810	47.752
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	10.977	11.059	11.406	10.327	9.176	8.369	8.340	8.038	8.181	8.736	10.973	11.613
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	44.147	44.205	45.927	46.178	45.705	46.688	48.147	47.615	47.418	47.492	48.389	49.441
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	30.024	30.140	31.046	30.874	30.278	29.996	30.616	30.238	31.254	31.417	32.271	33.401
ΑΤΤΙΚΗ	229.316	229.897	237.005	237.134	236.044	242.868	251.019	249.569	250.937	248.779	255.768	257.881
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	25.622	25.957	27.219	27.015	26.279	26.295	26.680	25.966	26.016	26.153	27.311	27.743
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	10.194	10.290	10.713	10.311	9.317	9.083	9.108	8.867	8.666	8.745	9.218	9.534
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	22.151	22.315	22.884	19.166	14.040	11.298	10.602	9.784	9.841	11.344	13.477	15.554
ΚΡΗΤΗ	29.091	29.403	30.485	29.126	27.046	26.463	27.508	27.479	27.266	27.626	29.742	32.965
ΣΥΝΟΛΟ	689.558	692.496	714.675	704.818	685.000	687.173	699.658	693.329	695.259	693.417	715.693	730.621

Πηγή: www.oaed.gr

Σε κάθε μήνα, εμφανίζεται αύξηση των ανέργων, σε σχέση με το 2010. Και το 2011, οι περισσότεροι άνεργοι εντοπίζονται το μήνα Δεκέμβριο.

Οι άνεργοι που έλαβαν το επίδομα ανεργίας το 2011, φαίνονται ανά μήνα στο πίνακα.

Πίνακας 5.6 Σύνολο επιδοτούμενων το 2011

ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΟΥΣ 2011												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝ.	ΦΕΒΡ.	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓ.	ΣΕΠΤ.	ΟΚΤΩΒ.	ΝΟΕΜ.	ΔΕΚ.
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	43.567	47.366	51.985	49.848	42.317	38.928	39.032	40.331	39.351	35.241	37.681	43.345
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	5.651	6.548	7.250	7.587	6.696	5.444	5.295	5.404	4.975	4.474	4.109	4.586
ΗΠΕΙΡΟΣ	6.126	6.888	7.800	7.427	6.446	5.823	5.852	6.120	5.844	5.259	5.737	6.765
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	10.861	12.415	13.852	13.793	12.374	11.580	11.531	11.850	12.222	10.901	11.233	11.882
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	15.984	17.314	17.995	12.176	5.642	2.945	2.566	2.732	2.589	2.383	6.734	15.247
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	10.627	11.309	12.393	12.313	10.762	10.341	11.165	11.893	11.832	10.221	10.763	12.527
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	7.753	8.269	9.141	8.984	7.796	7.302	7.420	7.917	7.628	6.892	7.087	8.218
ΑΤΤΙΚΗ	75.681	80.681	88.851	90.744	79.905	79.733	87.007	89.018	93.827	81.550	80.413	84.418
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	8.994	10.018	10.978	10.771	9.016	8.191	8.492	9.071	8.448	7.560	9.127	11.009
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.071	4.412	4.779	3.531	2.581	1.963	2.029	2.166	2.069	1.772	2.679	4.336
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	25.021	27.542	30.046	23.880	11.563	4.937	3.878	3.782	3.536	3.440	12.395	27.201
ΚΡΗΤΗ	31.796	33.625	36.007	28.694	15.350	10.323	10.477	11.109	10.688	9.361	16.112	33.536
ΣΥΝΟΛΟ	258.285	280.076	305.952	283.995	222.976	198.315	205.534	212.297	213.335	188.092	213.808	273.867

Πηγή: www.oaed.gr

Εφόσον αυξήθηκε ο αριθμός των ανέργων, αυξήθηκε κι ο αντίστοιχος αριθμός των δικαιούχων.

Το 2012, το έτος όπου κορυφώθηκε και η οικονομική κρίση, οι άνεργοι, επίσης, αυξήθηκαν σε αριθμό, κάθε μήνα του έτους.

Πίνακας 5.7 Σύνολο εγγεγραμμένων ανέργων έτους 2012

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ ΕΤΟΥΣ 2012												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝ.	ΦΕΒΡ.	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓ.	ΣΕΠΤ.	ΟΚΤΩΒ.	ΝΟΕΜ.	ΔΕΚ.
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	51.578	53.056	53.748	52.631	51.593	50.568	48.176	47.132	45.967	46.624	47.043	51.463
ΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝ	151.775	152.929	155.035	153.670	153.109	151.773	153.817	153.965	152.572	154.630	155.296	155.745
ΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝ	25.158	25.397	25.620	26.045	26.353	26.803	27.321	27.115	25.945	25.486	24.977	25.488
ΗΠΕΙΡΟΣ	25.293	25.404	26.224	26.195	26.229	26.215	26.191	25.666	24.993	24.696	24.883	25.030
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	49.935	50.713	52.098	52.405	52.845	53.573	54.559	54.312	53.119	52.552	52.719	52.746
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	12.520	12.602	12.770	11.469	9.681	8.925	9.110	8.796	8.419	9.605	11.444	12.554
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	51.636	52.389	53.660	54.669	55.428	56.337	56.667	55.740	54.507	54.987	54.505	55.151
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	35.104	35.500	36.276	36.194	36.565	37.147	38.256	37.165	36.821	36.816	37.308	37.397
ΑΤΤΙΚΗ	268.273	270.171	275.908	275.740	280.256	288.115	297.922	296.490	291.330	290.990	291.817	291.126
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ	29.155	29.607	30.521	30.887	31.183	31.542	31.953	30.708	29.800	30.293	30.533	30.840
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	9.890	9.953	10.379	10.461	10.330	9.924	9.409	9.240	9.187	9.340	9.809	10.510
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	17.021	17.364	17.172	14.759	11.986	10.869	10.196	9.514	9.478	11.176	13.174	14.741
ΚΡΗΤΗ	34.431	35.284	35.792	33.274	30.749	30.702	31.347	31.192	30.441	30.573	32.728	34.787
ΣΥΝΟΛΟ	761.769	770.369	785.203	778.399	776.307	782.493	794.924	787.035	772.579	777.768	786.236	797.578

Πηγή: www.oaed.gr

Οι λαμβάνοντες το επίδομα ανεργίας κατά το 2012, δίδονται στο πιο κάτω πίνακα.

Πίνακας 5.8 Σύνολο επιδοτούμενων το 2012

ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΩΝ ΕΤΟΥΣ 2012												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝ.	ΦΕΒΡ.	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓ.	ΣΕΠΤ.	ΟΚΤΩΒ.	ΝΟΕΜ.	ΔΕΚ.
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	11.366	12.486	12.946	11.307	10.510	9.249	8.857	9.214	8.432	7.695	8.243	8.338
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	43.186	46.205	47.916	41.563	37.936	34.509	33.583	35.503	32.433	31.879	34.619	35.632
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	5.612	6.465	6.928	6.196	6.211	5.634	4.993	5.142	4.745	4.400	4.109	3.847
ΗΠΕΙΡΟΣ	6.676	7.060	7.407	6.500	5.937	5.237	5.273	5.655	4.992	4.577	5.240	5.422
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	11.616	12.116	13.381	11.966	11.771	10.849	10.317	10.891	10.101	9.186	9.029	9.191
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	16.250	17.159	17.891	11.174	5.484	2.643	2.287	2.338	2.047	2.397	10.374	13.849
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	11.949	12.234	12.602	11.275	10.492	9.815	10.227	10.939	9.976	9.303	9.663	9.858
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	8.333	9.020	9.978	8.587	7.988	7.346	7.088	7.924	7.285	6.855	6.479	6.725
ΑΤΤΙΚΗ	78.542	80.761	88.901	80.579	78.417	77.216	81.306	89.689	84.190	80.089	75.887	72.336
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	10.611	11.138	11.529	10.196	9.506	8.456	8.146	8.518	7.165	6.930	8.086	8.473
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	4.272	4.564	4.579	3.221	2.527	2.001	2.040	2.161	1.899	1.951	3.160	3.688
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	27.656	29.174	31.780	23.194	14.256	4.953	3.866	3.579	3.169	3.758	17.640	26.650
ΚΡΗΤΗ	33.166	34.645	36.493	27.240	15.854	9.770	9.290	10.205	9.436	9.545	22.044	30.446
ΣΥΝΟΛΟ	269.235	283.027	302.331	252.998	216.889	187.678	187.273	201.758	185.870	178.565	214.573	234.455

Πηγή: www.oaed.gr

Τα στοιχεία των παραπάνω πινάκων, καταδεικνύουν την αυτονόητη αρνητική επιρροή της οικονομικής κρίσης στο εργασιακό τομέα. Δεδομένης της συνεχούς ρευστής και αβέβαιης οικονομικής συγκυρίας, θέσεις εργασίας χάνονται συνεχώς μέχρι και σήμερα, όπως φαίνεται και από τα ενδεικτικά στοιχεία του ΟΑΕΔ για τη περίοδο 2010-2012.

5.3.2 Ειδικό βοήθημα μετά τη λήξη της επιδότησης λόγω ανεργίας

Το ειδικό βοήθημα⁷⁷ δικαιούνται οι ασφαλισμένοι που παραμένουν άνεργοι κατά την ημερομηνία καταβολής του βοηθήματος, εφόσον παρέμειναν άνεργοι επί ένα μήνα μετά την λήξη της τακτικής επιδότησης ανεργίας και δεν υπάγονται στις κατηγορίες του άρθρου 22 του Ν. 1836/89⁷⁸ (οικοδόμοι, λατόμοι, ασβεστοποιοί, μουσικοί, τραγουδιστές κλπ).

Το ειδικό βοήθημα καταβάλλεται με απόφαση του Διευθυντή της αρμόδιας Υπηρεσίας παροχών του ΟΑΕΔ, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται στην Υπηρεσία Παροχών του τόπου κατοικίας του, μέσα σε δύο μήνες από την λήξη του συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος.

Για την καταβολή του ειδικού βοηθήματος απαιτείται επιπλέον το ετήσιο καθαρό οικογενειακό εισόδημα του ασφαλισμένου να μην υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο ποσό- για το έτος 2015, το ποσό αυτό ανέρχεται στα 10.564.93 €- όπως αυτό αποδεικνύεται από έγγραφο της οικείας οικονομικής εφορίας. Το ποσό αυτό αυξάνεται κατά 293,47 € κάθε ημερολογιακό έτος.

Το ύψος του βοηθήματος είναι ίσο προς 13 ημερήσια επιδόματα ανεργίας.

5.3.3 Επίδομα μακροχρονίως ανέργων

⁷⁷ «Ειδικό Βοήθημα Μετά τη Λήξη της Επιδότησης Λόγω Ανεργίας», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=654&Itemid=766&lang=el, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

⁷⁸ Νόμος 1836/1989, «Πρόωθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 79, Τεύχος Α', 14/3/1989, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

Δικαιούχοι του επιδόματος μακροχρονίως ανέργων είναι Έλληνες υπήκοοι και οι υπήκοοι κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι ασφαλισμένοι κατά της ανεργίας⁷⁹.

Οι δικαιούχοι, προκειμένου να λάβουν το επίδομα, πρέπει να ανήκουν ηλικιακά στο διάστημα από 20 έως 66 ετών, με ημερομηνία αφετηρίας για τη συμπλήρωση του 20ου και 66ου έτους την ημερομηνία γέννησης του δικαιούχου. Κρίσιμος χρόνος συνδρομής της προϋπόθεσης των ορίων ηλικίας είναι ο χρόνος υποβολής της αίτησης.

Δικαιούχοι είναι και όσοι έχουν εξαντλήσει 12μηνη επιδότηση ακόμη και αν την έλαβαν τμηματικά- δηλαδή με αναστολές και συνεχίσεις- και υποβάλλουν την αίτηση εντός αποσβεστικής προθεσμίας 2 μηνών, από τη λήξη της 12μηνιαίας τακτικής επιδότησης.

Επίσης, οι δικαιούχοι πρέπει να έχουν συμπληρώσει κατά την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης, χρόνο ανεργίας αδιαλείπτως επί δωδεκάμηνο, παραμένουν εγγεγραμμένοι στα μητρώα ανέργων του ΟΑΕΔ.

Για τη χορήγηση του επιδόματος, το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 10.000 ευρώ. Το συγκεκριμένο εισόδημα προσαυξάνεται κατά 586,08 € για κάθε ανήλικο τέκνο.

Ως ετήσιο οικογενειακό εισόδημα θεωρείται το συνολικό ετήσιο φορολογούμενο, πραγματικό, απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο, εισόδημα από κάθε πηγή – με εξαίρεση τις αποζημιώσεις απόλυσης – του προηγούμενου από την άσκηση του δικαιώματος οικονομικού έτους του ανέργου, της συζύγου και των ανήλικων τέκνων του.

⁷⁹ «Επίδομα μακροχρονίως ανέργων», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=686&Itemid=762&lang=el, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

Δεν συνυπολογίζεται στο ετήσιο οικογενειακό εισόδημα το επίδομα ανεργίας, ασθενείας, μητρότητας, καθώς και το επίδομα μακροχρονίως ανέργου- για τυχόν χορήγηση του κατά το επόμενο ημερολογιακό έτος.

Για ενήλικες άγαμους δικαιούχους ως οικογενειακό εισόδημα θεωρείται το ατομικό.

Δεν είναι δικαιούχοι οι άνεργοι των οποίων η εγκριτική απόφαση χορήγησης τακτικής επιδότησης ανεργίας είναι μικρότερη των δώδεκα μηνών.

Το ύψος του επιδόματος καθορίζεται στο ποσό των 200 € και χορηγείται προσωπικά στον ίδιο το δικαιούχο για όσο χρονικό διάστημα είναι άνεργος και σε καμία περίπτωση πέρα από 12 μήνες. Το επίδομα αυτό δεν επιδέχεται προσαυξήσεις, είναι προσωποπαγές και δεν μεταβιβάζεται.

Τα ως άνω, ισχύουν από την 01/01/2014 και αποτελούν διευρυμένη παροχή του επιδόματος, σε σχέση με τα προηγούμενα έτη.

Συγκεκριμένα, μέχρι την 31/12/2013 το ηλικιακό εύρος περιοριζόταν στο διάστημα από τα 45 έως τα 65 έτη, ενώ το ετήσιο εισοδηματικό όριο περιοριζόταν στις 5.000 €. Με δήλωση του, ο τότε υπουργός κος Κεγκέρογλου, ανέφερε ότι η εν λόγω διεύρυνση έγινε ώστε να επωφεληθεί και μεγάλη μερίδα νέων που έως τότε ήταν αποκλεισμένη από το επίδομα, λόγω των παλαιότερων κριτηρίων⁸⁰.

Από νομοθετική σκοπιά, τα προαναφερθέντα θεσπίστηκαν βάσει των: Ν.4093/2012⁸¹ και Κ.Υ.Α. 44137/613/18-12-2013⁸².

⁸⁰ «Οι αλλαγές στα κριτήρια για το επίδομα μακροχρόνια ανέργων», (2013), Newsbomb, διαθέσιμο στο: <http://www.newsbomb.gr/oikonomia/news/story/374968/oi-allages-sta-kritiria-gia-to-epidoma-makrohronia-anergon>, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

⁸¹ Νόμος 4093/2012, «Έγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016», ΦΕΚ 222, Τεύχος Α', 12/11/2012, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

Στο παρόν, ο Αγγελόπουλος⁸³, επιπλέον, αναφέρει ότι αναμένονται αλλαγές προς το καλύτερο στο επίδομα μακροχρόνια ανέργων του ΟΑΕΔ. Η Διοίκηση του ΟΑΕΔ ετοιμάζει δέσμη κοστολογημένων προτάσεων προς το υπουργείο Εργασίας, για να βελτιωθούν, αφενός, οι όροι χορήγησης για το επίδομα μακροχρόνια ανέργων, αλλά και να αλλάξει προς το καλύτερο το όριο των 400 ημερών ασφάλισης ανά τετραετία που έχει τεθεί για τους εποχικά απασχολούμενους.

Εκφράζεται η αισιοδοξία ότι πολύ σύντομα ο ΟΑΕΔ θα δύναται να απευθυνθεί σε περισσότερους ανέργους, οι οποίοι θα μπορούν να καρπώνονται τις παροχές που τους αναλογούν και όχι απλώς να καταγράφονται στα μητρώα του. Η εύρεση των κονδυλίων που απαιτούνται για τη βελτίωση των παραπάνω παροχών, εκτιμάται ότι μπορεί να προκύψει από τον συνολικό επανακαθορισμό των πόρων που προκύπτουν από το νέο ΕΣΠΑ. Ο λόγος είναι ότι ο αρχικός καθορισμός των πόρων πραγματοποιήθηκε το 2007, σε σχέση με το κατά κεφαλήν εισόδημα των πολιτών, που υπήρχε τότε. Η κρίση που μεσολάβησε, όμως, έχει αλλάξει το συγκεκριμένο ποσό προς το χειρότερο, συνεπώς αναμένεται να υπάρξει επανακαθορισμός των κονδυλίων σε νέα βάση. Η διοίκηση του ΟΑΕΔ εκτιμά ότι μπορεί έτσι να προκύψουν έως 2 δις. ευρώ περισσότερα σε σχέση με το αρχικό ποσό. Η διαδικασία βελτίωσης των όρων που ισχύουν για το επίδομα μακροχρόνιας ανεργίας ειδικά, είναι άμεσα συνυφασμένη με την επανεξέταση που πραγματοποιείται από τις υπηρεσίες πρόνοιας, τόσο σε ότι αφορά τα κοινωνικά επιδόματα, όσο και για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα.

⁸² Κ.Υ.Α. 44137/613/2013, «Χορήγηση επιδόματος μακροχρονίως ανέργων», ΦΕΚ 3253, Τεύχος Β', 18/12/2013, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

⁸³ Αγγελόπουλος, Β., (2015), «Έρχονται ευνοϊκές ρυθμίσεις για το επίδομα μακροχρόνια ανέργων και το εποχικό επίδομα», Ιστοσελίδα dikaiologitika.gr, διαθέσιμο στο: <http://www.dikaiologitika.gr/eidhseis/ergasiaka/60369/erxontai-evnoikes-rythmiseis-gia-to-epidoma-makroxronia-anergon-kai-to-epoxiko-epidoma>, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

5.3.4 Ειδικό εποχικό βοήθημα

Δικαιούχοι του ειδικού εποχιακού βοηθήματος⁸⁴ είναι τα άτομα που παρέχουν την εργασία στην Ελλάδα, εφ' όσον υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΙΚΑ και ασκούν ένα από τα πιο κάτω επαγγέλματα.

Συγκεκριμένα αυτά του οικοδόμου, λατόμου, ασβεστοποιού, πλινθοποιού, αγγειοπλάστη, δασεργάτη, ρητινοσυλέκτη, καπνεργάτη, μουσικού μέλους του οικείου επαγγελματικού σωματείου, υποδηματεργάτη, μισθωτού ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης, χειριστή εκσκαπτικών, ανυψωτικών, οδοποιητικών, γεωτρητικών μηχανημάτων, ηθοποιού, τεχνικού κινηματογράφου και τηλεόρασης, χείριστη και βοηθού χείριστη κινηματογράφου, ελεγκτή κινηματογράφου και θεάτρου, ταμία κινηματογράφου και θεάτρου, μισθωτού τουριστικού και επισιτιστικού κλάδου και σμυριδεργάτη.

Επίσης, σύμφωνα με την διάταξη του Ν. 3762/09, Μέρος Β', Κεφ. Α', άρθ. 14, παρ. 1⁸⁵, δικαιούχοι είναι και οι μισθωτοί της ναυπ/κής ζώνης, εφόσον υπάγονται στην υποχρεωτική ασφάλιση του ΙΚΑ, όταν παρέχουν την εργασία τους σε επιχειρήσεις με έδρα στην Ελλάδα και δραστηριότητες σε μία ή περισσότερες χώρες – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συνταξιούχοι την 10/9, που κατά το προηγούμενο έτος ασκούσαν ένα από τα παραπάνω επαγγέλματα και έχουν τις προϋποθέσεις για την λήψη του βοηθήματος, δικαιούνται το εποχιακό βοήθημα εφ' όσον η σύνταξη που λαμβάνουν (κύρια και επικουρική) είναι μικρότερη από την κατώτερη σύνταξη που χορηγεί το ΙΚΑ στους ασφαλισμένους του κατά το έτος καταβολής του βοηθήματος.

⁸⁴ «Ειδικό Εποχικό Βοήθημα», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=687&Itemid=763&lang=el, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

⁸⁵ Νόμος 3762/2009, «Αναδιοργάνωση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ), ρύθμιση θεμάτων Οργανισμών εποπτευόμενων από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας», ΦΕΚ 75, Τεύχος Α', 15/5/2009, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

Το ύψος του ειδικού εποχιακού βοηθήματος, προκειμένου για οικοδόμους, ορίζεται στο 70% του 37πλασίου του εκάστοτε ισχύοντος ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη.

Το ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη από 1/9/2008 μέχρι και 30/4/2009 ανερχόταν σε 31,32 ευρώ, παρουσίασε, δηλαδή, μικρή αύξηση από τα 30,40 ευρώ που ίσχυαν μέχρι τότε⁸⁶.

Το ύψος του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη από την 1/7/2011 έως την 30/6/2012 ανερχόταν σε 33,57 ευρώ⁸⁷.

Από το δεύτερο μισό του 2012 κι έπειτα, το ημερομίσθιο του ανειδίκευτου εργάτη υπέστη σημαντική μείωση, ύψους 22%, και ανέρχεται στα 26,18 ευρώ⁸⁸

Στο πιο κάτω πίνακα δίδεται η εξέλιξη του υπολογισμού του ειδικού εποχιακού βοηθήματος, που επηρεάστηκε σημαντικά από τη τελευταία μείωση του ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη.

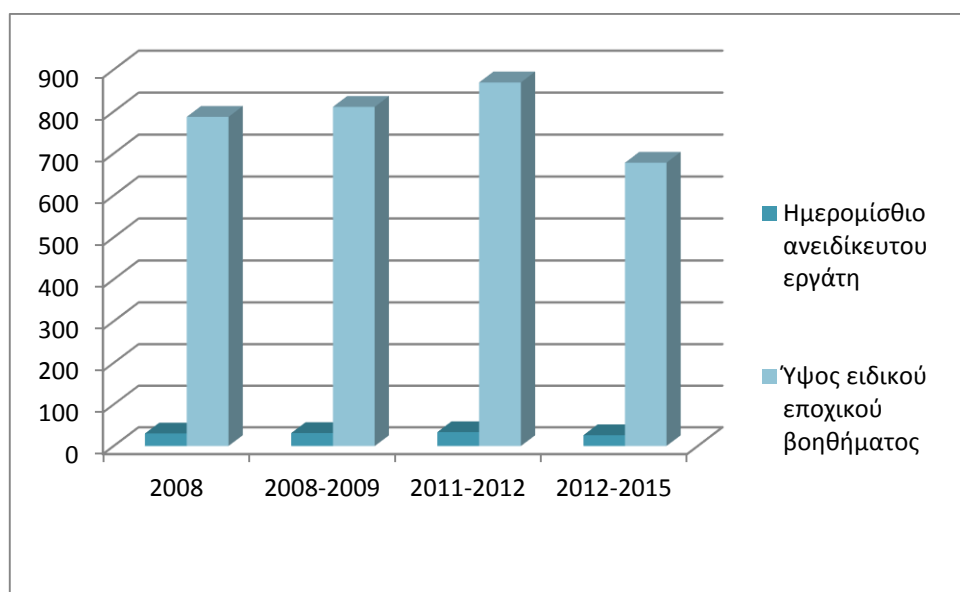
⁸⁶ «Αύξηση ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη από 1/1/2008 μέχρι 30/4/2009», (2008), Union Programming Group, διαθέσιμο στο: <http://www.union.gr/content/view/251/79/lang/el/>, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

⁸⁷ «ΙΚΑ: Αύξηση του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη & του παραπληγικού επιδόματος από 1/7/2011 έως 30/6/2012», (2011), Disabled, διαθέσιμο στο: <http://www.disabled.gr/ika-afxisi-tou-imeromisthiou-tou-anidikeftou-ergati-tou-parapligikou-epidomatos-172011-eos-3062012/>, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

⁸⁸ «Πότε και σε ποιούς η κατώτατη σύνταξη θα φτάσει τα 392,70 ευρώ - Πίνακες με παραδείγματα για τις μειώσεις – φωτιά», (2014), *Η Ημερησία*, διαθέσιμο στο: <http://www.imerisia.gr/article.asp?catid=26510&subid=2&pubid=113350744>, ανακτήθηκε την 13/6/2015.

Πίνακας 5.9 Η εξέλιξη του ειδικού εποχικού βοηθήματος οικοδόμων

Περίοδος	Ημερομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη	Ύψος ειδικού εποχικού βοηθήματος
2008	30,40	787,36
2008-2009	31,32	811,19
2011-2012	33,57	869,46
2012-2015	26,18	678,06

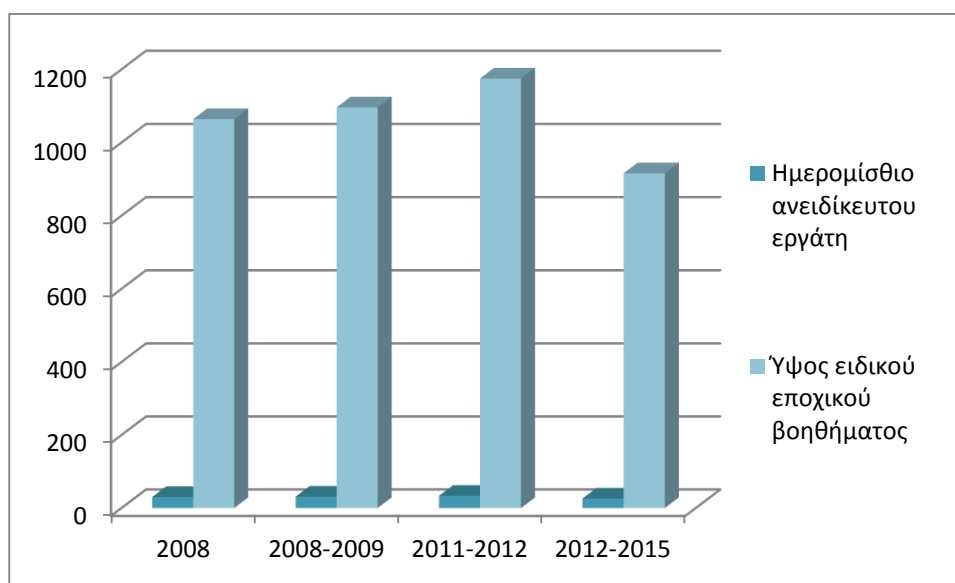
Διάγραμμα 5.2 Η εξέλιξη του ειδικού εποχικού βοηθήματος οικοδόμων

Άρα, από το 2008 μέχρι και σήμερα το ειδικό εποχικό βοήθημα για τους οικοδόμους έχει υποστεί μείωση ύψους 14%.

Στη περίπτωση του ειδικού εποχιακού βοηθήματος συμριδεργάτη, αυτό ορίζεται στο 70% του 50πλασίου του εκάστοτε ισχύοντος ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη. Ο αντίστοιχος πίνακας με την εξέλιξη του εν λόγω βοηθήματος, έχει ως εξής:

Πίνακας 5.10 Η εξέλιξη του ειδικού εποχικού βοηθήματος συμριδεργατών.

Περίοδος	Ημερομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη	Ύψος ειδικού εποχικού βοηθήματος
2008	30,40	1.064,00
2008-2009	31,32	1.096,20
2011-2012	33,57	1.174,95
2012-2015	26,18	916,03

Διάγραμμα 5.3 Η εξέλιξη του ειδικού εποχικού βοηθήματος συμριδεργατών

Επίσης, το ύψος του ειδικού εποχιακού βοηθήματος για τα επαγγέλματα των δασεργατών – ρητινοσυλλεκτών, καπνεργατών, αγγειοπλαστών -κεραμοποιών-πλινθοποιών και μισθωτών ναυπηγοεπισκευαστικής ζώνης ορίζεται στο 70% του 35πλασίου του εκάστοτε ισχύοντος ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη.

Τέλος, το ύψος του ειδικού εποχιακού βοηθήματος για τα επαγγέλματα των μουσικών – τραγουδιστών, ηθοποιών, υποδηματεργατών, χειριστών-βοηθών χειριστών κινηματογράφου, ελεγκτών θεάτρου - κινηματογράφου, ταμιών κινηματογράφου – θεάτρου, τεχνικών κινηματογράφου και τηλεόρασης, ταξιθετών θεάτρου - κινηματογράφου, χειριστών εκσκαπτικών ανυψωτικών οδοποιητικών κλπ

μηχανημάτων και μισθωτών τουριστικού και επισιτιστικού κλάδου ορίζεται στο 70% του 25πλασίου του εκάστοτε ισχύοντος ημερομισθίου ανειδίκευτου εργάτη.

Το ειδικό εποχικό βοήθημα καταβάλλεται κάθε χρόνο από 10/9 έως 30/11.

Οι πιο κάτω πίνακες, παρουσιάζουν τον αριθμό των λαμβανόντων το ειδικό εποχικό επίδομα και συγκεκριμένα των απασχολούμενων στο κλάδο του τουρισμού, για τα έτη 2010-2012.

Πίνακας 5.11 Εποχικοί επιδοτούμενοι τουριστικών επαγγελματιών έτους 2010

ΕΠΟΧΙΚΟΙ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 2010												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓ.	ΣΕΠΤ.	ΟΚΤ.	ΝΟΕΜ.	ΔΕΚ.
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	956	973	977	356	165	55	23	16	12	105	830	1.218
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	6.061	6.395	6.416	3.154	1.753	503	251	174	177	384	2.835	7.106
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	144	153	158	92	66	41	38	50	59	58	127	250
ΗΠΕΙΡΟΣ	1.028	1.089	1.060	364	142	26	7	4	5	56	570	1.231
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	1.380	1.486	1.641	787	478	228	167	149	158	196	650	1.597
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	13.500	13.693	14.305	6.634	3.280	432	142	110	97	347	4.728	13.642
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	1.679	1.730	1.723	1.000	562	209	161	162	189	263	985	2.005
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	1.251	1.323	1.481	675	334	123	52	37	29	39	449	1.373
ΑΤΤΙΚΗ	4.697	4.834	5.089	2.854	1.467	698	533	457	461	606	2.326	5.684
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1.951	1.940	2.000	1.120	503	192	108	83	81	228	1.353	2.306
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	2.059	2.113	2.250	902	355	71	18	10	11	78	1.197	2.394
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	16.839	17.220	18.656	12.854	6.755	1.509	398	175	145	472	6.813	19.588
ΚΡΗΤΗ	21.843	22.348	24.191	14.550	7.194	1.760	952	794	759	1.116	8.200	23.905
ΣΥΝΟΛΟ	73.388	75.297	79.947	45.342	23.054	5.847	2.850	2.221	2.183	3.948	31.063	82.299

Πηγή: www.oaed.gr

Πίνακας 5.12 Εποχικοί επιδοτούμενοι τουριστικών επαγγελματιών έτους 2011

ΕΠΟΧΙΚΟΙ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΕΤΟΥΣ 2011												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓ.	ΣΕΠΤ.	ΟΚΤ.	ΝΟΕΜ.	ΔΕΚ.
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	1.094	1.126	1.106	484	186	74	57	53	46	104	875	1.246
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	6.413	7.025	6.982	4.380	1.702	607	370	309	304	483	3.077	6.837
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	222	241	270	208	152	122	116	150	143	128	199	303
ΗΠΕΙΡΟΣ	1.194	1.208	1.170	486	117	22	5	4	4	46	486	1.091
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	1.465	1.597	1.649	873	388	218	183	184	173	191	645	1.238
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	12.832	13.744	14.055	8.258	2.527	392	161	98	84	197	3.360	10.178
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	1.842	1.889	1.938	1.304	520	334	295	307	322	341	1.140	2.012
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	1.314	1.398	1.495	978	358	223	169	165	151	168	390	1.034
ΑΤΤΙΚΗ	5.304	5.510	5.709	3.795	1.639	875	686	536	539	578	1.708	4.792
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	2.019	2.187	2.180	1.407	590	291	210	172	162	341	1.422	2.281
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	2.166	2.247	2.323	1.064	425	78	43	38	36	66	890	2.017
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	17.949	19.453	21.021	15.998	6.615	1.235	471	250	187	388	7.131	19.259
ΚΡΗΤΗ	21.787	22.822	24.232	16.804	5.953	1.639	1.002	813	741	856	6.582	20.531
ΣΥΝΟΛΟ	75.601	80.447	84.130	56.039	21.172	6.110	3.768	3.079	2.892	3.887	27.905	72.819

Πηγή: www.oaed.gr

Πίνακας 5.13 Εποχικοί επιδοτούμενοι τουριστικών επαγγελματιών έτους 2012

ΕΠΟΧΙΚΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΕΠΙΔΟΤΟΥΜΕΝΟΙ ΕΤΟΥΣ 2012												
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	ΜΑΡΤΙΟΣ	ΑΠΡΙΛΙΟΣ	ΜΑΪΟΣ	ΙΟΥΝΙΟΣ	ΙΟΥΛΙΟΣ	ΑΥΓ.	ΣΕΠΤ.	ΟΚΤ.	ΝΟΕΜ.	ΔΕΚ.
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	1.297	1.401	1.384	779	432	270	221	217	198	265	1.024	1.296
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	7.464	8.014	7.834	4.837	2.506	1.138	679	632	550	952	4.716	6.972
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	318	340	341	240	211	149	144	168	165	153	276	338
ΗΠΕΙΡΟΣ	1.098	1.159	1.104	575	173	61	24	28	23	69	719	1.074
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	1.418	1.602	1.757	1.000	589	337	255	243	252	319	861	1.402
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	11.021	11.764	11.966	6.791	2.357	457	206	137	132	593	6.787	9.091
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	1.967	2.092	2.057	1.329	746	480	392	407	378	498	1.403	1.827
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	1.426	1.566	1.717	1.090	492	250	179	166	174	183	482	948
ΑΤΤΙΚΗ	4.976	5.158	5.576	3.433	1.899	1.022	793	782	721	842	2.945	4.467
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	2.393	2.520	2.502	1.653	906	527	381	337	286	549	1.685	2.258
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	2.040	2.147	2.110	960	386	89	42	36	27	112	1.378	1.840
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	18.907	19.966	21.722	15.280	8.432	1.293	473	245	203	780	12.922	20.131
ΚΡΗΤΗ	20.500	21.460	22.397	15.055	6.212	1.452	799	680	579	1.193	12.396	19.179
ΣΥΝΟΛΟ	74.825	79.189	82.467	53.022	25.341	7.525	4.588	4.078	3.688	6.508	47.594	70.823

Πηγή: www.oaed.gr

Παρατηρείται μια σταθερή μείωση των επιδοτούμενων κατά τη διάρκεια των 3 ετών και το 2012 επιδοτήθηκαν περίπου 12.000 λιγότεροι εργαζόμενοι στον τουριστικό τομέα, απόρροια της αντίστοιχης απώλειας θέσεων εργασίας.

5.3.5 Ειδικό βοήθημα μετά από τρίμηνη παραμονή στα μητρώα του ΟΑΕΔ

Το ειδικό βοήθημα⁸⁹ δικαιούνται οι ασφαλισμένοι που δεν συγκεντρώνουν προϋποθέσεις τακτικής επιδότησης, παραμένουν άνεργοι επί τρεις μήνες, έχουν πραγματοποιήσει στην ασφάλιση ανεργίας 60 τουλάχιστον ημέρες εργασίας στο έτος που προηγείται της έναρξης του τριμήνου και δεν υπάγονται στις κατηγορίες του άρθρου 22 του Ν. 1836/1989⁹⁰ (οικοδόμοι, λατόμοι, ασβεστοποιοί, μουσικοί, τραγουδιστές κ.λ.π).

Ο ασφαλισμένος μπορεί να λάβει το ειδικό βοήθημα μέχρι και τρεις φορές μέσα στο ίδιο ημερολογιακό έτος. Στην περίπτωση που συγκεντρώνει τις προϋποθέσεις για την καταβολή του ειδικού βοηθήματος περισσότερες από μια φορές στο ίδιο ημερολογιακό έτος, δεν απαιτείται η προϋπόθεση των εξήντα ημερομισθίων που απαιτείται μόνο για την πρώτη καταβολή του βοηθήματος.

Επίσης, ο ασφαλισμένος πρέπει να έχει τεθεί, σε όλο το καθοριζόμενο σ' αυτές χρονικό διάστημα, στη διάθεση της αρμόδιας Υπηρεσίας Απασχόλησης του ΟΑΕΔ.

Για την καταβολή του ειδικού βοηθήματος απαιτείται, επιπλέον, το ετήσιο καθαρό οικογενειακό εισόδημα του ασφαλισμένου να μην υπερβαίνει ένα συγκεκριμένο ποσό- για το έτος 2015, το ποσό αυτό ανέρχεται στα 10.564.93 €- όπως αυτό αποδεικνύεται από έγγραφο της οικείας οικονομικής εφορίας. Το ποσό αυτό αυξάνεται κατά 293,47 € κάθε ημερολογιακό έτος.

Το ύψος του βοηθήματος είναι ίσο προς 15 βασικά επιδόματα ανεργίας.

⁸⁹ «Ειδικό Βοήθημα Μετά Από Τρίμηνη Παραμονή Στα Μητρώα του ΟΑΕΔ», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=655&Itemid=767&lang=el, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

⁹⁰ Νόμος 1836/1989, «Πρόωθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 79, Τεύχος Α', 14/3/1989, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

5.3.6 Επίδομα σε νέους από 20 έως 29 ετών

Το επίδομα, καταβάλλεται στους νέους και νέες ηλικίας από 20 - 29 ετών, εφ' όσον είναι άνεργοι και παραμένουν γραμμένοι στα μητρώα ανέργων για ένα χρόνο⁹¹.

Το επίδομα ανέρχεται σε 73,37 ευρώ τον μήνα και καταβάλλεται για πέντε μήνες.

Οι υποψήφιοι, προκειμένου να λάβουν το επίδομα, θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 20ο έτος της ηλικίας τους ή να έχουν αποκτήσει πτυχίο ή να έχουν απολυθεί από το στρατό, ενώ η προθεσμία είναι τρίμηνη από την συμπλήρωση του 20ου έτους της ηλικίας ή την απόκτηση πτυχίου ή την απόλυση απ' τον στρατό.

5.4 Επιδόματα μητρότητας

5.4.1 Συμπληρωματικές παροχές μητρότητας

Οι συμπληρωματικές παροχές μητρότητας⁹², καταβάλλονται σε ασφαλισμένες του Ι.Κ.Α. με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, δηλαδή που παρέχουν εξαρτημένη εργασία. Η καταβολή γίνεται σε γυναίκες που εργάζονται κατά την έναρξη της αδείας κυοφορίας, μετά τον τοκετό και εφόσον εισπράξουν το επίδομα από το Ι.Κ.Α. για την αποχή από την εργασία λόγω κυοφορίας και λοχείας.

⁹¹ «Επίδομα Σε Νέους Από 20-29 Ετών», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=658&Itemid=770&lang=el, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

⁹² «Συμπληρωματικές Παροχές Μητρότητας», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=615&Itemid=771&lang=el, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

Οι παροχές μητρότητας είναι ίσες με τη διαφορά που προκύπτει αν από τις αποδοχές που καταβάλλει ο Εργοδότης αφαιρεθεί το επίδομα που κατέβαλε το Ι.Κ.Α. για το ίδιο χρονικό διάστημα.

Η προθεσμία για την υποβολή σχετικής αίτησης είναι τρεις μήνες από την ημερομηνία πληρωμής από το Ι.Κ.Α.

Προκειμένου να καταβληθούν οι συμπληρωματικές παροχές, θα πρέπει να υφίστανται:

- Παροχή από το Ι.Κ.Α. επιδομάτων κυοφορίας και λοχείας και
- Ενεργός εργασιακή σχέση κατά το χρόνο έναρξης της αποχής, λόγω, κυοφορίας ή λοχείας.

5.4.2 *Ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας*

Η παροχή αναφέρεται στη χορήγηση άδειας από την εργασία⁹³.

Με το άρθρο 142 του Ν. 3655/2008⁹⁴, εγκρίθηκε η χορήγηση ειδικής άδειας προστασίας της μητρότητας, διάρκειας έως έξι 6 μηνών.

Την ειδική αυτή άδεια δικαιούνται οι μητέρες οι οποίες είναι ασφαλισμένες στο ΙΚΑ και απασχολούνται σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις του ιδιωτικού τομέα, όπως αυτό διευκρινίστηκε με το άρθρο 36 του Ν. 3996/2011⁹⁵, με σχέση εξαρτημένης εργασίας, ορισμένου ή αορίστου χρόνου, με πλήρη ή μερική απασχόληση.

⁹³ «Ειδική Παροχή Προστασίας της Μητρότητας», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=616&Itemid=772&lang=el, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

⁹⁴ Νόμος 3655/2008, «Διοικητική και οργανωτική μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις», ΦΕΚ 58, Τεύχος Α', 3/4/2008, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

⁹⁵ Νόμος 3996/2011, «Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, ρύθμισης θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 170, Τεύχος Α', 5/8/2011, Εθνικό Τυπογραφείο,

Η άδεια αυτή χορηγείται από τον εργοδότη, μετά τη λήξη της άδειας κυοφορίας και λοχείας ή της ισόχρονης προς το μειωμένο ωράριο αδειάς όπως αυτό προβλέπεται από το άρθρο 9 της ΕΓΣΣΕ των ετών 2004-2005⁹⁶, ή και της ετήσιας κανονικής άδειας, εφόσον προβλέπεται η χορήγησή της με βάση τις ετήσιες προθεσμίες.

Η ασφαλισμένη δύναται, με αμετάκλητη αίτησή της, να κάνει χρήση του συνόλου ή τμήματος αυτής. Επίσης, μπορεί να διακόψει την ειδική άδεια, με έγγραφη συμφωνία του εργοδότη. Σε κάθε περίπτωση το υπόλοιπο της άδειας δεν μεταφέρεται σε άλλη χρονική περίοδο.

Κατά τη διάρκεια της ειδικής άδειας προστασίας της μητρότητας, ο ΟΑΕΔ καταβάλλει στις μητέρες, ειδική παροχή προστασίας της μητρότητας, έτσι όπως αναφέρεται στην σχετική Υπουργική Απόφαση⁹⁷.

Σημειώνεται ότι το ύψος της ειδικής παροχής προστασίας της μητρότητας ακολουθεί τις αυξήσεις της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας.

Αρμόδια Υπηρεσία για την καταβολή της ειδικής παροχής είναι η Τοπική Υπηρεσία παροχών ή το Κέντρο Προώθησης Απασχόλησης (ΚΠΑ 2) του τόπου κατοικίας της.

Αρμόδιο όργανο για την αναγνώριση του σχετικού δικαιώματος είναι ο προϊστάμενος της ανωτέρω αναφερόμενης αρμόδιας Υπηρεσίας του ΟΑΕΔ.

διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

⁹⁶ «Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας ετών 2004 και 2005», διαθέσιμο στο: http://www.elinyae.gr/el/lib_file_upload/egsse_2004-2005.1226571078718.pdf, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

⁹⁷ Υπουργική Απόφαση 33891/606/2008, «Ειδική παροχή προστασίας μητρότητας», ΦΕΚ 833, Τεύχος Β', 9/5/2008, Κεφάλαιο Β, διαθέσιμο στο: http://www.dsnet.gr/Epikairothta/Nomothesia/ya33891_08.htm, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

Η ασφαλισμένη, προκειμένου να λάβει την άδεια, θα πρέπει να βρίσκεται σε ενεργό εργασιακή σχέση εξηρημένης εργασίας κατά την έναρξη της άδειας μητρότητας, ενώ ταυτόχρονα να έχει λάβει παροχές μητρότητας από το ΙΚΑ ή τον Ειδικό Λογαριασμό Ξενοδοχοϋπαλλήλων.

Σε περίπτωση απασχόλησης μέχρι και 4 ώρες ημερησίως ή μέχρι 13 ημέρες το μήνα, κατά μέσο όρο στη διάρκεια του εξαμήνου που προηγείται της άδειας κυοφορίας, το καταβαλλόμενο ποσό ισούται με το μισό του ανωτέρω καθοριζόμενου ποσού.

Ο χρόνος της ειδικής άδειας προστασίας της μητρότητας λογίζεται ως χρόνος ασφάλισης στον κλάδο σύνταξης και ασθένειας του ΙΚΑ, καθώς, επίσης, και στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης, οι δε προβλεπόμενες εισφορές υπολογίζονται επί του κατά περίπτωση αναφερόμενου ποσού, από το οποίο ο ΟΑΕΔ παρακρατεί την προβλεπόμενη εισφορά της ασφαλισμένης και την αποδίδει στο ΙΚΑ και στο αντίστοιχο επικουρικό ταμείο, μαζί με την προβλεπόμενη εργοδοτική εισφορά που βαρύνει τον Οργανισμό.

Ο ΟΑΕΔ, υποχρεούται να καταβάλλει στην εργαζόμενη μητέρα μηνιαίως ποσό ίσο με τον κατώτατο μισθό, όπως κάθε φορά καθορίζεται με βάση την ΕΓΣΣΕ, καθώς και αναλογία δώρων εορτών και επιδόματος αδείας, με βάση το προαναφερόμενο ποσό. Για τον Μάρτιο του 2015⁹⁸, το ποσό του βασικού μισθού ανερχόταν σε 586 ευρώ για εργαζομένους άνω των 25 ετών και 511 ευρώ για κάτω των 25 ετών.

Το πιο κάτω διάγραμμα, εμφανίζει τη πορεία του βασικού μισθού στην Ελλάδα κατά τα έτη 2009 έως 2014. Εφόσον παρατηρείται μεταβολή στο βασικό μισθό, ανάλογα μεταβλήθηκε και η ειδική παροχή προστασίας τη μητρότητας. Ενώ το 2009 ανερχόταν σε 727,20 ευρώ, το 2014 ανερχόταν σε 586,10, ενώ τη παρούσα

⁹⁸ «Από τον Οκτώβριο η πρώτη αύξηση κατώτατου μισθού στα 654 ευρώ», (2015), Η Ναυτεμπορική, διαθέσιμο στο: <http://www.naftemporiki.gr/finance/story/928814/apo-ton-oktobrio-i-proti-auksisi-katotatou-misthou-sta-654-euro>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

στιγμή εμφανίζεται ακόμα πιο μειωμένος στα 511 έως 586 ευρώ, ανάλογα με την ηλικία του εργαζομένου.

Πηγή: www.naftemporiki.gr

Διάγραμμα 5.4 Εξέλιξη κατώτατου μισθού υπαλλήλων

5.5 Οικογενειακό επίδομα

Το χορηγούμενο από τον ΟΑΕΔ Οικογενειακό Επίδομα καταργήθηκε από την 1/1/2015, σε εφαρμογή του Άρθρου Πρώτου, παράγραφος Α΄ υποπαράγραφος ΙΑ.3, εδάφιο 1.Α΄ του Ν. 4254/2014⁹⁹.

Ήδη από τις αρχές του 2014, είχε γνωστοποιηθεί η διακοπή του επιδόματος, το οποίο, μάλιστα, καταβλήθηκε κατά το ήμισυ της αξίας για τους δικαιούχους του 2014.

⁹⁹ Νόμος 4254/2014, «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 85, Τεύχος Α΄, 7/4/2014, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

Το οικογενειακό επίδομα¹⁰⁰, αντιστοιχούσε μηνιαίως σε 8,22 ευρώ για τους έχοντες 1 παιδί, σε 24,65 ευρώ για τους έχοντες 2 παιδιά, σε 55,47 για τους έχοντες 3 παιδιά, σε 67,38 για τους έχοντες 4 παιδιά, σε 78,68 για τους έχοντες 5 παιδιά και συνεχιζόταν αυξανόμενο, ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών.

Το επίδομα αυτό, καταβαλλόταν σε όσους εργαζόμενους δεν εισέπρατταν αντίστοιχο από τον εργοδότη τους, είτε επειδή δεν το προέβλεπε η συλλογική τους σύμβαση, είτε επειδή προβλεπόταν χαμηλότερο.

5.6 Επίδομα στράτευσης

Από την 1/7/2014, καταργήθηκε το επίδομα στράτευσης παρεχόμενο από τον ΟΑΕΔ¹⁰¹. Το επίδομα στράτευσης δικαιούνταν οι μισθωτοί που ασφαλιζόνταν για τον Κλάδο Στράτευσης και που είχαν πραγματοποιήσει εκατόν πενήντα τουλάχιστον ημέρες εργασίας κατά το προηγούμενο, από την κατάταξη ή κλήση στο στρατό, ημερολογιακό έτος ή κατά το τελευταίο πριν τη στράτευση 15μηνο, μη υπολογιζομένων, στην περίπτωση αυτή, των ημερών εργασίας που πραγματοποιήθηκαν κατά το τελευταίο τρίμηνο του 15μηνου.

Οι στρατευμένοι μισθωτοί που ήταν ασφαλισμένοι στον Κλάδο Στράτευσης δικαιούνταν επίδομα στράτευσης, εφόσον πληρούσαν τις απαραίτητες προϋποθέσεις, από την ημερομηνία εκείνη που εισέρχονταν στην εφεδρεία, όπως αυτή προσδιοριζόταν με την έκδοση σχετικού πιστοποιητικού του αρμόδιου Στρατολογικού Γραφείου.

¹⁰⁰ «Μισό το οικογενειακό επίδομα του ΟΑΕΔ για το 2014», (2014), Ιστοσελίδα dikaiologitika.gr, διαθέσιμο στο: <http://www.dikaiologitika.gr/eidhseis/ergasiaka/27529/miso-to-oikogeneiako-epidoma-tou-oad-gia-to-2014>, ανακτήθηκε την 14/6/2015. Επίσης: «Τέλος στο οικογενειακό επίδομα από τον ΟΑΕΔ», (2014), *Το Βήμα*, διαθέσιμο στο: <http://www.tovima.gr/finance/article/?aid=557782>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

¹⁰¹ «Τέλος το επίδομα μητρότητας και το επίδομα στράτευσης του ΟΑΕΔ», ΕΣΠΑ Εργασία, διαθέσιμο στο: <http://espaergasia.gr/?p=7862>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

Το ποσό του επιδόματος στράτευσης προσδιοριζόταν ανάλογα με την προϋπηρεσία και το χρόνο ασφάλισης, καθώς και τα οικογενειακά βάρη, ως κατωτέρω:

→ Ποσό Επιδόματος Στράτευσης

→ Μισθωτός - μη Μισθωτός

→ Προϋπηρεσία βαρυνόμενος δικαιούχων με συντήρηση ασφαλισμένων οικογένειας

Το επίδομα στράτευσης κάθε δικαιούχου υπολογιζόταν σύμφωνα με το τεκμαρτό ημερομίσθιο της ασφαλιστικής κλάσης που ανήκε κατά την ημέρα της στράτευσής του.

Το επίδομα στράτευσης όσων αμείβονταν με μηνιαίο μισθό υπολογιζόταν με τη διαίρεση του ποσού των αποδοχών που ελάμβανε ο μισθωτός κατά την ημέρα της στράτευσης δια είκοσι πέντε, εξευρισκομένου με τον τρόπο αυτό του ημερήσιου μισθού. Κατόπιν, το ποσό του ημερήσιου μισθού υπαγόταν στο αντίστοιχο τεκμαρτό ημερομίσθιο που προβλέπεται για τη χορήγηση των ασφαλιστικών παροχών του ΙΚΑ και με βάση το τεκμαρτό αυτό ημερομίσθιο υπολογιζόταν το ημερήσιο επίδομα στράτευσης (Εφεδρικό Επίδομα)¹⁰².

Αρα, και σε αυτή τη περίπτωση, το επίδομα υπολογιζόταν ανά συγκεκριμένη περίπτωση και δεν αποτελούσε ορισμένο εφάπαξ ποσό, μέχρι την 1/7/2014 όπου και καταργήθηκε οριστικά.

¹⁰² Κανάκη, Β. και Κανάκης, Γ., (2010), « Στράτευση Μισθωτών», διαθέσιμο στο: http://www.kanakivivi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=16&Itemid=17, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

5.7 Άλλα βοηθήματα

5.7.1 Επίδομα διαθεσιμότητας

Στις λοιπές παροχές του ΟΑΕΔ, υπάγεται και το επίδομα διαθεσιμότητας¹⁰³.

Σε περίπτωση που ο εργοδότης θέτει τους μισθωτούς σε διαθεσιμότητα, ο ΟΑΕΔ καταβάλλει σ' αυτούς που παραμένουν άνεργοι κατά τη διάρκεια της διαθεσιμότητας το δέκα τοις εκατό του μέσου όρου των τακτικών αποδοχών των δύο τελευταίων μηνών υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης.

Οι παροχές αυτές δεν καταβάλλονται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από τρεις μήνες κάθε έτος.

Το δικαίωμα του μισθωτού να επιδοτηθεί λόγω διαθεσιμότητας, μπορεί να ασκηθεί μέσα σε 60 ημέρες από την ημερομηνία που τέθηκε σε διαθεσιμότητα.

Το ύψος του επιδόματος ανέρχεται στο 10% του μέσου όρου των τακτικών αποδοχών των δύο τελευταίων μηνών υπό καθεστώς πλήρους απασχόλησης.

¹⁰³ «Επίδομα Διαθεσιμότητας», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=660&Itemid=774&lang=el, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι πολιτικές που ασκούνται από τις κυβερνητικές αρχές ενός κράτους, αποσκοπούν, ή θα έπρεπε να αποσκοπούν, στην διασφάλιση της ευημερίας των πολιτών και της στήριξής τους σε περιόδους κρίσης, όπως συμβαίνει τη παρούσα στιγμή και στην Ελλάδα.

Οι κυβερνήσεις, είναι σε θέση με την άσκηση πρακτικών στα πλαίσια της Κοινωνικής τους Πολιτικής να λαμβάνουν μέτρα και να παρεμβαίνουν καθοριστικά, ώστε να καλύπτονται οι άμεσες ανάγκες των πολιτών και να διαφυλάσσεται ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης για αυτούς. Το Κράτος Πρόνοιας, οφείλει να ανταποκρίνεται στο χαρακτηρισμό που φέρει και να παρέχει υπηρεσίες πρόνοιας σε όσους απαιτείται.

Η στήριξη αυτού του είδους, πραγματοποιείται με τις κρατικές παροχές προς τους πολίτες. Συγκεκριμένα για την Ελλάδα, μερικές από αυτές τις παροχές αναφέρονται στην υγεία, τη παιδεία, αλλά και τη νομική κάλυψη.

Βασικό μέσο, στα πλαίσια της Κοινωνικής Πολιτικής, αποτελεί η παροχή επιδομάτων. Τα επιδόματα αποτελούν υποστηρικτικό μέσο για συγκεκριμένες ομάδες πολιτών και στην Ελλάδα παρέχονται από το κράτος, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και τα ασφαλιστικά ταμεία.

Οι μεγαλύτεροι, αριθμητικά, φορείς παροχής επιδομάτων στην Ελλάδα είναι το ΙΚΑ, ο ΟΓΑ και ο ΟΑΕΔ. Οι δικαιούχοι των επιδομάτων που παρέχονται από τους εν λόγω φορείς συγκροτούν μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού της ελληνικής επικράτειας, με αποτέλεσμα οποιαδήποτε μεταβολή στα επιδόματα αυτά να επηρεάζει άμεσα το βιοτικό επίπεδο στην Ελλάδα γενικότερα.

Η τρέχουσα οικονομική κρίση, που ήδη ολοκληρώνει το 7^ο έτος ύφεσης, πιέζει συνεχώς τα επιδόματα κάθε είδους σε μειώσεις με σκοπό την εξασφάλιση υψηλότερων κρατικών εισόδων για τη κάλυψη του δημοσιονομικού ελλείμματος. Το επίδομα ανεργίας που παρέχεται από τον ΟΑΕΔ, για παράδειγμα, από το 2008 μέχρι

και σήμερα έχει υποστεί μείωση περίπου κατά 18% που αν συνδυαστεί με το συνεχές αυξανόμενο ποσοστό ανεργίας, μεταλλάσσεται σε κοινωνικό πρόβλημα. Άλλα, επιπλέον, επιδόματα έχουν καταργηθεί ενώ σε γενικές γραμμές οι παροχές από το κράτος και τους φορείς προς τους πολίτες παρουσιάζουν πτωτικές τάσεις.

Η στήριξη των πολιτών σε περιόδους κρίσης είναι πρωταρχικής σημασίας ευθύνη των κρατικών αρχών και των κυβερνήσεων, δεδομένου ότι αυτές έχουν επιλεγεί δημοκρατικά για την εκτέλεση ακριβώς αυτών των καθηκόντων. Όταν, βεβαίως, υφίσταται στενότητα σε ένα οικονομικό σύστημα, η περικοπή των δαπανών κρίνεται αναγκαία, αλλά αποτελεί καθήκον των αρχών να διασφαλίζουν πρωτίστως το βιοτικό επίπεδο των πολιτών και να αναζητούν ισοδύναμες λύσεις, προτού προβούν σε μειώσεις παροχών από τις οποίες εξαρτάται ακόμα και η επιβίωση. Ειδικά στην Ελλάδα, όπου ακόμα δεν προβλέπεται άμεση έξοδος από τη κρίση, η περαιτέρω περικοπή ή κατάργηση των επιδομάτων, κρίνεται μη αποτελεσματική κι επιζήμια.

ΠΗΓΕΣ

A. Νομοθετικό – Θεσμικό Πλαίσιο

Αναγκαστικός Νόμος 1846/1951, «Περί κοινωνικών ασφαλίσεων», διαθέσιμο στο: http://afroditi.uom.gr/rc/chapter8/AN1846_1951.pdf, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

Κοινή Υπουργική Απόφαση 44137/613/2013, «Χορήγηση επιδόματος μακροχρονίως ανέργων», ΦΕΚ 3253, Τεύχος Β', 18/12/2013, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

Νομοθετικό Διάταγμα 2961/1954, «Περί συστάσεως Οργανισμού Απασχολήσεως και Ασφαλίσεως ανεργίας», ΦΕΚ 197, Τεύχος Α', 25/8/1954, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Νομοθετικό Διάταγμα 212/1969, «Περί οργανώσεως και διοικήσεως του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού», ΦΕΚ 112, Τεύχος Α', 14/6/1969, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Νόμος 1599/1986, «Σχέσεις κράτους-- πολίτη, καθιέρωση νέου τύπου δελτίου ταυτότητας και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 75, Τεύχος Α', 11/6/1986, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Νόμος 1836/1989, «Προώθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 79, Τεύχος Α', 14/3/1989, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

Νόμος 2071/92, «Εκσυγχρονισμός και οργάνωση συστήματος υγείας», ΦΕΚ 123, Τεύχος Α΄, 15/7/1992, διαθέσιμο στο: <http://www.klimaka.org.gr/newsite/blog/n.2071.1992oposisxii.pdf>, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

Νόμος 2112/1920, «Περί υποχρεωτικής καταγγελίας συμβάσεως εργασίας ιδιωτικών υπαλλήλων», ΦΕΚ 11, Τεύχος Β΄, 18/3/1920, διαθέσιμο στο: http://www.ilo.org/dyn/natlex/docs/ELECTRONIC/87907/100353/F2138006359/GR_C87907%20Greek.pdf, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

Νόμος 2224/1994, «Ρύθμιση θεμάτων εργασίας, συνδικαλιστικών δικαιωμάτων, υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων και οργάνωσης υπ. Εργασίας και των εποπτευομένων από αυτό νομικών προσώπων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 112, Τεύχος Α΄, 6/7/1994, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

Νόμος 2434/1996, «Μέτρα πολιτικής για την απασχόληση και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 188, Τεύχος Α΄, 20/8/1996, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Νόμος 2458/1997, «Σύσταση Κλάδου Κύριος Ασφάλισης Αγροτών και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 15, Τεύχος Α΄, 14/2/1997, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

Νόμος 2459/1997, «Κατάργηση φορολογικών απαλλαγών και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 17, Τεύχος Α΄, 18/2/1997, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

Νόμος 2874/2001, «Προώθηση της απασχόλησης κι άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 286, Τεύχος Α΄, 29/12/2000, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο:

<http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

Νόμος 2956/2001, «Αναδιάρθρωση Ο.Α.Ε.Δ. και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 258, Τεύχος Α΄, 6/11/2001, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Νόμος 2972/2001, «Εκσυγχρονισμός της οργάνωσης και της λειτουργίας του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 291, Τεύχος Α΄, 27/12/2001, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

Νόμος 3144/2003, «Κοινωνικός διάλογος για την προώθηση της απασχόλησης και την κοινωνική προστασία και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 111, Τεύχος Α΄, 8/5/2003, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Νόμος 3205/03, «Μισθολογικές ρυθμίσεις λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α., μονίμων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντιστοίχων της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος και άλλες συναφείς διατάξεις», ΦΕΚ 297, Τεύχος Α΄, 23/12/20013, διαθέσιμο στο: <https://nomoi.info/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%91-297-2003-%CF%83%CE%B5%CE%BB-1.html>, ανακτήθηκε την 4/6/2015.

Νόμος 3454/2006, «Ενίσχυση της οικογένειας και λοιπές διατάξεις», ΦΕΚ 75, Τεύχος Α΄, 7/4/2006, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

Νόμος 3518/2006, ««Αναδιάρθρωση των Κλάδων του Ταμείου Συντάξεων Μηχανικών και Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.) και άλλων θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας»», ΦΕΚ 272, Τεύχος Α΄, 21/12/2006, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο:

<http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Νόμος 3552/2007, «Σύσταση Ειδικού Ταμείου Κοινωνικής Αλληλεγγύης και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 77, Τεύχος Α΄, 4/4/2007, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Νόμος 3655/2008, «Διοικητική και οργανωτική μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις», ΦΕΚ 58, Τεύχος Α΄, 3/4/2008, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

Νόμος 3762/2009, «Αναδιοργάνωση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (ΣΕΠΕ), ρύθμιση θεμάτων Οργανισμών εποπτευόμενων από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, ΦΕΚ 75, Τεύχος Α΄, 15/5/2009, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

Νόμος 3846/10, «Εγγυήσεις για την εργασιακή ασφάλεια και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 66, Τεύχος Α΄, 11/5/2010, διαθέσιμο στο: <https://nomoi.info/%CE%A6%CE%95%CE%9A-%CE%91-66-2010-%CF%83%CE%B5%CE%BB-1.html>, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

Νόμος 3863/10, «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και οι συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις», ΦΕΚ 115, Τεύχος Α΄, 15/7/2010, διαθέσιμο στο: <http://lcci.gr/userdata/Pages/1/3/133/n-3863-2010-neo-asfalistiko-sustima-kai-sunafeis-diatakseis-ruthmiseis-stis-ergasiakes-sxeseis.pdf>, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

Νόμος 3986/2011, «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου. Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012–2015», ΦΕΚ 152, Τεύχος Α΄, 01/07/2011, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Νόμος 3996/2011, «Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεωρητών Εργασίας, ρύθμισης θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 170, Τεύχος Α', 5/8/2011, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Νόμος 4093/2012, «Εγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013–2016 – Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013–2016», ΦΕΚ 222, Τεύχος Α', 12/11/2012, διαθέσιμο στο: http://www.oga.gr/attach/N_4093-2012-IA2.pdf, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

Νόμος 4093/2012, «Εγκριση Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016 - Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής του ν. 4046/2012 και του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2013-2016», ΦΕΚ 222, Τεύχος Α', 12/11/2012, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

Νόμος 4141/2013, «Επενδυτικά εργαλεία ανάπτυξης, παροχή πιστώσεων και άλλες διατάξεις», άρθ. 40, ΟΓΑ, διαθέσιμο στο: http://www.oga.gr/attach/N_4141-2013.pdf, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

Νόμος 4169/1961, «Περί γεωργικών κοινωνικών ασφαλίσεων», ΦΕΚ 81, Τεύχος Α', 18/5/1961, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

Νόμος 4203/2013, «Ρυθμίσεις θεμάτων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 235, Τεύχος Α', 01/11/2013, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

Νόμος 4254/2014, «Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας στο πλαίσιο εφαρμογής του ν. 4046/2012 και άλλες διατάξεις», ΦΕΚ 85, Τεύχος Α',

7/4/2014, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/search-laws>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

Προεδρικό Διάταγμα 41/2003, «Τροποποίηση του Π.Δ. 176/97 «μέτρα για την ασφάλεια και την υγεία κατά την εργασία των εγκύων, λεχόνων και γαλουχουσών εργαζομένων σε συμμόρφωση με την οδηγία 92/85/ΕΟΚ», ΦΕΚ 44, Τεύχος Α', 28/2/2003, Εθνικό Τυπογραφείο, διαθέσιμο στο: <http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

Υπουργική Απόφαση 33891/606/2008, «Ειδική παροχή προστασίας μητρότητας», ΦΕΚ 833, Τεύχος Β', 9/5/2008, Κεφάλαιο Β, διαθέσιμο στο: http://www.dsnet.gr/Epikairothta/Nomothesia/ya33891_08.htm, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

Β. Βιβλιογραφία Ελληνική – Ξενόγλωσση

Andersen, G., E., (1990), *The Three Worlds of Welfare Capitalism*, Princeton

Gough, I., (1979), *The Political Economy of the Welfare State*, London: MacMillan

Mishra, R., (1990), *The Welfare State in Capitalist Society: Policies of retrenchment and maintenance in Europe, North America and Australia*, London: Wheatsheaf Books.

Αγγελόπουλος, Β., (2015), «Έρχονται ευνοϊκές ρυθμίσεις για το επίδομα μακροχρόνια ανέργων και το εποχικό επίδομα», Ιστοσελίδα [dikaiologitika.gr](http://www.dikaiologitika.gr), διαθέσιμο στο: <http://www.dikaiologitika.gr/eidhseis/ergasiaka/60369/erxontai-evnoikes-rythmiseis-gia-to-epidoma-makroxronia-anergon-kai-to-epoxiko-epidoma>, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

Γεωργακοπούλου Θ., Λιανού Θ., Μπένου Θ., Τσεκούρα Γ., Χατζήπροκοπίου Μ., Χρήστου Γ., (1998), Εισαγωγή στην Πολιτική Οικονομία, 5η Έκδοση, Αθήνα, Εκδόσεις: Μπένου Ε.

Κοντιάδης, Ξ., (2008), «Εισαγωγή στην κοινωνική διοίκηση και τους θεσμούς κοινωνικής ασφάλειας», Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση, σελ. 17.

Κανάκη, Β. και Κανάκης, Γ., (2010), «Στράτευση Μισθωτών», διαθέσιμο στο: http://www.kanakivivi.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=16&Itemid=17, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

Λαμπαδίτη, Μ., (2015), ΟΓΑ: Λόγω έλλειψης ρευστότητας τα οικογενειακά επιδόματα θα κατατεθούν στις 6 Απριλίου, *Πρώτο Θέμα*, διαθέσιμο στο: <http://www.protothema.gr/economy/article/454459/oga-me-kathusterisi-i-katavoli-oikogeneiakon-epidomaton/>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

Στασινοπούλου, Ο., (2006), Σημειώσεις για το μάθημα: «Κοινωνική Πολιτική, βασικές έννοιες, ιστορική εξέλιξη, φορείς και πρότυπα».

Γ. Ηλεκτρονικές πηγές

«Ορισμός, οριοθέτηση και στόχοι της Κοινωνικής Πολιτικής», διαθέσιμο στο: <http://socialpolicy.gr/2011/10/%CE%BF%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BF%CE%B8%CE%AD%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%83%CF%84%CF%8C%CF%87%CE%BF%CE%B9-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CE%BF%CE%B9.html>, ανακτήθηκε την 2/6/2015.

Καπιταλισμός = οικονομικό σύστημα όπου η ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής και διακίνησης των προϊόντων, όπως και οι επενδύσεις σε οικονομικά αγαθά, παραγωγή,

κατανομή, το εμπόριο και υπηρεσίες, κατέχονται από ιδιώτες, με κυρίαρχο κίνητρο/στόχο το κέρδος. Το κράτος στον καπιταλισμό μπορεί επίσης να αποτελεί τον ιδιοκτήτη μέσω παραγωγής (συλλογικός καπιταλιστής) ή διακίνησης των προϊόντων (και των υπηρεσιών που στον καπιταλισμό νοούνται ως προϊόντα), διαθέσιμο στο: <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CE%B1%CF%80%CE%B9%CF%84%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>, ανακτήθηκε την 2/6/2015.

«Σύνταγμα, Άρθρο 16: Παιδεία, Τέχνη, Επιστήμη», Βουλή των Ελλήνων, διαθέσιμο στο: <http://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/article-16/>, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου = Τα νομικά πρόσωπα που διέπονται, ως προς τις διατυπώσεις σύστασης και λειτουργίας τους, από το δημόσιο δίκαιο ονομάζονται νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ ή ν.π.δ.δ.) και έχουν κατά κανόνα ως αποστολή την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την επιδίωξη κάποιου δημοσίου σκοπού, διαθέσιμο στο: http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8C_%CE%A0%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%89%CF%80%CE%BF_%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%AF%CE%BF%CF%85_%CE%94%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CF%85, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

«Ο (αρχικός) ΕΝΙΑΙΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΟΧΩΝ ΥΓΕΙΑΣ: Πίνακας παροχών και χορηγούμενα ποσά», διαθέσιμο στο: <http://www.disabled.gr/o-archikos-enieos-kanonismos-parochon-igias-pinakas-parochon-ke-chorigoumena-posa/>, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

«Παροχή νομικής βοήθειας σε ανέργους, χαμηλοσυνταξιούχους και εργαζόμενους χαμηλού εισοδήματος», Υπουργείο Δικαιοσύνης, διαθέσιμο στο: <http://www.ministryofjustice.gr/site/el/APXIKH/ΠροηγούμενηΗγεσία/ΣυνεντεύξειςΠροηγούμενουΥπουργού/tabid/283/itemid/150/amid/647/.as>, ανακτήθηκε την 3/6/2015.

«Επίδομα», Wictionary, διαθέσιμο στο:
<http://el.wiktionary.org/wiki/%CE%B5%CF%80%CE%AF%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%B1>, ανακτήθηκε την 4/6/2015.

Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου = Τα νομικά πρόσωπα που διέπονται, ως προς τις διατυπώσεις σύστασης και λειτουργίας τους, από το δημόσιο δίκαιο ονομάζονται νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ ή ν.π.δ.δ.) και έχουν κατά κανόνα ως αποστολή την άσκηση δημόσιας εξουσίας και την επιδίωξη κάποιου δημοσίου σκοπού, διαθέσιμο στο:
<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CE%A0%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%89%CF%80%CE%BF%CE%94%CE%B7%CE%BC%CE%BF%CF%83%CE%AF%CE%BF%CF%85%CE%94%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%AF%CE%BF%CF%85>, ανακτήθηκε την 4/6/2015.

Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου =Χαρακτηρίζονται εκείνα που ιδρύονται από ιδιώτες και συνεπώς ακολουθούν τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου, Wikipedia, διαθέσιμο στο:
<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9D%CE%BF%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%80%CF%81%CF%8C%CF%83%CF%89%CF%80%CE%BF>, ανακτήθηκε την 4/6/2015.

Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών «Δημόκριτος», διαθέσιμο στο:
www.demokritos.gr, ανακτήθηκε την 4/6/2015.

«Επιδόματα Κοινωνικής Πρόνοιας: Τα επιδόματα που δίδονται από τις Νομαρχίες σε όλους τους νομούς της χώρας», διαθέσιμο στο: http://klimaka-socialservice.blogspot.gr/2010/07/blog-post_27.html, ανακτήθηκε την 4/6/2015.

ΙΚΑ, «Ιστορική αναδρομή», διαθέσιμο στο:
<http://www.ika.gr/gr/infopages/general/history.cfm>, ανακτήθηκε την 4/6/2015.

Επίσης, ΙΚΑ, «Οργανόγραμμα Οργανισμού», διαθέσιμο στο:
<http://www.ika.gr/gr/infopages/general/home.cfm>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

«Παροχές μητρότητας», ΙΚΑ, διαθέσιμο στο: <http://www.ika.gr/gr/infopages/faq/cat.cfm?catid=7>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

«Επίδομα κυοφορίας- λοχείας», ΙΚΑ, διαθέσιμο στο: <http://www.ika.gr/gr/infopages/asf/benefits/money/home.cfm>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

«28 χρήσιμες ερωταπαντήσεις για την προστασία μητρότητας των εργαζομένων», διαθέσιμο στο: www.ergasiaka-gr.net/2014/12/28-erotapantiseis-gia-tin-prostasia-mitrotitas-ton-ergazomenon.html#ixzz3cC0VbnX9, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

«Άδειες κι επιδόματα εγκυμοσύνης», διαθέσιμο στο: <http://www.taxisland.gr/adeies-kai-epidomata-egkimosinis>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

«Παροχές στις εγκύους από ΙΚΑ και ΟΑΕΔ», διαθέσιμο στο: <http://www.forologikanea.gr/news/paroxes-stis-egkuous-apo-ika-kai-oaed/>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

Εθνικός Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) = Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου το οποίο συστάθηκε με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας από έναν ενιαίο εθνικό φορέα. Η έναρξη λειτουργίας του Οργανισμού είναι η 1η Ιανουαρίου 2012, Wikipedia, διαθέσιμο στο: http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%B8%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82_%CE%9F%CF%81%CE%B3%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82_%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%BF%CF%87%CE%AE%CF%82_%CE%A5%CF%80%CE%B7%CF%81%CE%B5%CF%83%CE%B9%CF%8E%CE%BD_%CE%A5%CE%B3%CE%B5%CE%AF%CE%B1%CF%82, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

ΑΥΕ = Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή, Ε.Ο.Π.Υ.Υ, διαθέσιμο στο: www.eopyy.gov.gr, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

«Επίδομα ασθενείας», ΙΚΑ, διαθέσιμο στο: <http://www.ika.gr/gr/infopages/asf/benefits/money/asth.cfm>, ανακτήθηκε την 5/6/2015. Επίσης: «Επίδομα ασθενείας», Φορολογικά Νέα, διαθέσιμο στο: <http://forologikanea.gr/news/epidoma-astheneias/>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

«Παράδειγμα υπολογισμού αποδοχών», διαθέσιμο στο: http://www.ergasiaka-gr.net/2011/03/blog-post_2296.html#.VXHWcUZ7ySo, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

Άρθρο 657 ΑΚ, Δελτίο Εργατικής Νομοθεσίας, διαθέσιμο στο: <http://www.den.gr/Post/5/788/el/Anupa%E1%BD%B7tio-koluma--Asth%E1%BD%B3neia-misthotou/>, ανακτήθηκε την 5/6/2015.

«Επίδομα επαγγελματικής ασθένειας», ΙΚΑ, διαθέσιμο στο: <https://www.ika.gr/gr/infopages/asf/benefits/money/epagasth.cfm>, ανακτήθηκε την 6/6/2015.

Κανονισμός ασθενείας ΙΚΑ, άρθρο 40, διαθέσιμο στο: <http://ygieini-asfaleia.pblogs.gr/epaggelmatikes-astheneies.html>, ανακτήθηκε την 6/6/2015.

«Εργατικά ατυχήματα & επαγγελματικές ασθένειες», διαθέσιμο στο: <http://www.anaconda.gr/HTMErgatika/ErgatikoAtyxima.htm>, ανακτήθηκε την 6/6/2015.

«Επίδομα ατυχήματος», ΙΚΑ, διαθέσιμο στο: <http://www.ika.gr/gr/infopages/asf/benefits/money/atix.cfm>, ανακτήθηκε την 9/6/2015.

«Περί...ΟΓΑ», ΟΓΑ, διαθέσιμο στο: <http://www.oga.gr/#>, ανακτήθηκε την 9/6/2015.

«Πολυτεκνικά Επιδόματα», Ευρωπαϊκή Ένωση- Συμβάσεις κοινωνικής ασφάλισης, διαθέσιμο στο: http://www.ggka.gr/sy_oga_main4.htm, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

«Ποια επιδόματα του ΟΓΑ καταργούνται από σήμερα», Ιστοσελίδα dikaiologitika.gr, διαθέσιμο στο: <http://www.dikaiologitika.gr/arxeio/5358/poia-epidomata-tou-oga-katargoyntai>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

«Οικογενειακά επιδόματα ΟΓΑ», Δελτία Τύπου, ΟΓΑ, διαθέσιμο στο: <http://www.oga.gr/index.php?pg=new&id=574>, ανακτήθηκε την 10/6/2015.

«Ρόλος του ΟΑΕΔ», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=536&Itemid=455&lang=el, ανακτήθηκε την 11/6/2015. Επίσης: «Ιστορική εξέλιξη», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=2&Itemid=427&lang=el, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

«Επίδομα τακτικής επιδότησης», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=688&Itemid=748&lang=el, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

«Στα 430,75 ευρώ το επίδομα ανεργίας 1η Σεπτεμβρίου 2008», (2008), Ιστοσελίδα apasxolisi.wordpress.com, διαθέσιμο στο: <https://apasxolisi.wordpress.com/2008/09/04/%CF%83%CF%84%CE%B1-43075-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%8E-%CF%84%CE%BF-%CE%B5%CF%80%CE%AF%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%B1-%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1%CF%82-1%CE%B7-%CF%83%CE%B5%CF%80%CF%84%CE%B5/>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

«Στα 454,25 ευρώ το μηνιαίο επίδομα ανεργίας», (2009) Ιστοσελίδα apasxolisi.wordpress.com, διαθέσιμο στο: <https://apasxolisi.wordpress.com/2009/05/01/%CF%83%CF%84%CE%B1-45425-%CE%B5%CF%85%CF%81%CF%8E-%CF%84%CE%BF-%CE%BC%CE%B7%CE%BD%CE%B9%CE%B1%CE%AF%CE%BF-%CE%B5%CF%80%CE%AF%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%B1->

[%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%AF%CE%B1%CF%82/](#),

ανακτήθηκε την 11/6/2015.

«Επίδομα ανεργίας: η επίσημη ανακοίνωση του ΟΑΕΔ για την αύξηση του επιδόματος ανεργίας στα 461,50 ευρώ», (2011), διαθέσιμο στο: <http://dikigoros-sintakseis-neo-asfalistiko.blogspot.gr/2011/07/4615.html>, ανακτήθηκε την 11/6/2015.

«Ειδικό Βοήθημα Μετά τη Λήξη της Επιδότησης Λόγω Ανεργίας», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=654&Itemid=766&lang=el, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

«Επίδομα μακροχρονίως ανέργων», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=686&Itemid=762&lang=el, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

«Οι αλλαγές στα κριτήρια για το επίδομα μακροχρόνια ανέργων», (2013), Newsbomb, διαθέσιμο στο: <http://www.newsbomb.gr/oikonomia/news/story/374968/oi-allages-sta-kritiria-gia-to-epidoma-makrohronia-anergon>, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

«Ειδικό Εποχικό Βοήθημα», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=687&Itemid=763&lang=el, ανακτήθηκε την 12/6/2015.

«Ειδικό Βοήθημα Μετά Από Τρίμηνη Παραμονή Στα Μητρώα του ΟΑΕΔ», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=655&Itemid=767&lang=el, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

«Επίδομα Σε Νέους Από 20-29 Ετών», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=658&Itemid=770&lang=el, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

«Συμπληρωματικές Παροχές Μητρότητας», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=615&Itemid=771&lang=el, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

«Ειδική Παροχή Προστασίας της Μητρότητας», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=616&Itemid=772&lang=el, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

«Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας ετών 2004 και 2005», διαθέσιμο στο: http://www.elinyae.gr/el/lib_file_upload/egsse_2004-2005.1226571078718.pdf, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

Υπουργική Απόφαση 33891/606/2008, ΦΕΚ 833, Τεύχος Β', 9/5/2008, Κεφάλαιο Β, διαθέσιμο στο: http://www.dsanet.gr/Epikairothta/Nomothesia/ya33891_08.htm, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

«Από τον Οκτώβριο η πρώτη αύξηση κατώτατου μισθού στα 654 ευρώ», (2015), Η Ναυτεμπορική, διαθέσιμο στο: <http://www.naftemporiki.gr/finance/story/928814/apo-ton-oktobrio-i-proti-auksisi-katotatou-misthou-sta-654-euro>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

«Μισό το οικογενειακό επίδομα του ΟΑΕΔ για το 2014», (2014), Ιστοσελίδα [dikaiologitika.gr](http://www.dikaiologitika.gr), διαθέσιμο στο: <http://www.dikaiologitika.gr/eidhseis/ergasiaka/27529/miso-to-oikogeneiako-epidoma-tou-oaed-gia-to-2014>, ανακτήθηκε την 14/6/2015. Επίσης: «Τέλος στο οικογενειακό επίδομα από τον ΟΑΕΔ», (2014), *Το Βήμα*, διαθέσιμο στο: <http://www.tovima.gr/finance/article/?aid=557782>, ανακτήθηκε την 14/6/2015.

«Επίδομα Διαθεσιμότητας», ΟΑΕΔ, διαθέσιμο στο: http://www.oaed.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=660&Itemid=774&lang=el, ανακτήθηκε την 14/6/2015.